

L'INVESTIGADOR MEDIEVALISTA VA SER INVESTIT DOCTOR «HONORIS CAUSA» PER LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Reconeixement al Dr. Josep Perarnau

La Universitat de Barcelona i la Facultat de Teologia de Catalunya van estrènyer encaramés els llaços d'amistat i de col·laboració mútua de la mà del Dr.

Josep Perarnau i Espelt, sacerdot i reconegut investigador medievalista. Va ser el dimarts 28 d'abril durant la solemne investidura com a doctor *honoris causa* de la Universitat de Barcelona del Dr. Perarnau, a petició de la Facultat de Filologia. Presidit pel rector de la UB, Dídac Ramírez, l'acte va comptar amb l'assistència d'una nodrida representació eclesiàstica encapçalada pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona. El discurs del Dr. Perarnau va esdevenir un al·legat a favor de la canonització de Ramon Llull, un procés que el papa Benet XIV va aturar fins que hi hagués una revisió doctrinal de les seves obres.

DR. JOSEP PERARNAU:

«Ramon Llull ha de ser estudiat en el seu conjunt»

Pàg. 2, 18 i 19

GASPAR MORA,
vicedegà de la
Facultat de Teologia
de Catalunya:

«El Dr. Perarnau és un dels representants del pensament i de la investigació teològica seriosos, que sap anar críticament a les fonts, que no té por de dialogar amb la ciència més exigent; més encara, que exigeix esperit crític i rigorós als de dintre i als de fora, als favorables i als contraris, per poder encetar un discurs enriquidor i positiu»

El marista Lluís Serra analitza el tractament que els mitjans de comunicació donen a l'Església Pàg. 12

Càritas Girona obre els tres primers pisos d'acollida

Càritas diocesana de Girona ha engegat un programa que vol ser una aportació a superar la crisi econòmica i els seus efectes socials. Es tracta de pisos d'acollida per atendre bàsicament mares amb fills

al seu càrrec i sense cap més suport familiar. De moment es disposa de tres d'aquests pisos, dos a la ciutat de Girona i el tercer a Salt.

Pàg. 22

Entrevista
al nou

arquebisbe
de Toledo,
Mons.

**BRAULIO
RODRÍGUEZ**

Pàg. 9

**PRESENCIA DE «CATALUNYA
CRISTIANA» I RÀDIO ESTEL AL
CARRER PER SANT JORDI**

Pàg. 20 i 21

A la recerca de camins de pau

Vuit itineraris vitals marcats per un compromís de pau. Aquesta és la proposta que des del 28 d'abril passat i fins al 16 de juny ofereix la Fundació per la Pau a totes aquelles persones que es vulguin enriquir amb uns testimonis realment corprenedors. El cicle titulat «En clau de pau» es va inaugurar amb la intervenció de Jonan Fernández, director del centre per la pau Baketik, i continuarà les properes setmanes amb personatges tan significatius com ara Arcadi Oliveres, Vicenç Fisas o Alfons Banda, entre d'altres.

Pàg. 3, 4 i 5

JONAN FERNÁNDEZ, DIRECTOR DE
BAKETIK I FUNDADOR L'ANY 1992 DEL
MOVIMENT PACIFISTA ELKARRI

«La violència ja no té lloc a la
societat basca»

Síria, el país de la conversió de sant Pau

Coincidint amb la cloenda de l'Any de Sant Pau, el centre de cultura i viatges Aspasia organitza un pelegrinatge a Síria que comptarà amb la presència del cardenal Lluís Martínez Sistach. Com explica el director d'Aspasia, Adonis Rahmouni, Síria és un lloc fonamental per al cristianisme:

és el país on l'apòstol dels pobles es va convertir, on va ser batejat i on es va formar una de les comunitats cristianes més antigues. Actualment un 12% de la població és cristiana i conserva nombroses esglésies i monestirs mil·lenaris.

Pàg. 26.

Sumari

Pàg. 7 Cinc nous sants per a l'Església

Pàg. 8 Itàlia: el Papa visita els afectats pel terratrèmol

Pàg. 21 Festivitat de la Mare de Déu de Montserrat

Pàg. 23 Tarragona: trobada de joves a Bonastre

Pàg. 25 Presentats tres volums sobre l'argenteria de Reus

Editorial

Honor a Josep Perarnau

El nomenament de mossèn Josep Perarnau i Espelt (Avinyó, 1928) professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, com a doctor *honoris causa* per la Universitat de Barcelona, a proposta de la Facultat de Filologia, ha estat merescut i esperat. Tot i que Perarnau, en el seu discurs, es va autodefinir, humilment, com «el fanalet de cua» d'una llarga rècula de grans eclesiàstics que, des del segle XVIII l'han precedit en l'immens camp de les fonts escrites de la gran història cultural de Catalunya, no hi ha dubte que ell és també un representant molt valuós i destacat d'aquesta tradició. L'Arxiu de Textos Catalans Antics, del qual és fundador i director, constitueix una importantíssima contribució a la història de la cultura catalana. Fins ara han vist la llum 27 gruixuts volums en els quals es publiquen textos i estudis sobre autors catalans anteriors al segle XIX i es compila, cada any, un cos de notícies bibliogràfiques i de ressenyes de totes les publicacions d'interès medievalístic que d'una manera o altra tenen relació amb la cultura catalana.

La doctora Lola Badia, catedràtica de Filologia de la UB, en la seva *laudatio* va definir amb justesa el professor Perarnau com «un dels lul·listes més importants del tombant del segle XX al XXI». El nou doctor *honoris causa* és fundador del Centre italià de Lul·lisme i de l'Aula Lul·liana de Barcelona. Convé no oblidar que Ramon Llull és el titular de la primera Universitat privada de Catalunya (1990), la qual cada any per la seva festa (27 de novembre) ret homenatge al beat mallorquí i que

participa també de l'Aula Lul·liana. Com ja va recordar un editorial del nostre setmanari (*Catalunya Cristiana*, n. 1523, 27/11/2008), la contribució del doctor Perarnau a l'impuls de la causa de canonització de Ramon Llull pot ser decisiva. En la crònica de l'acte que publica aquest mateix número (pàg. 18 i 19) se n'expliquen els motius.

Tanmateix va ser significatiu que Perarnau en un centre públic i en un context laic, evocés la tradició puríssima de la Universitat de Barcelona: la Immaculada Concepció n'és patrona, és venerada a la capella, el seu quadre presideix el paranimf, i ell mateix va recordar que «a honor de la Puríssima Concepció de Maria i amb plena satisfacció personal», anava revestit de color blau cel.

El nou doctor *honoris causa*, va ser també el padrí de la promoció 2007 de doctors per la Universitat de Barcelona als quals fou lliurat el títol. En el mateix acte es va lliurar també el XII Premi Claustre de Doctors de la UB. Els nous doctors van tenir l'oportunitat d'escoltar uns discursos netament humanístics i àdhuc teològics, que —com va subratllar amb agudesa el rector de la Universitat, Dr. Dídac Ramírez— poden relacionar-se amb d'altres branques de la ciència allí representades.

Per motius tècnics i d'unificació de les redaccions de «Catalunya Cristiana» i Ràdio Estel, el número d'aquesta setmana té menys pàgines de les habituals. Preguem disculpeu les molèsties.

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«El qui mira massa les coses alienes no gaudeix les pròpies»

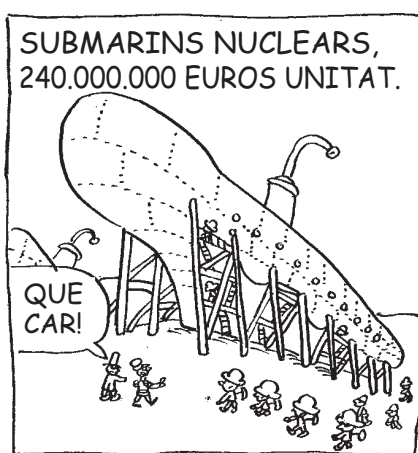
(Luci Anneu Sèneca. Polític, moralista i dramaturg hispanoromà. Segle I)

El qui cavil·la massa comparant el que altres tenen i ell no, és a una passa d'envejar-los i a mitja de descoratjar-se. Acabarà pres en els tentacles del rancor i de l'odi! Amb raó deia el poeta llatí Ovidi: «L'enveja fa semblar més abundants els sembrats dels camps aliens i més ric en llet el ramat veí.» En altres paraules, però amb el mateix sentit, ho expressa el també poeta llatí Horaci: «L'envejós s'amagreu en veure l'opulència del pròxim.» Per alliberar-nos de l'enveja és molt encer-

tada aquesta reflexió de l'escriptor francès Jean de La Bruyère: «El qui afirma que no és feliç podria, almenys, gaudir de la felicitat dels amics i del pròxim; és l'enveja el que impedeix gaudir d'aquest darrer recurs.» I més rotund i pràctic és el que diu sant Pau: «He après a contentar-me amb el que tinc.» És a dir, a «valorar» el que posseeixo encara que sigui poc i «alegrar-me'n» sense envejar el que és dels altres.

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Testimonis que treballen per la pau

■ La Fundació per la Pau organitza un cycle de conferències en el qual vuit persones expliquen el seu compromís contra la violència

Eduard Bufrau

El 28 d'abril passat es va encetar al Col·legi de Periodistes de Barcelona el cycle de conferències «En clau de pau. Itineraris vitals marcats per un compromís amb la pau». Es tracta d'una iniciativa organitzada per l'ONG Fundació per la Pau que vol donar veu a persones que hagin tingut una trajectòria vital marcada per la seva tasca en la resolució de conflictes i la implicació en la no-violència. En paraules del mateix director de Fundació per la Pau, Jordi Armadans, «volem que a partir de la seva vivència, ens expliquin com van començar a desenvolupar un compromís amb la pau, per quins camins els ha dut aquest compromís, quines evolucions han seguit i on són ara. I com ho han viscut i sentit, tot plegat».

Cadascun dels ponents explica la seva vivència en un àmbit o conflicte determinat (indústria de les armes, objecció de consciència, moviments armats a Centreamèrica, violència al País Basc...). Precisament la primera conferència va anar a càrrec de Jonan Fernández, un dels fundadors del moviment pacifista Elkarri i avui director del centre per la pau Baketik, amb seu al santuari guipuscoà d'Arantzazu. Si aquest cycle té prou èxit no se'n descarta fer una segona edició amb altres protagonistes. Per a Jordi Armadans aquestes conferències poden ser una bona eina d'intercanvi d'experiències per crear les condicions que la facin possible: «El treball per la pau és una perspectiva a llarg termini. Del que es tracta és de construir opcions de pau, i crear iniciatives que facin entendre que

cal canviar mentalitats i polítiques en tots els àmbits.»

Paral·lelament, la Fundació per la Pau organitza el 28, 29 i 30 de maig a la sala d'actes de la Universitat Pompeu Fabra del campus de l'Estació de França, la XIX Trobada de Barcelona, que aplega experts d'arreu del món en no-violència. En aquesta edició el títol de la trobada és

«Europa i les armes» i s'analitzarà el paper que hauria de tenir el nostre continent en la construcció d'una cultura mundial de la pau. S'hi analitzaran les posicions dels diferents estats, els seus diferents graus d'implicació en els conflictes i la producció i venda d'armes, i també la salut actual del moviment europeu per la pau.

Més de 25 anys al servei de la pau

La Fundació per la Pau va néixer l'any 1983 amb la voluntat de crear una consciència social majoritària a favor de la no-violència i una cultura de la pau. Per aconseguir aquest objectiu des d'aquesta entitat es treballa en diversos àmbits; primer de tot promovent recer-

ques per esbrinar la causa dels conflictes armats i de la violència en general amb l'objectiu de saber-los prevenir. En segon lloc s'organitzen actes i activitats com ara exposicions, edició de material didàctic, cursos de formació o cycles de conferències com l'actual, que pretenen educar en la pau i eradicar la cultura de la violència.

El tercer àmbit d'actuació de la Fundació per la Pau són les campanyes de sensibilització social i pressió política. Amb aquestes campanyes d'una banda es vol conscienciar la població de la dura realitat de la violència en el nostre món i de l'altra es reclamen a les institucions actuacions clares a favor de la desmilitarització, la prevenció de conflictes i el respecte pels drets humans. Entre aquestes campanyes es poden destacar «Per la pau: No a la investigació militar!» o una de més recent que denunciava el negoci de les bombes de dispersió, armes que afortunadament van ser oficialment prohibides l'any passat. En darrer lloc, la fundació també dona suport a persones i grups que promouen la resolució pacífica de conflictes encara actius arreu del món, com el del Pròxim Orient, el dels Balcans o el del País Basc.

La Fundació per la Pau, juntament amb altres entitats com ara Cristianisme i Justícia, Justícia i Pau i Fundació Cultura de la Pau forma part del moviment a favor de la no-violència. Segons Jordi Armadans Catalunya és un dels llocs on aquest moviment té més arrelament, però tot i això encara falta molt de camí perquè la pau sigui una realitat arreu del món.

FUNDACIÓ PER LA PAU

c/ Casp, 31, 2n 1a A
08010 – Barcelona
Tel.: 93 302 51 29
a/e: info@fundacioperlapau.org
web: fundacioperlapau.org

Les conferències es realitzaran a les 19 hores, a la sala d'actes del Col·legi de Periodistes de Barcelona (Rambla de Catalunya, 10, pral 1a). Totes les sessions són d'entrada lliure, però cal inscripció prèvia a través de la web www.fundacioperlapau.org o bé per telèfon al **933 025 129**.

✓ DIMARTS 28 D'ABRIL

Jonan Fernández, fundador d'Elkarri i director de Baketik.

✓ DIMECRES 6 DE MAIG

Gabriela Sierra, membre de diversos col·lectius per la pau i el desenvolupament.

✓ DIMARTS 12 DE MAIG

Arcadi Oliveres, president del Consell Català de Foment de la Pau.

✓ DIMECRES 20 DE MAIG

Pacó Cascón, expert en els conflictes armats de Centreamèrica.

✓ DILLUNS 25 DE MAIG

Pepe Beúnza, primer objector de consciència de l'estat espanyol i membre de Nova.

✓ DIMECRES 3 DE JUNY

Vicenç Fisas, director de l'Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona.

✓ DIMECRES 10 DE JUNY

Carmen Magallón, directora de la Fundació Seminari de Recerca per a la Paz del Centre Pignatelli de Saragossa.

✓ DIMARTS 16 DE JUNY

Alfons Banda, president de la Fundació per la Pau.

L'ENTREVISTA

Jonan Fernández, director del centre per la pau Baketik

Samuel Gutiérrez

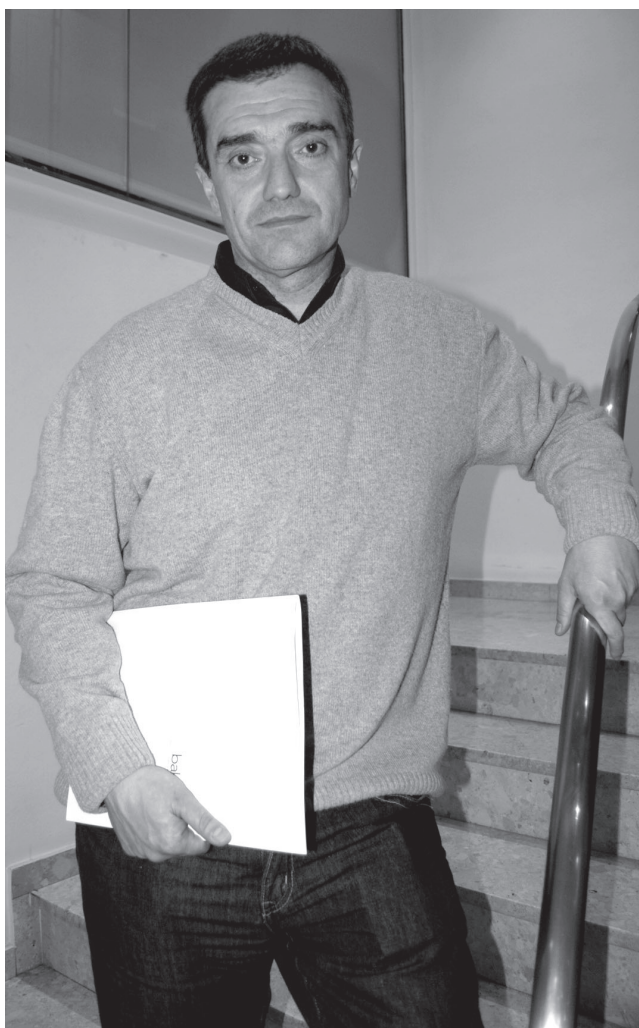
Va ser un dels fundadors el 1992 del moviment pacifista Elkarri, que malgrat la dura oposició de determinats sectors ideològics de la societat, va establir les bases a Euskadi d'un model de solució pacífica i dialogada al conflicte basc. En un itinerari vital que el condueix de la utopia a l'esperança, i que el porta fins i tot a abraçar la fe, Jonan Fernández (Tolosa, 1962) aterra l'any 2006 a Baketik, el centre per la pau impulsat pels franciscans d'Arantzazu. Hi continua treballant i deixant-s'hi la pell per uns mateixos compromisos, tot i que des d'una gratuïtat més gran, convençut que en el treball per la pau l'únic que es pot fer és mirar de crear les condicions per assolir-la.

—Què el va dur ja fa tants anys a implicar-se de ple per la pau a Euskadi?

—Abans que res, m'agradaria aclarir que una cosa és el que creus que et motiva en cada moment i una altra el que amb l'experiència i el pas del temps observes que en realitat t'ha mogut. Inicialment, tots ens comprometem en la lluita per la pau o en favor de qualsevol causa justa per la motivació explícita de contribuir a un món millor, més just, més solidari... Aquesta és la motivació, el que et porta a comprometre't, tot i que a cadascú per diferents vies i camins. Crec que això ja és en si mateix positiu. L'experiència i el pas del temps, però, et porta a depurar aquesta motivació i a plantejar-te si realment és una motivació gratuïta o més aviat es tracta d'una cosa interessada. Sovint acostuma a ser la segona, ja sigui per trobar-te bé, per trobar un sentit a la vida, per guanyar-te el cel, per sentir-te justificat... Tots ho fem. Per a mi, el gran repte del compromís és aprendre a viure'l d'una manera principalment gratuïta. Evidentment, ningú no és pur i ningú no serà capaç de viure al 100% gratuïtament un compromís, però sí que la idea del compromís necessita una revisió, per poder viure-la cada cop amb més gratuïtat i menys connotacions d'interès...

—Sona tot molt evangèlic... tenen a veure aquestes conviccions amb el seu propi itinerari de fe?

—Tot i que sóc una mica pudorós amb aquests temes, he de reconèixer que sí que hi té a veure. Jo sóc dels que ha tornat a la fe fa relativament poc, i en el meu cas, la recerca de l'autenticitat té a veure amb la recerca de Déu. No obstant això, al centre per la pau d'Arantzazu ens interessa molt plantejar un llegatge i uns arguments que poden ser comprensibles i compartibles entre creients i no creients. La neces-

sitat de depurar les motivacions i expectatives del nostre compromís té molt a veure amb la recerca de l'autenticitat, siguis creient o no. És una manera de viure el compromís des d'una altra dimensió.

—Vostè ha passat d'un compromís clarament polític a un altre de molt més cívic o fins i tot ètic.

—Fa que sóc en el territori del compromís des dels 14 o 15 anys, primer en àmbits molt locals i petits, i després més importants. Hi ha una primera etapa de joventut en la qual preval l'eròtica de la transformació, la força abassegadora de pensar que pots canviar el món. És el temps de les utopies. Després arriba una altra etapa, fins als trenta anys aproximadament, en la qual et mou una idea de justícia més concreta. En arribar als trenta, temps que per a mi és de recerca de sentit, entra en crisi l'ideal utòpic del compromís. En aquest moment sorgeixen dues possibilitats: deixar-ho tot o mirar d'elaborar aquella crisi i veure on hi ha la clau per poder desenvolupar aquell compromís. Opto per la segona i s'inicia per a mi el que he anomenat etapa de l'esperança. La clau ha estat en dos punts. D'una

«La pau necessita confiar contra tot pronòstic en el millor de l'ésser humà»

banda, el redescobriment de la gratuïtat davant de la visió interessada del meu compromís. Això significa viure el meu compromís com a criteri i no com a principi. El principi és la base que ho condiciona tot. En canvi, el criteri és un senyal que n'indica el camí. El compromís, a parer meu, ha de ser el criteri perquè si és principi esdevé allò que ens justifica i ens fa sentir-nos bons i valorats. I d'altra banda, el segon aspecte que necessàriament he reelaborat ha estat el de l'expectativa amb la qual treballem. Molts cops lluitem amb l'expectativa que aconseguirem el que persegüim. Crec que això és un error garrafal. L'expectativa ha de ser només la de crear condicions. Entre altres coses perquè no som déus i sovint la solució d'un conflicte no depèn únicament de nosaltres. En el cas d'Euskadi, per exemple, la pau depèn de molts factors: ETA, el govern, els partits polítics, les institucions, la societat... No depèn només de mi. Per això és molt important prendre consciència de la nostra mesura limitada. Lluitem per la pau perquè creiem que té sentit, però no sabem si ho aconseguirem. El meu desig, el meu somni o objectiu poden ser molt elevats, però les meves expectatives han d'anar a allò real. Václav Havel deia que «l'esperança no és la certesa que tot sortirà bé, sinó la seguretat que té sentit el que fem sense preocupar-nos dels resultats».

—I quines són aquestes condicions? Hi ha cap recepta màgica?

—L'única recepta màgica, que no és màgica, és el que nosaltres anomenem l'insistencialisme ètic: insistir en tres o quatre punts ètics que marquen quin és el camí, i faci sol, plogui, troni o nevi, mantenir sempre aquests principis. Aquests principis són: la no-violència, el diàleg, la recerca d'acords i el respecte als principis democràtics. Aquesta lliçó la vam aprendre bàsicament d'Alec Reid, el religiós redemptorista irlandès que va fer de mitjancer en el procés de pau d'Irlanda durant més de 20 anys i amb el qual hem estat sempre molt units. Encara recordo les seves paraules quan li vaig demanar, després d'uns dies d'estada a Irlanda, tres consells per lluitar eficaçment per la pau: «Primer, insistir; segon, insistir, i tercer, insistir en els mateixos principis.» Més tard, quan el vam convidar a visitar el País Basc i a reunir-se amb els diferents par-

tits, després d'explicar el cas irlandès, sempre acabava apareixent la mateixa pregunta: i nosaltres, què podem fer davant de l'agreujament del conflicte? I ell, mig en broma mig seriosament, responia: «Amics, ara m'oblígueu a parlar de l'Esperit Sant.» «Sí, sí, de l'Esperit Sant —afegia davant la cara de sorpresa dels polítics— perquè nosal-

tres només podem crear condicions. Per què? Perquè hi actui l'Esperit Sant.»

—Aquestes condicions per a la pau són extrapolables a qualsevol conflicte?

—Cada conflicte és diferent, però bàsicament les condicions mínimes per a la pau són gairebé sempre les mateixes: lluitar perquè desaparegui la violència i es respectin els drets humans, perquè s'instauri un clima de diàleg, i perquè es respecti el pluralisme, és a dir, les diferents formes de veure la realitat. També cal defensar els principis democràtics, que és la traducció concreta de la justícia.

—Són condicions que responen al sentit comú.

—Sí, realment no inventem res, i alhora tenen a veure amb el millor de l'ésser humà. Si no confiem en el millor de l'ésser humà, el diàleg no té sentit. El diàleg, perquè sigui autèntic, exigeix confiar en l'altre. Així, la pau necessita també confiar contra tot pronòstic en el millor de l'ésser humà. Per això creiem que és tan important crear humilment les condicions perquè el millor de l'ésser humà pugui aparèixer.

—En el seu cas concret, com es viu el fet de treballar, amb tanta insistència i dedicació, per alguna cosa que sembla que es resisteix molt, com és la pau a Euskadi? Frustració, fracàs o un al·licient més gran...?

—Potser una barreja de tot: de vegades ho visc amb frustració, altres vegades amb cansament, d'altres com a al·licient per continuar treballant... En la meua experiència personal, però, el que era molt esgotador durant la primera etapa del moviment social Elkarri, era lluitar per la pau amb l'expectativa que l'aconseguiríem. Això és esgotador perquè cada nit et fiques al llit sabent que no has complert la teua expectativa. Ara, però, un cop elaborat tot això i conscient que la meua expectativa ha de ser clarament crear condicions, cada nit em fico al llit sabent que he complert la meua expectativa sense saber quin en serà el resultat. En la meua trajectòria de compromís per la pau veig errors, contradiccions, coses que no han estat ben fetes, però està tot dins d'un itinerari que cercava el millor, tot i que les motivacions fossin errònies o m'hagués equivocat.

«El gran repte del compromís és aprendre a viure'l d'una manera principalment gratuïta»

—A finals del 2006 assegurava que el procés de pau a Euskadi avançava ferm i fins i tot afirmava que no tenia marxa enrere i que en trobàvem davant la fase final del conflicte... continua pensant el mateix?

—Sí, continuo pensant el mateix... Des que va fracassar l'anomenat procés de Lizarra aquest conflicte ha entrat en una fase final, sobretot pel que fa a la qüestió de la violència. La violència ja no té lloc en la societat basca i jo crec sincerament que ens trobem a la fase final del conflicte, però en un conflicte de tants anys, és difícil establir quant pot durar aquesta fase final. No obstant això, per a mi el dilema serà saber si el final serà ordenat o desordenat. Un final ordenat seria un final semblant al d'Irlanda, en el qual les parts estableixen que realment ha arribat el final perquè hi ha hagut algun tipus d'entesa o d'acord. Això és molt important per a la convivència, la reconciliació i sobretot per al futur... Si el final és desordenat no s'estableix un punt final que determini l'inici d'una nova etapa. En el nostre cas, la mort d'ETA es podria allargar agònicament molt de temps sense que mai tinguem la certesa que s'ha acabat. Ens podria donar un disgust cada dos anys, tot i que realment el fenomen com a tal estaria mort. Per això caldria fer tot el possible per assolir un final ordenat, tot i que en aquest moment jo, que sóc optimista, també he de reconèixer que totes les claus estan orientades cap a un final desordenat.

—Per a alguns sectors sembla que la via policial és l'única possible...

—S'ha instaurat el concepte de la derrota: «Amb ETA només hi té lloc la derrota.» I això equival a un final desordenat, que és un final no desitjable. La tesi de la derrota no és compatible amb un final ordenat. Això no vol dir que ETA hagi de guanyar, sinó que cal tancar una etapa i obrir-ne una altra. Per a això cal un acord final sobre com s'hi posa final.

—Realment es pot arribar a un acord amb ETA?

—És difícil, no ens hem d'enganyar, però jo crec que sí que es pot aconseguir. A Irlanda també era complicadíssim, més fins i tot que a Euskadi, però es va assolir. El fet que sigui difícil no ha de fer que deixem d'intentar-ho. El problema d'avui d'ETA és que es concep la fi de la violència en unes claus que estan fora de la realitat. Malgrat tot, dins d'ETA i de l'esquerra abertzale hi ha dues visions en tensió. Hi ha sectors que volen un final ràpid, i girar full a aquesta història, mentre que hi ha sectors que pensen que això de la lluita armada i de la violència encara ha de durar molt de temps. L'objectiu és procurar que vencin internament els sectors més realistes, més assenyats, i que tenen una visió més clara del que és el final del conflicte.

—El nou govern de Patxi López afavorirà aquesta sortida ordenada?

—És molt difícil de fer un pronòstic. Jo si més no, no goso fer-ho.

—Diàleg a qualsevol preu o cal exi-

gir certes condicions?

—En el món de la resolució de conflictes aquest tema està resolt, no així en el de la política, que és més complicat i demagògic. El diàleg, sí, sempre, sense condicions. La negociació, en canvi, només amb condicions. Dialogar és mirar de conèixer on és l'altre, què pensa, veure per on hi hauria una sortida... És una forma d'explorar si hi ha solucions o no, però no compromet a res, només a escoltar. Per negociar, en canvi, la condició prèvia número u és que no hi hagi violència.

—En el cas d'Euskadi, no creu que sovint s'ha intentat negociar sense diàleg?

—Sí, aquest és un dels problemes, que s'ha intentat negociar sense escoltar l'altre. Recomanen els experts que no se saltin etapes i que el període d'escolta és fonamental.

—Com valora el paper dels bisbes i de l'Església basca en el procés de pau?

—Com la immensa majoria de la societat basca, jo tinc una impressió molt positiva del paper que han tingut els bisbes en el tema de la pau i de la convivència. Sempre s'hi han mostrat fermament contraris i han condemnat i rebutjat tots els fets de violència i vulneració dels drets humans amb molta claredat, tot i que de vegades alguns mitjans de comunicació hagin volgut donar una imatge del contrari. Han defensat el diàleg, molts cops a contracorrent, i també han defensat que tots tenim dignitat i drets, fins i tot les persones que han comès atrocitats. També han deixat clar que en virtut de la pau no es pot vulnerar els drets de ningú, tampoc dels qui poden haver estat agressors o víctimes.

—Parli's de Baketik, aquesta nova aventura per la pau vinculada al santuari d'Arantzazu...

—Baketik és un centre per la pau que neix per iniciativa dels franciscans com a conseqüència d'un procés de renovació del santuari d'Arantzazu. Aquest santuari, que des de sempre ha estat símbol de pau a Euskadi, ocupa un lloc referencial per a la societat basca, molt semblant, tot i que molt més petit, al que representa per a Catalunya l'abadia de Montserrat. En aquest context, els franciscans han apostat per obrir el santuari d'Arantzazu a la societat del segle XXI i han decidit crear

un centre on es treballi a fons la idea de la pau, no exclusivament al País Basc, sinó com a concepte universal. En aquest centre, creat l'octubre del 2006, conflueixen dos conceptes: pau i ètica. La seva tasca és el resultat d'aquesta fusió. La seva missió consisteix, primer, a aprofundir en l'ètica com a fonament de la pau i de la resolució constructiva de conflictes; i, segon, a divulgar el més àmpliament possible les conclusions d'aquella elaboració.

—Com es concreta aquest treball?

—Tenim set o vuit projectes oberts que tenen molt bona resposta social. Comptem amb llibres editats i oferim uns cursos per on han passat més de 5.000 persones. També oferim un projecte de teatre-fòrum en el qual han participat 11.000 nens i nenes d'entre 8 i 14 anys. Realment és una experiència molt interessant.

—Tot i que és un centre laic i aconfessional, influeix en la seva manera de treballar el carisma franciscà de Pau i Bé?

—Totalment. Baketik està marcat pel carisma i la inspiració franciscana. De fet, Baketik vol dir «pau i ètica», i nosaltres entenem que pot ser una forma moderna de dir «pau i bé».

—Quin creu que ha de ser el paper de les religions en el treball per la pau?

—Jo crec que el seu paper és determinant i que avui passa per la recerca d'una

ètica compartida que respecti totes les identitats religioses. El consens no ha de fer-se a costa de la identitat. La recerca d'un acord interreligiós, ètic-humanista, és una cosa que podrien aportar les religions per a la convivència i la pau al món.

—Què és per a vostè l'ètica?

—L'ètica, per a mi, és l'esforç de la consciència per respondre a les exigències que planteja el respecte a la dignitat humana.

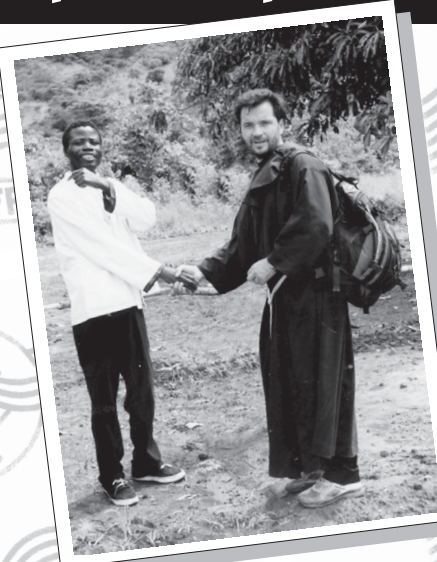
—En el seu cas l'ètica va unida a la fe?

—Per a mi, hi ha hagut dues claus molt importants a l'hora de tornar a creure i recuperar el camí cristià: una és la idea de l'ètica, l'altra és l'obertura a la dimensió espiritual de l'ésser humà. En el meu cas, ètica i espiritualitat han estat dues mediacions que m'han ajudat a entendre d'una manera més adulta la fe i el camí cristià.

—Són, probablement, les dimensions que avui dia tant ens manquen?

—Sí. En el meu segon llibre, *Vivir y convivir*, la meua tesi és que vivim en un temps de desorientació existencial i convivencial molt gran, i això té a veure amb dues o tres preguntes que a la societat d'avui no tenen una resposta clara: som al món per obrir-nos o per tancar-nos en nosaltres mateixos? Què és l'espiritualitat: una dimensió exclusiva del món religiós o de totes les persones? Què és l'ètica: el primer, el segon o depèn? Des de Baketik, la resposta orientativa a aquestes preguntes es troba en l'associació entre ètica i espiritualitat. Creiem que l'ètica pot ser l'espiritualitat compartida del nostre temps: una espiritualitat prerereligiosa, preideològica, laica, interreligiosa...

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 217,06 €** ☐
Àsia i Oceania: 290,38 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular
 Entitat Oficina DC
 Data Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell—Iloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

AJUDA L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA AMB NOSALTRES.
SI NO, FES-NE DIFUSIÓ

PETITS PELEGRINATGES

LOURDES

DEL 8 AL 10
DE MAIG

SANTA TERESA DE JESÚS AMB ESTADA A FÀTIMA

DEL 14 AL 20 DE SETEMBRE

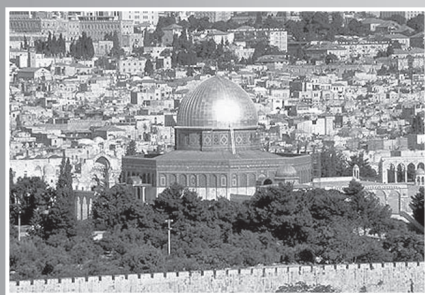
SANT IGNASI DE LOIOLA I SANT FRANCESC XAVIER

DEL 7 A L'11 D'OCTUBRE

GRANS PELEGRINATGES 2009

TERRA SANTA

DE L'1 AL 8
DE JUNY

DEL 24 AL 31
D'AGOST

ROMA, CLOENDA ANY SANT PAU

PRESIDIT PEL CARDENAL
LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH

DEL 24 DE JUNY A L'1 DE JULIOL

COMPARTIREM L'EUCARISTIA
AMB COMUNITATS CATÒLIQUES

JAPÓ

DEL 10 AL 22 D'AGOST

CROÀCIA I MEDJUGORJE

DEL 28 DE SETEMBRE
AL 6 D'OCTUBRE

BULGÀRIA

2a QUINZENA
D'OCTUBRE

TERRA SANTA

DEL 28 DE DESEMBRE AL
4 DE GENER DEL 2010

PLACES LIMITADES.

PER A MÉS INFORMACIÓ

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

COMTES DE BELL-LLOC, 67-69 • 08014 BARCELONA,

TEL. 934 092 700 • FAX 934 092 775 • CORREU ELECTRÒNIC: AMICS@AMICSCC.CAT

Vaticà

església en el món

El Papa explica la centralitat de l'Eucaristia

■ Canonitza cinc beats a la plaça de Sant Pere de Roma

ACI

Ciutat del Vaticà

Benet XVI va presidir el 26 d'abril la missa de canonització de cinc beats: Arcàngel Tadini, Bernat Tolomei, Gertrudis Comensoli, Caterina Volpicelli i Nuno de Santa Maria Álvares Pereira. A l'homília, el Papa va destacar la centralitat de l'Eucaristia per a la vida de tot cristià, «perpètua i vivent heretat que ens ha estat deixada pel Senyor en el Sagrament del seu Cos i de la seva Sang». A la basílica de Sant Pere, el Pontífex va explicar que «nodrits del Pa eucarístic, els sants que avui venerem, han portat al compliment la seva missió d'amor evangèlic en els diversos camps en què han treballat amb els seus peculiars carismes».

«Llargues hores passava en oració davant l'Eucaristia sant Arcàngel Tadini, que, contemplant sempre en el seu ministeri pastoral la persona humana en la seva totalitat, ajudava els seus parroquians a créixer humanament i espiritualment.

Aquest sant sacerdot, home tot de Déu, estava a punt per deixar-se guiar per l'Esperit Sant en tota circumstància i estava disposat per assistir les urgències del moment i trobar-hi remei.» Benet XVI va assenyalar que l'exemple d'aquest sant «ens recorda que només conreant una constant i profunda relació amb el Senyor, especialment en el sagrament de l'Eucaristia, podem ser capaços de portar el ferment de l'Evangeli a les diverses activitats laborals i a cada àmbit de la nostra societat».

Seguidament va explicar la vida de sant Bernat Tolomei, «una existència eucarística, dedicada a la contemplació, que es traduïa en servei humil al proïsme». Va ser escollit durant 27 anys consecutius com a abat del monestir en què vivia i va morir atenent moltes persones malaltes de pesta, convertint-se així en un veritable «màrtir

Una imatge de la canonització dels cinc beats.

de la caritat». Benet XVI va indicar que de l'exemple d'aquest sant «ve a nosaltres la invitació de traduir la nostra fe en una vida dedicada a Déu en l'oració i al servei del pròxim sota l'exercici de la caritat disposada fins i tot al sacrifici suprem».

En referir-se a sant Nuno de Santa Maria, un militar portuguès del segle XV, el Papa va destacar com aquest sant se «sentia instrument del disseny superior i estava allistat a la *militia Christi*, és a dir, al servei de testimoni que cada cristià està cridat a donar en el món». Després de destacar-ne la intensa vida de pregària i confiança en l'auxili diví, Benet XVI va afirmar que sant Nuno «s'esforçava per no ser obstacle de l'acció de Déu en la seva vida, imitant la Mare de Déu, de qui era devotíssim i a qui atribuïa públicament les seves victòries (...) Em sento feliç perquè aportó a tota l'Església aquesta figura exemplar carac-

teritzada per una presència d'una vida de fe i oració en contextos aparentment poc favorables, i n'era una prova que en tota situació, fins i tot en aquella militar i bèl·lica, és possible viure i realitzar els valors i principis de la vida cristiana, sobretot si serveix al bé comú i a la glòria de Déu».

A continuació, el Pontífex va comentar que l'exemple d'amor eucarístic de santa Gertrudis Comensoli «ens recorda que "l'adoració ha de prevaldre sobre totes les obres de caritat" perquè és de l'amor per Crist mort i ressuscitat, realment present en el sagrament eucarístic, que neix aquella caritat evangèlica que ens porta a considerar germans tots els homes». En parlar, finalment, de santa Caterina Volpicelli, el Papa va indicar que «per ser veritables educa-

dors de la fe, desitjosos de transmetre a les noves generacions els valors de la cultura cristiana, és indispensable alliberar Déu de les presons a què l'han confiat els homes». Santa Caterina mostra, va prosseguir el Papa, «el camí exigent d'una conversió que canviï radicalment el cor i es tradueixi en accions coherents amb l'Evangeli. És possible així posar les bases per construir una societat oberta a la justícia i a la solidaritat, superant el desequilibri econòmic i cultural que subsisteix en gran part del nostre planeta».

En finalitzar l'homília, Benet XVI va demanar que en contemplar aquests cinc nous sants «ens deixem atraure pel seu exemple, pels seus ensenyaments, perquè la nostra existència es converteixi en un cant de lloança a Déu, sobre les empremtes de Jesús, adorat amb fe en el misteri eucarístic i servit amb generositat en el pròxim».

Any Paulí

Agustí Borrell

Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

Un organisme viu

«Units a Crist formem un sol cos» (Romans 12,5)

Què pensa sant Pau de l'Església? Què és per a ell la comunitat cristiana? De vegades s'ha dit que ell havia estat el fundador de l'Església, el qui havia donat una estructura i una organització jeràrquica als cristians, mentre que Jesús hauria predicat tan sols un missatge d'amor i de llibertat. És cert que Pau va contribuir a trobar una configuració determinada per a les comunitats cristianes, cosa ben necessària en un temps d'inici i de gran creixement numèric.

Tanmateix, allò que compta en la visió de l'Església que té Pau no són les estructures externes, sinó la unió vital que hi ha entre tots els qui creuen en Jesucrist. El cristià no es defineix per formar part d'una societat o d'un grup. Segons l'apòstol, els qui han cregut en Crist han rebut una vida nova, estan units realment a Crist i, per tant, també estan units els uns als altres. La imatge que Pau fa servir per expressar aquesta idea és la del cos humà: l'Església és el cos de Crist,

i cadascun dels cristians n'és un membre. En la comunitat, cadascú té la seva funció pròpia, però tan sols té vida si està unit al cos, i sempre ha d'actuar en unió i en coordinació amb els altres membres del cos. El factor de cohesió en la comunitat cristiana no són les normes ni són els dirigents, sinó Jesucrist. Tots els membres de la comunitat, units a ell, formen un sol cos.

L'Església és un organisme vivent, amb una profunda unitat entre tots els qui la formen, i té com a característiques la diversitat, la complementarietat i la solidaritat de tots els seus membres. La unitat eclesial no consisteix en un uniformisme que elimini les diferències, sinó que suposa posar en comú les diferències, al servei de tots. Segons Pau, aquesta diversitat prové de la riquesa de dons de l'Esperit i, per tant, de Déu mateix. Per això ha de ser respectada i valorada, i cadascú ha de posar els seus dons al servei de la comunitat.

La Bíblia, aliment de la fe i de la caritat

SIC / Ciutat del Vaticà

Benet XVI va rebre els participants en l'assemblea plenària de la Pontifícia Comissió Bíblica, als quals va animar a la difusió de la Sagrada Escriptura des de l'Església, com a aliment de la fe i de la caritat. «L'Església de Crist és el lloc privilegiat per a la recta comprensió de la Sagrada Escriptura», va assegurar Benet XVI. En aquest sentit, va assenyalar, «només el context eclesial permet a la Sagrada Escriptura ser entesa com a autèntica Paraula de Déu, que es converteix en guia, norma i regla per a la vida de l'Església», d'aquesta manera es possibilita que s'obri «un accés a les dimensions ulteriors de Crist, inaccessibles a una anàlisi només literària, que és incapaç d'acollir en ella mateixa el sentit global que a través dels segles ha guiat la Tradició de tot el Poble de Déu». En apuntar a Déu com a autor de la Bíblia, s'ofereix als fidels, va continuar Benet XVI, un servei per a la interpretació fidel del seu contingut sense el qual «els escrits sagrats quedarien com a lletra morta, només del passat: la Sagrada Escriptura ha de ser

llegida i interpretada amb l'ajut del mateix Esperit mitjançant el qual ha estat escrita».

Als participants en aquesta sessió plenària, Benet XVI els va animar a un estudi científic dels textos sagrats, en la seva dimensió humana, però sense oblidar la pertinença a la fe de l'Església, per això «l'exegeta catòlic ha d'estar atent a percebre la Paraula de Déu en aquests textos, dins de la mateixa fe de l'Església», ja que en cas contrari «la recerca exegetica quedaria incompleta, i se'n perdria la finalitat principal, amb el perill de quedar reduïda a una lletra merament literària, en la qual el veritable Autor, Déu, deixa d'aparèixer». A més, resulta necessari que els textos sagrats, després de ser explicats pels teòlegs estiguin a disposició del poble de Déu, ja que «aquests textos no han estat lliurats només als investigadors o a la comunitat científica per satisfer-ne la curiositat o per oferir-los arguments d'estudi i de recerca. Els textos inspirats per Déu han estat encomanats en primer lloc a la comunitat dels creients, a l'Església de Crist, per alimentar la vida de fe i per guiar la vida de caritat».

VATICÀ

Benet XVI expressa la seva solidaritat als Abruços

■ «Us voldria abraçar un per un», assenyala a les víctimes

ACI / Onna

El Papa va recórrer el 28 d'abril la regió italiana dels Abruços portant afecte, consol i coratge als supervivents del sisme que el 6 d'abril va devastar l'àrea, amb un saldo de 300 morts i milers de ferits. El Pontífex va arribar a la zona amb cotxe i no amb helicòpter, a causa del mal temps. La primera escala va ser Onna, on va visitar aquells que viuen en tendes de campanya després de perdre la casa. «Des del primer moment us he acompanyat de prop; he seguit amb aprensió les notícies, i he compartit la vostra por i les vostres llàgrimes pels difunts, juntament amb les trepidants preocupacions per tot el que heu perdut en un instant. Ara sóc aquí entre vosaltres; us voldria abraçar amb afecte un per un», va afirmar el Papa. Va afegir que «tota l'Església és aquí amb mi, al costat dels vostres sofriments, participant en el vostre dolor per la pèrdua de familiars i amics, delerosa d'ajudar-vos a reconstruir cases, esglésies, empreses destruïdes o greument danyades pel terratrèmol. He admirat i admiro la valentia, la dignitat i la fe amb la qual heu afrontat aquesta prova tan dura, manifestant gran voluntat per no cedir enfront de les adversitats».

Després de reconèixer les incomoditats que suposa viure «fora de casa, o als cotxes, a les tendes, sobretot a causa del fred i la pluja», va manifestar el desig que la seva «pobra presència» sigui «un signe

tangible del fet que el Senyor crucificat, que no us oblidia, ha ressuscitat i no us abandona; no és sord al crit preocupat de tantes famílies que ho han perdut tot: casa, estalvis, feina i, de vegades, també vides humanes. Certament, la seva resposta concreta passa a través de la nostra solidaritat, que no es pot limitar a l'emergència inicial, sinó que ha de ser un projecte estable i concret en el temps. Encoratjo tothom, institucions i empreses, perquè aquesta ciutat i aquesta terra ressorgeixi».

Benet XVI també va oferir «unes paraules de consol» sobre les persones mortes. «Estan vius en Déu i esperen de vosaltres un testimoni de valentia i d'esperança. Esperen veure renèixer la seva terra, que s'ha de tornar a adornar de cases i d'esglésies, belles i sòlides. L'amor roman per sobre del pas de la nostra precària existència terrena, perquè l'Amor veritable és Déu. Qui estima venç, en Déu, la mort i sap que no perd als qui ha estimat», va indicar i va llegir una pregària especial per les víctimes del terratrèmol. Després es va dirigir a la basílica de Collemaggio, a L'Aquila, on va resar una breu pregària davant l'urna de san Celestí V, Papa, una

El Papa va visitar les zones afectades pel terratrèmol.

de les poques coses que es conserven en aquest temple després del terratrèmol, i hi va deixar com a signe de la seva participació espiritual el pal·li que li van imposar en la missa d'inici del seu pontificat. El Papa es va aturar davant de la Casa de l'Estudiant, on van morir diversos joves. Allà va saludar breument un grup d'universitaris que s'hi allotjava. Al migdia, va arribar a la plaça de l'Escola de la Policia de Finances, on va saludar els alcaldes i els rectors dels 49 ajuntaments més afectats pel terratrèmol, i va tenir una trobada amb la població i els voluntaris.

«Aquesta visita, que vaig voler portar a

terme des del primer moment, vol ser un signe de la meua proximitat a cadascun de vosaltres i de la fraternal solidaritat de tota l'Església», va afegir. «Efectivament, com a comunitat cristiana constituïm un sol cos espiritual i si una part pateix, tota la resta pateix amb ella; i si una part s'esforça per aixecar-se, tots participen en el seu esforç. Us vull dir que m'han arribat manifestaci-

ons de solidaritat amb vosaltres de tot arreu. Nombroses personalitats de les Esglésies ortodoxes m'han escrit per assegurar la seva pregària i proximitat espiritual, enviant a més ajudes econòmiques.»

Seguidament, el Pontífex va subratllar «el valor i la importància de la solidaritat que, encara que es manifesti particularment en moments de crisi, és com una brasa sota la cendra. La solidaritat és un sentiment altament cívic i cristià i dóna la mesura de la maduresa d'una societat. A la pràctica es manifesta en les obres de socors, però no és només un mecanisme organitzatiu eficient: té una ànima, una passió que es deriva de

la gran història civil i cristiana del nostre poble, ja sigui que es manifesti de manera institucional o en el voluntariat». Després d'assenyalar que «el tràgic esdeveniment del terratrèmol convida la comunitat civil i l'Església a una reflexió profunda», el Papa va recordar que per Pasqua, «celebrem la mort i la resurrecció de Crist portant en la ment i en el cor el vostre dolor, pregant perquè les persones afectades no perdin ni la confiança en Déu ni l'esperança. Però també, com a comunitat civil, cal fer un examen de consciència seriós per fer-se càrrec, en tot moment, de les pròpies responsabilitats».

OPINIÓ

La influència de la grip porcina

Xavier Soberón Blanco

És sorprenent constatar com al nostre món la informació i el focus mediàtic es poden concentrar en un punt, en qüestió de minuts i hores i el gran impacte que té aquest fet en la psicologia i l'imaginari popular. En aquests darrers dies he vist com el meu país està vigilat sota l'escrutini minuciós de la premsa, que és seguida en la gran varietat de mitjans al nostre abast les 24 hores del dia. Amb fenòmens que poden apropar una possible catàstrofe de salut, la idea d'un seguiment tan proper no sorprèn gens, però sí que impressiona, especialment a un mexicà que avui dia viu a Catalunya. Resulta una mica difícil veure com una terra a la qual estimes tant, de sobte passa a ser el focus d'atenció a causa d'un fenomen que amenaça la salut pública no només del teu país, sinó també la d'un món avui tan ben comunicat. Tot d'una, hom sembla que pren un protagonisme inesperat a les converses on se't qüestiona sobre una situació que és difícil de conèixer, i encara més d'explicar.

Les iniciatives i els plans d'acció que ha pres el govern mexicà sembla que han sorprès tothom, però especialment

els mexicans. I és que la severitat de les mesures suggereix que la magnitud del problema potser és més gran del que es planteja oficialment. Crec que no havíem vist mai mesures de seguretat com aquestes per combatre una possible epidèmia; suspendre les classes als col·legis potser no sorprèn gaire, però suspendre qualsevol acte públic a tota la zona metropolitana de la Ciutat de Mèxic és una mesura que afecta les activitats de més de 22 milions de persones. L'Organització Mundial de la Salut, de moment, no ha recomanat a les autoritats mundials el tancament de fronteres ni s'ha prohibit els viatges a Mèxic i als Estats Units. Amb tot, l'estat d'alarma en la gent és molt potent, i les imatges de les artèries vials més transitades d'una de les urbs més grans del món completament desertes, parlen per elles mateixes.

La gent té molta por, i crec que amb raó. Les morts lamentables que ha comportat aquest brot de grip porcina són prou raó per a aquest estat de tensió que vivim. I si a tot això hi afegim el fet que sembla que el virus H1N1 és una soca similar a aquella que va provocar la pandèmia de la grip espanyola el 1918, que va arrasar la vida de desenes de milions de persones, l'estat d'alar-

ma augmenta no només a Mèxic i a Espanya, sinó arreu del món. El record d'un fenomen que va disseminar la població mundial d'aquesta manera és fort, però crec que és prudent destacar que la medicina i els seus mètodes han avançat de manera molt significativa i que un problema afrontat en una època en la qual el cloroform i l'èter eren les millors anestèsies conegudes, no es pot comparar, sense més ni més, a un temps que afronta una situació similar amb tecnologia punta com els antivirals moderns, la identificació i l'anàlisi molecular dels virus en qüestió d'hores o, fins i tot, l'ús de cambres tèrmiques per a la identificació de possibles contagis als aeroports com s'han implementat ja a Corea del Sud i Bulgària.

Crec que els reptes que suposa aquesta situació són durs i que s'han de prendre amb serietat, però també crec que avui dia vivim en un món més ben preparat per afrontar les calamitats que l'assoten no només amb tecnologia i medicina, sinó amb un grau més gran de civisme i conscienciació social que creen una unió i simpatia per l'altre que, encara que de vegades no ho sembla, són una realitat que els que la intentem viure a la llum de l'amor i la fe podem albirar.

ESPANYA

Nous càrrecs a la CEE

SIC / Madrid

Els bisbes membres de l'Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) han elegit l'arquebisbe castrense, Mons. Juan del Río Martín, nou membre del Comitè Executiu de la CEE. Mons. del Río substitueix el cardenal Antonio Cañizares Llovera, administrador apostòlic de Toledo i prefecte de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments. La Plenària també ha elegit Mons. Javier Martínez Fernández, arquebisbe de Granada, com a president de la Comissió Episcopal per a la Doctrina de la Fe, i substitueix al capdavant d'aquesta Comissió el cardenal Agustín García-Gasco, que ha passat a la condició d'emèrit. Per últim, ha triat Mons. Joan Piris Frígola, bisbe de Lleida, com a nou president de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social. Mons. Piris substitueix al capdavant d'aquesta Comissió a Mons. Del Río que en ser elegit membre del Comitè Executiu va haver de deixar la presidència de la Comissió de Mitjans, per la incompatibilitat que preveuen els Estatuts de la CEE. L'elecció de Mons. Piris suposa la seva inclusió com a nou membre de la Comissió Permanent. Com que és un bisbe de la Província Eclesiàstica de Tarragona, deixa de formar part de la Permanent Mons. Jaume Pujol Balcells que, fins ara, formava part d'aquest organisme en representació d'aquesta província.

«L'Església i sobretot Crist continua important, i molt»

■ **Mons. Braulio Rodríguez, arquebisbe electe de Toledo i administrador diocesà de Valladolid**

Rosa María Jané Chueca

El 21 de juny està previst que el nou arquebisbe de Toledo, Mons. Braulio Rodríguez Plaza, prengui possessió de l'arxidiòcesi. Arriba amb moltes ganes i il·lusió des de Valladolid, on els últims sis anys ha estat al capdavant de l'Església diocesana. Reconeix que la seva nova destinació li provoca «certa preocupació», perquè la tasca ministerial «és densa i complexa», però confia en el suport del Senyor i en la pregària dels fidels per «ser un bon pastor de Toledo».

—Vostè ha subratllat que ara li tocarà «sentir-hi, veure-hi i callar», però, quins temes pastorals el preocupen?

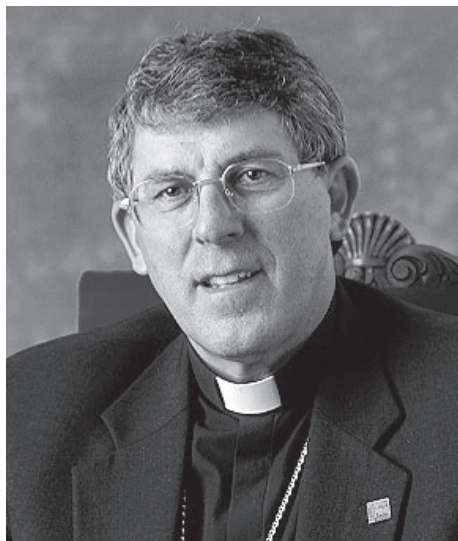
—Em preocupa la transmissió de la fe en un canvi de manera d'entendre l'àmbit religiós; la iniciació cristiana ens és molt difícil. La fe en Jesucrist, amb tot, és preciosa i omple la persona, de manera que si aconseguim en els nostres contemporanis l'accés al Déu que parla a la Bíblia i que ens ha revelat el seu Fill, hi haurà vida cristiana i comunitats noves que aconseguixin ser testimonis de la vida nova que ha portat Jesucrist.

—Un dels actes més importants que li tocarà viure és la beatificació del cardinal Sancha, a l'octubre. Què suposarà?

—Jo estava preparant per a l'abril del 2010 a Valladolid una altra beatificació, la del P. Bernardo Francisco de Hoyos, *s.j.*, jove sacerdot que va viure amb tota la seva força la devoció al cor de Crist, i que va morir molt poc temps després d'haver estat ordenat. Com que la beatificació del cardinal Sancha serà la primera que se celebrarà a Toledo, cal aprofitar aquest moment de revitalitzar la vida cristiana amb l'exemple d'aquest sacerdot i bisbe, que va representar molt per a l'Església de Toledo.

—Ha comentat que arriba a una diòcesi amb una «vitalitat sorprenent», a pesar de l'impacte de la secularització ambiental... on hi ha el secret?

—Encara no ho sé: potser en el fet que hi

ha hagut una fidelitat i un creure que Crist és algú a qui val la pena seguir i això s'ha plasmat a les parròquies i els grups apostòlics. També penso que hi haurà molt a fer perquè aquesta vitalitat continuï.

—Vostè sempre ha intentat ser un bisbe de «proximitat» pel que fa als seus fidels. A l'Església hi manca aquesta proximitat envers la societat en general?

—Jo no crec que hi manqui, ja que els bisbes i els preveres fem un esforç increïble; també podem dir el mateix dels moviments i de les comunitats laïcals; però, aquest tema de la proximitat o llunyania pot donar lloc a tòpics; això sí: hi ha homes i dones als quals sembla que no els importa gaire ni Crist ni l'Església; potser per inèrcia o per rutina. Continuo pensant que l'Església i sobretot Crist continua important, i molt. N'hi ha prou de llegir quant d'espai dediquen els mitjans a la fe i a l'Església. Si no importés gens, no serien temes tan tractats.

—Com l'ajudarà en aquesta nova etapa de Toledo el seu «bagatge» episcopal a Osma-Sòria, Salamanca i Valladolid?

—Penso que la vida no passa en va i, tot i que els humans som capaços d'ensopegar amb la mateixa pedra, la meua vida de bisbe en aquestes estimades Esglésies és

per a mi una cosa preciosa que m'evitarà caure en errors i m'ajudarà a servir amb més força a Toledo. El més bonic de l'Església universal és que és present a tota l'Església particular o diòcesi i sempre amb els seus matisos enriquidors.

—Quins temes li queden pendents a Valladolid?

—De temes pendents n'hi ha molts, hom no acaba mai en aquesta «empresa» en la qual no hi manca feina. Hi ha projectes que no he pogut acabar. Sens dubte, no he aconseguit molts dels objectius que em vaig marcar, encara que governar una Església no és com dirigir una empresa: és un exercici de corresponsabilitat, a pesar que la del bisbe és intensa i necessària.

—A Valladolid ha impulsat un pla pastoral basat en la Paraula de Déu; és llicenciat i doctorat en Teologia Bíblica i diplomad en Sagrada Escriptura; l'Església ha celebrat el Sínode de la Paraula i estem immersos en l'Any Paulí... la Bíblia ocupa en la vida del cristià el lloc que es mereix? La Paraula de Déu continua sent una «assignatura pendent?»

—Sens dubte, la Bíblia no ocupa el lloc,

no que es mereix, sinó indispensable en la vida del cristià. Interessa molt que els cristians compreguin millor el sentit de la Revelació, que ens arriba fresca i neta per la Tradició i l'Escriptura en l'àmbit que és l'Església. Encara no hem aprovat aquesta assignatura.

—A més d'aquest repte, quins altres desafiaments es presenten en l'Església del segle XXI al nostre país?

—Els cristians no estem mai a l'altura de la circumstància, perquè la fe cristiana i l'Església sempre em superen i sóc jo qui s'ha d'adequar a l'Església santa i no a l'inrevés. De desafiaments a l'Església n'hi ha molts i això potser ens enerva i ens inhibeix per actuar. N'hi ha prou que experimentem que Jesucrist ens ha atrapat i, des d'aquest cor renovat, des de la vida nova, sense dualismes, fer la tasca eclesial convençuts, i no fiats només de la nostra força.

—Vivim uns moments especialment marcats per una crisi econòmica, de valors... és una oportunitat per redescobrir valors essencials com l'austeritat, la solidaritat o, fins i tot, l'espiritualitat?

—Sens dubte, ja que seria una llàstima que penséssim que aquesta conjuntura només s'arregla injectant diners als bancs o amb altres mesures purament econòmiques. La crisi és el fracàs d'Occident, perquè no ens hem adonat que la vida moral també és necessària en les ciències humanes i en l'economia, que, exercida sense ànima, crea mons injustos i genera desconfiança, perquè el fi no és purament material: el centre de l'economia no és el guany, el blindatge; és la dignitat de l'ésser humà i la seva dignitat en un veïnatge universal.

Tres de cada quatre alumnes trien cursar religió catòlica

SIC / Madrid

La Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi de la Conferència Episcopal Espanyola ha elaborat l'informe anual sobre el nombre d'alumnes que reben formació religiosa i moral catòlica a l'escola. En el curs 2008-2009, l'ensenyament religiós i moral catòlic és una altra vegada l'opció majoritària en ser triada per tres de cada quatre alumnes (el 73,6% de l'alumnat). D'un total de 4,7 milions d'alumnes escolaritzats, 3,5 milions reben ensenyament religiós catòlic. Per tipus de centres, l'alumnat que cursa els estudis en aquells centres d'iniciativa social catòlica i que

opta per l'ensenyament religiós és el 97,2% a Batxillerat i el 99,3% a l'ESO. Als centres denominats de titularitat estatal els percentatges varien del 78,1% a Educació Primària fins al 31,4% a Batxillerat. I en els d'iniciativa social civil, trien ensenyament religiós un 58,5% a Batxillerat i un 80,7% a Primària. La Llei Orgànica d'Educació (LOE) ha creat noves traves perquè els alumnes optin en igualtat d'oportunitats en l'elecció de l'assignatura de religió catòlica en els diferents trams d'ensenyament. Amb tot, pares i alumnes exerceixen cada any, majoritàriament, el seu dret fonamental de triar la formació religiosa i moral catòlica.

cerers
des de
1862

CERABELLA

P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51
CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001 Bcn.
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 Bcn. T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 Bcn. T.93 442 93 28

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona**Crida mundial a favor de la infància**

Aquest any se celebra el 20è aniversari de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de l'Infant. Amb aquest motiu, el Bureau Internacional Catòlic de la Infància ha fet una crida per tal que l'esperit de la Convenció s'apliqui arreu del món.

Tot el que fa referència al món dels infants ens ha d'interessar molt perquè ells mereixen la nostra estima, el respecte als seus drets i poder disposar de tots els mitjans materials, culturals, religiosos i socials per al seu degut desenvolupament.

Tanmateix, la realitat que dibuixa la crida d'aquest organisme internacional presenta un panorama força allunyat d'aquest ideal. Massa sovint es considera els infants com a objectes d'assistència o destinataris d'alguns drets que els són atorgats com una almoïna. Massa infants en el món resten al marge dels seus drets, fins i tot el més fonamentals.

La crida abans esmentada fa aquesta enumeració aterridora: infants soldats, infants treballadors en condi-

cions penoses i perilloses, infants objectes d'abusos, de totes formes de violència, violats, infants obligats a fugir contínuament amb família o sense davant de les guerres, la fam, els cataclismes naturals, infants abandonats i rebutjats per tothom, obligats a viure al carrer, sense educació, sense pàtria, sense documentació.

I a aquesta llista llarga cal afegir-hi, per copsar la trista realitat de moltíssims infants, els qui han esdevingut més vulnerables encara per la fragilitat de les famílies, la urbanització massiva, la degradació de l'entorn, la mundialització que augmenta les desigualtats. Avui, la crisi econòmica que es viu a escala mundial augmenta les amenaces que pesen sobre milions d'infants.

Sense arrels difícilment es pot créixer i mai s'assoleix la maduresa que dona la identitat. Tots els infants d'aquella llista de situacions doloroses que els colpeixen tenen una cosa en comú: són infants desarrelats. Sofreixen un desarrelament físic que fa que creixin sense el seu país; per manca d'amor i d'algú que els escolti, ja que molts

d'ells viuen al marge de la família o de la societat; i finalment un desarrelament religiós, que no els permet sentir-se estimats des de tota l'eternitat, infinitament i gratuïtament per Déu.

L'existència de milions d'infants que no veuen respectats els seus drets més elementals ens ha d'interpel·lar molt seriosament per tal de lluitar contra les causes que ocasionen aquestes situacions.

La crida d'aquest organisme internacional catòlic proposa que cal oferir als infants la inserció en un medi familiar i comunitari vitalment atent a les seves necessitats; l'oferiment d'una educació de qualitat tant en l'escola com en la família; pertànyer a una família que pugui subvenir a les seves necessitats i una veritable solidaritat viscuda en la família i en la comunitat.

A la vegada, es posa en relleu que la dimensió religiosa que l'infant ha rebut quan era petit ha de ser preservada i desenvolupada, ja que constitueix un rumb profund per a tota la seva vida.

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat**La fidelitat és possible**

Quan un sacerdot celebra un matrimoni, sap que assisteix el casament —com Jesús a Canà—, ja que els contraents, un home i una dona, són els veritables ministres del sacrament.

Jesús, a petició de la seva mare, es va assegurar que als esposos no els faltés el vi sense el qual la festa hauria quedat deslluïda. De manera semblant, els sacerdots, i també els bisbes en aquestes ocasions, el que fem és assegurar que el matrimoni culmini bé, davant Déu, davant la societat i també entre ells mateixos. Que no falti el bon vi de la disposició que ha de presidir els enllaços: la voluntat, lliurement assumida, d'estimar-se l'un a l'altre en la salut i en la malaltia per sempre i en qualsevol circumstància de la vida.

Nosaltres no aixequem acta, com si fóssim notaris, que aquells dos contraents s'estimen en aquell moment, la qual cosa és evident, sinó que beneïm un projecte en comú que va començar amb el festeig, però que des del

moment del «sí, ho vull!» fa un salt de qualitat: el compromís. Sé molt bé que aquesta paraula espanta. També espanta als religiosos quan arriba el moment de donar el pas del seu lliurament al Senyor. Per aquest motiu hi ha un temps de postulació, com en el matrimoni hi ha un temps de festeig. Però cal dir una cosa que està demostrada per l'experiència de moltes persones al llarg dels segles: el compromís d'amor definitiu és possible. Certament no és això el que suggereixen els serials televisius ni, per desgràcia, les circumstàncies de moltes parelles que coneixem en les quals s'al·lega que «es va acabar l'amor», com quan a un cotxe se li acaba la gasolina.

Veure així les coses és equivocat. El matrimoni no és fruit de la inèrcia, no es mou per una empenta inicial d'enamorament, sinó que cada dia s'alimenta de petits serveis mutus que procedeixen d'una comprensió adequada del lliurament: buscar l'un la felicitat de l'altre.

El Catecisme de l'Església catòlica (n. 1648) reconeix que «pot semblar difícil, fins i tot impossible, lligar-se per a tota la vida a un ésser humà», però recorda que aquest amor és imatge del que Déu ens té, que és irrevocable. «Impossible?» —argumentava Joan Pau II—, i venia a dir: «Per a qui? ¿Per als qui només confien en les seves forces o per als qui s'acosten als sacraments i posen la seva vida en comú cada dia en mans de Déu?»

En un ambient en el qual volen establir-se diferents «models de família», en el qual se separa la unió conjugal de la procreació i en el qual s'abandonen els recursos espirituals, el matrimoni entra en crisi irreparablement. No és que calgui tornar a formes antigues. El que cal fer és que les formes modernes de convivència tinguin clars els valors i les prioritats. Que sàpiguen reconèixer la fidelitat, la indissolubilitat, el lliurament, la generositat i que demanin la benedicció de Déu sobre ells i sobre els fills que seran «el seu goig i la seva corona».

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

opinió

Punt de vista

Victòria Cardona

Orientadora familiar i escriptora

El millor obsequi: amor a mans plenes

El cor em diu que, en temps de crisi, podem afavorir la sobrietat de les criatures i facilitar que aprenguin a valorar més els béns que perduren.

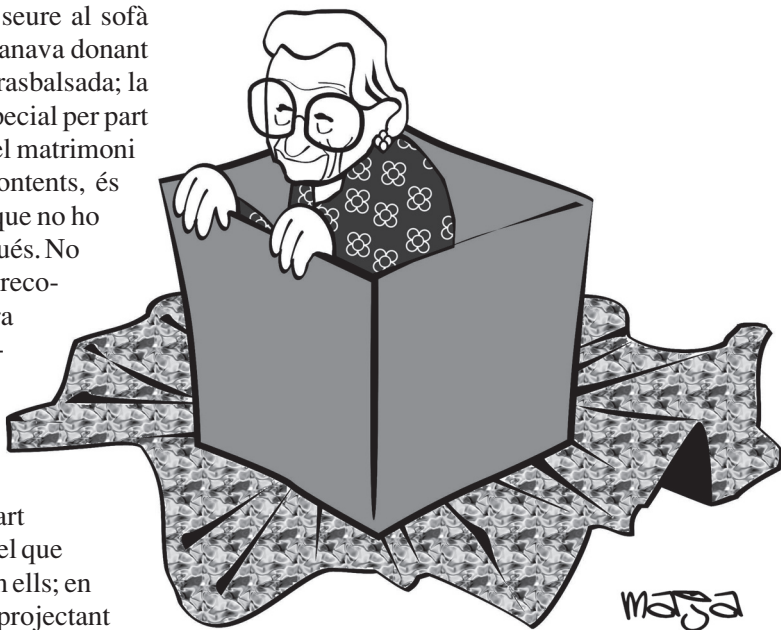
Us faig una confessió. Al començament de ser àvia només pensava quin obsequi agradaria als meus néts. Si per a mi em dolia fer una despesa, per als néts no tenia cap remordiment de comprar i de perdre el temps badant per veure què els aniria millor de roba o de joguines.

La primera vegada que els vaig fer seure al sofà dient-los que tindrien una sorpresa i els anava donant paquets, van riure molt i jo estava molt trasbalsada; la segona vegada vaig notar una mirada especial per part dels pares, i la tercera ja vaig intuir que el matrimoni estava una mica amoïnats ... Els néts contents, és clar! A la quarta el meu fill ja em va dir que no ho fes més. Li vaig agrair molt que m'ho digués. No havia embogit encara, però quasi! Vaig reconèixer que els estava mal educant, alhora feia que els meus néts associessin l'arribada dels avis amb els regals.

Ara que han passat els anys puc dir que allò de semblar un mag que treia de tot de la bossa ho feia perquè veia molta alegria, però alhora hi havia una gran part de satisfacció personal. Podríem dir que el que jo no havia tingut, volia que ho tinguessin ells; en termes psicològics diríem que m'estava projectant en ells. També, sense tenir-ne la intenció, organitzava una estona a casa del fills agafant massa protagonisme.

En resum, en la qüestió del consum responsable els avis hi tenim un bon paper, un paper que podem assumir fent un favor als nostres fills i estalviar-los de fer sermons; els avis tenim fama de parlar molt, doncs aprofitem les paraules per fer que valorin els seus

pares per la dedicació i l'amor que els regalen a mans plenes, el temps d'oci que viuen amb ells —alguns deixant de banda les aficions personals que tenien—, la formació que reben a l'escola, els mestres que tenen o les activitats extraescolars, que costen diners —que surten del treball de la mare i del pare—, la roba, l'aliment i altres privilegis, que és fàcil trobar en la seva vida i que no tenen res a veure amb la de persones

desnodrides que arriben en pasteres i que veuen per les notícies de la televisió.

Tot aquest discurs no de cop, però en petites dosis pot ajudar les criatures a ser més austeres i a valorar l'afecte i l'estimació dels que els envolten. L'amor és el bé més perdurable.

Saber escoltar

Solidaritat

El monestir de la Santa Faç és a Alacant. Hi viu una comunitat de monges clarisses de clausura. S'hi conserva una pietosa relíquia de la Faç de Jesús. En efecte, la tradició hi venera el drap amb el qual la Verònica hauria eixugat el rostre del Senyor. En el teixit hi figura el rostre nafrat de Crist en la pujada cap al Calvari.

El bisbe de la diòcesi, en una celebració recent de la missa, reclamà, als fidels, solidaritat i ajut pels que passen necessitat en temps de crisi. El prelat es referí a les nombroses persones que es troben en penúries per tirar endavant la seva vida. Són moltes les que sofreixen per manca de treball i que no tenen el mínim vital per poder subsistir. Una situació alarmant. Els cristians han de procurar l'ajut als que viuen aquest problema, abocats a una situació inhumana i degradant.

«Els qui donin un cop de mà als pobres veuran el rostre de Crist en els que sofreixen», va dir el bisbe. I,

ensems, recordà, als diocesans les paraules de Jesús: «Vaig tenir fam i em donàreu menjar, vaig tenir set i em donàreu beure.» Hem de ser solidaris amb els que s'ho passen malament, «perquè el que fem al proïsme ho fem a Jesús». Les aportacions dels participants en l'Eucaristia es destinaven a Càritas diocesana, que té cura d'una multitud de persones amb dificultats econòmiques, i a les monges clarisses de la Santa Faç, que també ajuden els necessitats.

La relíquia de la Santa Faç recorda el gest compassiu de la Verònica. Ella eixugà el rostre dolorós del Senyor, el més pobre entre els pobres, a la Via Dolorosa. Els que, pel baptisme, duem la imatge del Crist a l'ànima, hem de revifar-la amb l'ajut als que no han de perdre ni la dignitat ni la vida. Hem de ser solidaris i caritatius! L'Església, des dels seus inicis, ha estat sensible als necessitats. El diaca sant Llorenç presentà a l'emperador romà els tresors de l'Església. Eren els pobres.

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

El gall

Un lector em va preguntar un dia una cosa referent a aquesta gallinàcia, amb motiu d'un article meu, però no li vaig contestar. Crec que hauré de ser purificat durant un dia per cadascuna de les vegades que no he respost les cartes, la meua eternitat començarà per una perpetuïtat de dies de neteja, que impediran eternament la meua alegria. Déu és bo i suposo que dóna una bona resposta, millor que la que puc proporcionar jo. Afortunadament, eternitat i dies no casen bé i no sé en què deu consistir el blanqueig d'aquestes faltes i altres. No era cap qüestió fonamental i, encara que intento recordar, no ho aconsegueixo.

S'explica que, en un col·legi, es va proposar als alumnes que dibuixessin un pollastre. Un dels alumnes va dibuixar un pollastre rostit. No n'havia vist mai cap de viu. Si avui demanéssim que dibuixin un gall, un exemplar adult, la majoria de làmines quedarien en blanc. El nostre sistema de comercialització ha canviat els mercats. En algun lloc ocult, suposo, hi ha d'haver un gran galliner, capaç de proveir les granges de pollets, perquè quan creixin una mica uns serveixin per a l'alimentació i les femelles proveeixen d'ous. Jo mateix fa anys que no n'he vist cap exemplar. Els conec d'altres èpoques.

La família animal a la qual em refereixo, segons diuen les enciclopèdies, és oriündia de l'Índia, i es va introduir a Israel en temps de Salomó. No tenia, doncs, tradició domèstica. L'Antic Testament no s'interessa gens per aquesta espècie, perquè gairebé no s'hi esmenta. Hi apareix esporàdicament dues vegades. A Job, es diu que el gall és intel·ligent. Per molt sagrat que sigui el llibre, no crec que la inerrància bíblica arribi fins a aquests extrems. El gall és una au estúpida, dictadora i polígama. Parlo amb coneixement de causa. L'altre lloc on s'esmenta és a Proverbis, on s'hi diu que és esvelt. Hi estic totalment d'acord, sense que ho consideri cap veritat revelada.

Al Nou Testament s'hi esmenta la femella, la gallina, com a lloca, però no en parlaré. El protagonisme bíblic del gall prové de l'episodi de les negacions de Pere, explicat pels quatre evangelistes. Xoca que una mera referència anecdòtica cridi l'atenció dels hagiògrafs. Convé recordar que la nit es dividia en tres vigílies, segons l'ús jueu, o en quatre, el món grecoromà. En totes dues cultures, eren de diferent durada, segons l'època. Evidentment, les vigílies hivernals eren bastant més llargues que les estivals. Els galls, encara que el text de Job els atribueixi llestesa, no són matemàtics, i canten i desperten la gent, quan volen i amb massa freqüència. La frase de Jesús, doncs, cal interpretar-la: «Tu que et sens tan valent i decidit, ben aviat em negaràs.»

Aquest animal vanitós i tirà ha quedat tan vinculat simbòlicament a sant Pere que a la cúspide dels campanars, segons llegeixo, el papa Nicolau I va ordenar posar-hi un gall, per això apareix per sobre del penell que s'hi acostumava a posar, per a informació del veïnatge. Penso que no és gaire freqüent veure'l a les esglésies de la península. Quan antigament el veia a l'estranger, creia que es tractava de llocs evangelistes. Estava equivocat. Dit això, a mi em continuen agradant més, com a símbol de l'apòstol, les dues claus creuades. També m'agrada que els galls vius visquin lluny de casa per poder descansar tranquil.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

L'Església publicada

No és el mateix opinió pública que opinió publicada. No les hem de confondre. Els estudiants de periodisme aprenen a distingir-ne la diferència en les classes inicials. Els diccionaris acostumen a recollir la primera expressió, però ometen la segona. L'IEC defineix opinió pública com «l'estat de consciència col·lectiva al qual arriba una comunitat davant un fet o un estímul determinats». L'opinió publicada és la que difonen els mitjans de comunicació que, més que reflectir l'opinió pública, sovint intenten canalitzar-la o manipular-la a gust. Una frase d'«El nou rei Mides», un producte televisiu de fa anys, mostrava aquesta relació: «L'opinió pública té raó quan la tenen els que la fabriquen.»

Quin tractament rep l'Església als mitjans de comunicació? Què es publica sobre ella? Hi ha coincidència amb l'opinió pública o, més aviat, es genera una manera de pensar que la devalua? L'Església, oi que hi apareix com a conflictiva, prepotent, antiquada, cobdiciosa de diners, reduïda a la jerarquia, atrapada en els seus plantejaments, en fase d'extinció? Hi ha poders ideològics, mediàtics, econòmics i polítics que en soscaven intencionalment la imatge social? Són competents els que signen articles sobre l'Església o són meres corretges de transmissió d'aquests poders? Una mica (o molt) de tot.

Enfront de l'Església publicada, hi ha moltes actituds, des de l'acceptació acrítica de tot el que es diu fins al rebuig frontal, des del sentiment de culpabilitat per qualsevol cosa fins a la indignació per les falsedats difoses. M'apunto a una altra actitud: el discerniment. Un discerniment que acull la veritat que hi pot haver en el que es publica, però que també denuncia sense complexos les distorsions de les quals és víctima. No hi ha cap institució pública que entoni més *mea* culpes pels errors comesos, però no hem d'oblidar-ne els encerts. Els que escriuen o en parlen, no estan immunes d'interessos inconfessables, d'enganys, d'ignorància i de mala fe.

L'Església publicada és, sovint, una Església silenciada, com denunciava el periodista Oriol Domingo al seu bloc de *La Vanguardia* (15-02-2009): «Declaracions estrambòtiques no es poden amagar perquè existeixen, però els exercicis de solidaritat i humanitat tampoc no s'haurien d'ocultar perquè també existeixen. Totes dues parts —Església i professionals de la informació— haurien de reflexionar. Per què l'Església més casposa apareix fàcilment als mitjans? Però, per què hi ha una Església silenciada?»

L'Església publicada és una Església segmentada. Orienta els focus de manera displicent a la jerarquia, però ignora la tasca ingent que es porta a terme en l'evangelització (amb els valors de fort contingut social que implica), en les tasques socials a favor dels més necessitats, en el seu personal missioner abocat a favor de la promoció dels pobles, en els projectes d'investigació i cultura.

L'Església publicada és, sovint, una Església retrògrada, antiquada, instal·lada a l'edat mitjana, tancada a qualsevol progrés i discriminada. Aquesta imatge pren força en la societat i en els mateixos cristians, perquè existeix una recepció acrítica dels mitjans de comunicació. No es dona el mateix tracte a l'Església que a altres institucions privades o públiques.

L'Església publicada és una Església distorsionada. Se li fa dir el que no ha dit, es manipulen informacions sobre les seves declaracions i activitats, s'extralimiten valoracions sobre la seva història passada i se'n descontextualitzen les realitzacions. No hi ha rigor sinó engany i desqualificacions.

L'Església publicada té alguna cosa de real, però l'Església real és molt més que l'Església publicada i també atresora afortunadament fe, amor, solidaritat, espiritualitat, compromís social... que molts mitjans de comunicació silencien o, a tot estirar, passen de puntetes sobre aquestes realitats.

Victòria Molins,
s.t.j.

Finestra a la vida

Poesia de la pobresa

Surto de bon matí amb l'alegria al cor perquè és un dels dies que m'agraden més de casa nostra: Sant Jordi. Porto alguna cadira plegable, unes quantes senyeres i altres estris necessaris per muntar la parada. Allà ja hi ha voluntaris anònims, sacrificats, entusiastes, generosos i desinteressats, sense els quals no es podria arribar a fer tot el que es fa. Munten els tendals que ens protegiran del sol de primavera en un dia esplèndid, proporcionats per la Fundació Tot Raval, una plataforma de 58 associacions, institucions, persones i empreses vinculades al Raval amb un objectiu comú: la millora de la qualitat de vida al barri. Gent jove i compromesa que sempre està a punt d'ajudar i deixar-se ajudar.

Tota la Rambla del Raval està en plena activitat. Són gent que ha matinat per tal de posar en marxa la venda o exposició d'allò que han preparat durant mesos. Aviat està tot enllestit i fa goig veure aquesta Rambla, en la qual l'Ajuntament ha desistit de posar gespa als parterres i ha optat per una mena d'encenalls de fusta que resisteixen les trepitjades.

També està tot ple de parades, llibres, roses, gent... a les tradicionals Rambla de les Flors, dels Estudis, de Canaletes, etc. I al passeig de Gràcia i a la Rambla Catalunya. Però, a la meua estimada Rambla del Raval hi ha una cosa diferent. Als altres carrers hi ha càmeres de televisió amb grues immenses, representació de diferents partits polítics, tota mena de parades de llibreries i autors importants signant els seus *best-sellers*. I... hi ha negoci. És veritat que és un negoci ple de poesia i de cultura, però, negoci. A la nit, els telenotícies parlaran dels milions de roses i de llibres que s'han venut, malgrat la crisi.

Les parades de la Rambla del Raval

tenen altres finalitats. Allà hi ha els homes d'Arrels dirigint un taller de manualitats que han preparat, Cintra i els seus nois amb una iniciativa que ha sortit d'ells: vendre punts de llibre i altres manualitats per poder-li comprar un ordinador a un nen malalt de Sant Joan de Déu, Benallar amb els seus immigrants, etc. Intercanvi de llibres organitzat per la Fundació Tot Raval i un munt de coses més que fan d'allò més meravellosa la diada.

Jo, quan no estava a la nostra parada, vaig tenir ocasió de veure i, sense fer comparacions perquè sempre són odioses, alegrar-me una altra vegada de viure en un barri del qual es parla massa negativament i penso que és un veritable model de convivència i de coordinació des de diferents vessants.

Allà es conviu sense problemes passant per sobre de creences, confessions i partits polítics. Jo, personalment, em sento Església, però Església del Raval, on l'amor uneix més que qualsevol altra cosa. I contemplant amb aquests ulls no us podeu imaginar totes les coses boniques que es veuen. Us en faig cinc cèntims.

Passa una filera de nens i nenes d'un esplai que es creuen amb una altra d'una escola. Dos nens filipins que no devien tenir més de cinc anys, agafadets de les mans es queden mirant un grup de nenes. I un d'ells diu al seu company: «Oi que les més "guapes" són les filipines?» «I tant!», li contesta l'amic.

Dos nois de Cintra venen amb entusiasme els seus punts de llibre i compten els diners emocionats: «Tenim seixanta euros! Ja ens falta menys per poder-li comprar l'ordinador al nen malalt!»

Tot això no és poesia? La poesia de la pobresa.

Zoom

Eduard Brufau

Un mes després del terratrèmol de L'Aquila la realitat continua sent molt dura per als milers de persones que han perdut tots els seus béns o, encara pitjor, els seus familiars. Una de les darreres iniciatives de l'Església per tal d'ajudar materialment els damnificats ha sorgit dels Museus Vaticans: el proper diumenge 10 de maig les sales obriran excepcionalment al públic i tota la recaptació d'aquell dia es destinarà exclusivament als afectats. A la fotografia, Benet XVI visitant una església dels Abruços destruïda pel sisme.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

CARTES DEL LECTOR

■ Aclariment

En la nota informativa que apareix en el número 1.544 de *Catalunya Cristiana*, pàg. 17, referent a una palmera que ha estat talada, cal fer el següent aclariment: certament, s'ha trencat una palmera que tenia vint metres d'alçada, però aquesta no és la que l'Ajuntament de Barcelona va prohibir talar, sinó una altra que, en encerclar-la, es va partir el dia 9 d'abril d'enguany.

Mn. JOSEP M. MARTÍ BONET
Barcelona

■ Sobre la reconciliació

Amb gran sorpresa he llegit que *Catalunya Cristiana* ha obert una secció sobre la guerra civil espanyola sota el títol *La necessària reconciliació*. Amb tot respecte, em permeto opinar que aquesta iniciativa és de gran risc. No tothom té el mateix criteri sobre l'origen de la guerra, ni del suport que va tenir, a causa de la revolució ateomàr-xista imposada a Catalunya el juliol del 1936.

Després de setanta anys d'història, els protagonistes d'aquest desastre nacional, per llei de vida ja s'han reconciliat en el Déu-Pare, magnànim i bondados, i els fills, els néts i els besnéts, que som nosaltres, no necessitem reconciliació perquè no ens hem enfrontat en cap guerra civil, ni hem de demanar perdó a ningú. No vam intervenir en aquells fets. Som innocents.

Els 977 màrtirs de la fe —sacerdots, religiosos, religioses, pares de família, i joventut beatificats per Roma—, abans de morir (1936-1939), van perdonar els seus assassins, recordant Crist ressuscitat. Nosaltres, fidels a l'Església, seguint l'exemple d'aquells màrtirs, volem pau i amistat amb tots els nostres conciutadans, indiferentment de la seva manera de pensar. No necessitem reconciliar-nos amb ningú perquè som amics de tothom. Però no admetem que la història es falsifiqui.

Més que reconciliació, falta cultura. Cultura històrica. De fa uns anys s'ins-trueix la joventut, especialment universitària, sota uns paràmetres històrics falsos. No hi ha rancors, però hi ha

molta ignorància infosa a les aules acadèmiques. I mala fe.

Sr. director, temo que la publicació d'aquesta sèrie provoqui esqueixaments, si no es fa molt correctament. Vostè, en el seu article, parla de col·laboradors. Esperem que els que intervinguin en la sèrie no ens facin posar de mal humor, ni causin desorientació al lector. Manca cultura històrica a molts pseudohistoriadors. Encegat, políticament, no volen obrir els ulls, i ens volen donar gat per llebre.

Crec que la missió essencial de *Catalunya Cristiana* no és analitzar la guerra civil. Cal sortir en defensa de la història de l'Església i recordar els sacerdots, els pares de família i la joventut que foren assassinats a causa de la fe; la desfeta de tresors religiosos; el tancament de col·legis, centres culturals i de caritat, i essencialment dels temples; l'absència de culte i sagraments durant trenta-dos mesos, que va castigar les famílies cristianes a quedar sense misses, ni sagraments.

Espero, senyor director, que tingui encert i sort. Altrament, en lloc de trobar la reconciliació es corre el risc de sembrar més divergències i confusions històriques.

Els joves supervivents de la guerra del'Ebre i Segre, de la Lleua del Biberó, vells de noranta anys, canten una glossa pacifista i uns versos que diuen: «Tots units, oh fills del poble, donem-nos les mans, si us plau.»

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

■ Rafa Nadal

Únicament hi ha una cosa que no entenc: per què mossega qualsevol cosa que guanya sent tan indigest el metall?

Tota la resta em sembla increïble: la seva senzillesa i humilitat, la seva laboriositat, la seva obstinació per un treball ben fet, el seu ampli somriure, saber reconèixer què fa malament i no pretendre culpar l'ambient ni ningú.

Rafa és, decididament, un bon model a imitar que no té comparança amb els que ens proposa la premsa rosa, la tele o les passarel·les; amb freqüència plenes de gent anorèxica i que tenen com a valor màxim el fet d'haver passat

moltes vegades pel quiròfan, o saber xafardejar i no tenir cap vergonya per vendre informació a canvi de diners.

JOAN ANTONI CRESPO
Torredembarra

■ On és la diferència?

Troben un nadó mort en un contenidor, i és una notícia que indigna, mou a compassió, es castiga qui ha comès aquest acte brutal. Els contenidors i les papereres de les clíniques abortistes estan plens de criatures trossejades, i la Llei ho empara i ho protegeix.

Serà la diferència que la Llei castiga només aquestes accions quan els contenidors són al carrer?

TERESA SALAS
Barcelona

■ L'intermitent

Per a molts, el pobre intermitent es troba trist, desemparat, inútil. «Per què estic en aquest vehicle si el responsable de conduir-lo s'oblida de mi, o simplement passa d'utilitzar-me?», es deu preguntar amb freqüència.

Estic segur que pateix complex d'inutilitat. Deu pensar: «Ajudo el qui va darrere meu quan li indico què vull fer, si se m'acciona la palanca amb antelació. Ningú no ha de fer d'endevinaire o mentalista per saber què farà l'irresponsable que és amo del vehicle en el qual vaig instal·lat. No hi estic de decoració.»

Seria bo que, amb l'intermitent, penséssim alguna vegada: «Estic per salvar la vida tant de qui condueix el vehicle del qual sóc part, com de qui va darrere meu, fins i tot dels vianants que em trobo pel recorregut!» «Sóc un gran desconegut i ningú no parla de mi, ni tan sols he vist mai que cap municipal de trànsit multi el meu amo per no utilitzar-me quan calia», diria si tingués veu. No és la primera vegada que he pensat una cosa semblant quan el conductor que em precedeix no m'indica res i passa de mi; llàstima que jo no puc passar d'ell.

JAUME CATALÁN DÍAZ
Girona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Adoptar un embrió?

—Tinc una amiga que em preocupa. Té unes idees molt rares. Fa poc em va dir que volia adoptar un embrió, gestar-lo i donar a llum. Ella està casada i el seu marit no sap res de tot això. Fins i tot sé que ho vol fer, tant si li agrada al seu marit com si no. Jo li he dit que no ho faci i que l'Església prohibeix la fecundació artificial... Què en pensa, vostè?

—De vegades, el que és millor pot ser enemic del que és bo. D'una banda, comprenc la sensibilitat cristiana i pro vida de la seva amiga. Sent al seu cor el drama de milers d'embrions que es troben en un estat antinatural, violentament congelats, qui sap fins quan, i que potser s'estan deteriorant progressivament fins a morir o esperant ser carn de laboratori... És una situació escandalosa que clama al cel. No s'hauria d'haver arribat mai a aquest estat de coses. El menyspreu per la vida humana per part d'alguns científics ens ha d'omplir d'inquietud i temor. La solució potser aniria per una legislació que prohibeixi tot aquest desgavell, però això sembla que, de moment, encara està lluny.

D'altra banda, el cas d'adoptar un embrió i de gestar-lo no em sembla equiparable al tema de la fecundació artificial. La fecundació ja està feta i el propòsit seria salvar una persona ja concebuda i donar-li l'oportunitat de néixer i recórrer el seu camí a la vida. Fins i tot es podria veure com un acte de gran caritat equiparable a la redempció d'un esclau, per posar un exemple. O potser no es pot equiparar a una situació d'esclavitud congelar un embrió i privar-ne el desenvolupament natural? Jo no veuria malament que un matrimoni, com en el cas d'una adopció, volgués acollir un nou fill, una nova persona humana a la família. No crec que això contradigui la llei moral. Però, en aquest cas que em comenta, considero que no és procedent si no hi ha l'acord dels dos esposos. L'esposa no pot decidir un assumpte de tanta transcendència pel seu compte i risc sense el consentiment i l'acceptació del marit. De fet, en el ritual del matrimoni es pregunta conjuntament als contraents si estan disposats a acollir favorablement els fills que Déu els concedeixi i això es pot aplicar tant als fills engendrats pel matrimoni com per als rebuts en adopció, ja que un fill no és mai un dret, una propietat, sinó un do inestimable que Déu confia als esposos per fer-lo créixer com a persona i com a fill de Déu. Digui-li, doncs, a la seva amiga que es tregui del cap el propòsit d'actuar pel seu compte, que parli amb el seu marit i que considerin molt bé el que vulguin fer.

• Si voleu enviar les vostres consultes al
Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

■ En el 82è aniversari del papa Benet XVI

Benet XVI acaba de fer vuitanta-dos anys la mateixa setmana que es complia també el quart aniversari de la seva elecció com a Papa. Totes dues coses són motiu de celebració i d'acció de gràcies al Senyor per una vida llarga, viscuda des de Crist en l'Església i lliurada al servei del proïsme, i pel temps de pontificat transcorregut, que ha esborrat amb els fets la caricatura que algú ens en va voler dibuixar en un principi.

En aquest temps, el Papa ha deixat la seva particular empremta d'home senzill i treballador humil de la vinya del Senyor, alhora que de teòleg destacat i rigorós. La seva primera encíclica, *Déu és amor*, és tota una declaració de principis, en la qual es reflecteix, amb inusitada profunditat i claredat, el que és essencial de la fe cristiana. La resta

dels seus escrits, i especialment l'exhortació postsinodal sobre l'Eucaristia i el seu llibre sobre Jesús de Natzaret aprofundeix en aquest mateix camí i ens fan augurar, si Déu vol, un pontificat ben fecund.

El seu exemple de vida, la seva obra intel·lectual i el seu magisteri són un regal de Déu, en el qual conviuen, sòlidament i sense complexos, una fe oberta a la raó i una raó il·luminada per la fe. Res millor com a antídoto a un temps de relativisme i pensament feble que necessita referents que ens ajudin en la recerca i el descobriment de la Veritat, per poder cooperar en la seva difusió. No és estrany que hi hagi qui no estigui disposat a seguir un missatge clar i ben fonamentat, però no us sembla que és a això al que s'exposen els que treballen desinteressadament a la Vinya del Senyor?

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I) **TEMPS DE PASQUA** (Salteri: setmana 1)

MAIG

10. DIUMENGE

V de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 9,26-31 / Salm 21 / 1 Joan 3,18-24 / Joan 15,1-8
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan d'Àvila, prev.; Antoni de Florència, b.; Santes, Beatriu, vg.

11. DILLUNS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 14,5-18 / Salm 113B / Joan 14,21-26. Lleida: *Sant Anastasi* (ciutat, S / diòcesi, MO), *Vermell.*
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ponç, b.; Eudald, mr.; beat Domènec Iturrate, prev.

12. DIMARTS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 14,19-28 / Salm 144 / Joan 14,27-31a. Si es vol: *Sant Nereu i Sant Aquileu* (MLI), *Vermell*; *Sant Pancrac* (MLI), *Vermell.*
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Domènec de la Calzada; beat Francesc de Siena, prev.; Santes, Electra, mr.

13. DIMECRES

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 15,1-6 / Salm 121 /

Joan 15,1-8. Si es vol: *La Mare de Déu de Fàtima* (MLI), *Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pere Regalat, rel.; Muç, prev. i mr.; Miquel de Garikoitz, prev. i fund.; Santes, Maria-Dominica Mazzarello, vg. i fund.

14. DIJOUS

Sant Maties (F), *Vermell.* Lectures: Fets 1,15-17.20-26 / Salm 112 / Joan 15,9-17
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pasqual I, p.; Gemma Galgani, vg.

15. DIVENDRES

Sant Isidre (MO), *Blanc.* Lectures: 15,22-31 / Salm 56 / Joan 15,12-17
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Torquat, b. i mr.; Eufraasi, b. i mr.; Santes, Joana de Lestonnac, rel. i fund.

16. DISSABTE

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 16,1-10 / Salm 99 / Joan 15,18-21
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Honorat, b.; Joan Nepomucè, prev. i mr.; Simó Stock, prev.; Germer, b.; Santes, Margarida de Cortona, rel.

Comentari de la PARAULA

Enric Benavent Vallès Pare de família

Ell és en nosaltres

No podien creure que aquell que havia perseguit els cristians ara volgués incorporar-se a la comunitat. Va haver d'intercedir-hi Bernabé per dir-los que Pau havia canviat. D'ençà de la trobada amb el Senyor, Pau havia començat una vida nova. No es tractava només d'un canvi d'idees sinó d'un canvi radical en la seva vida. Com tantes vegades veiem en l'Evangeli, a aquells que es troben amb Jesús els canvia la vida. L'Església creixia gràcies a persones com Pau que deixaven entrar Jesús al seu interior i això els portava a una nova manera de viure.

Seguir Jesús no és només una qüestió de conceptes, d'idees o de valors. Joan ho adverteix a la seva comunitat: estimar no és només una qüestió de frases boniques o de paraules, sinó de fets i de veritat. És el valor de l'autenticitat, de la tranquil·litat de consciència. «Si la nostra consciència no ens acusa, podem estar plens de confiança davant Déu», diu l'apòstol. Aquesta és una de les aportacions més interessants del missatge de Jesús. En un context en el qual la religiositat estava molt marcada per l'acompliment de normes, lleis i preceptes, Jesús diu que seguir-lo a Ell no té res a veure amb complir unes lleis o manaments i prou. Seguir Jesús implica deixar que Ell estigui en el nostre interior, i portar una vida coherent amb això. En paraules de Joan: «Que creguem en el seu Fill Jesucrist i que ens estimem els uns als altres.»

Aquests dies els ceps estan preciosos, amb les seves fulles noves i les sarments que es van fent grans ben unides al cep. Jesús ens recorda la necessitat d'estar units a Ell, de seguir el seu missatge, la llei de l'amor. Ell és la saba que ens alimenta per dintre i que ens fa créixer. Deixar córrer per dintre la saba de Jesús ens porta a donar molt de fruit. És una qüestió d'autenticitat, com Pau. És una qüestió de fidelitat a la consciència amarada de l'Esperit de Jesús.

LECTURES BÍBLIQUES

Diumenge V de Pasqua

Lectura primera

Ac 9,26-31

Els contà com pel camí el Senyor se li havia aparegut

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquell temps, Saule arribà a Jerusalem, i allà intentava incorporar-se als creients, però ells no creien que s'hagués convertit, i tots el defugien. Llavors Bernabé el prengué pel seu compte, el presentà als apòstols, i els contà com, pel camí, el Senyor se li havia aparegut i li havia parlat, i amb quina valentia havia predicat a Damasc el nom de Jesús.

Des d'aquell moment convivia amb ells a Jerusalem amb tota llibertat, predicava amb valentia el nom del Senyor, conversant i discutint amb els jueus de llengua grega. Aquests es proposaren de matar-lo, però els germans, que ho saberen, l'acompanyaren a Cesarea i el feren marxar a Tars. L'Església vivia en pau per tot Judea, Galilea i Samaria. Així creixia, s'anava edificant, i vivia constantment a la presència del Senyor, confortada per l'Esperit Sant.

Salm responsorial

21

Davant dels fidels oferiré els sacrificis promesos.

En menjaran els humils fins a saciar-se,
lloaran el Senyor els qui sincerament el busquen,
i diran: «Viviu per molts anys.»

R. En el Senyor s'inspirarà el meu himne
el dia del gran aplec.

Ho tindran present i es convertiran al Senyor
tots els països de la terra;
es prosternaran davant seu
gent de totes les nacions.

Josep M. Mas.

Fins les cendres de les tombes l'adoraran,
s'agenollaran davant seu els qui dormen a la pols. **R.**

Serà per a ell la vida que em dóna,
els meus descendents li seran fidels.
Parlaran del Senyor a les generacions que vindran
i anunciaran els seus favors als qui naixeran
[després,
i els diran: «El Senyor ha fet tot això.» **R.**

Lectura segona

1Jn 3,18-24

El seu manament és que creguem i estimem

Lectura de la primera carta de sant Joan:

Fillets, que el nostre amor no sigui només de fra-

ses i paraules, sinó de fets i de veritat. Llavors coneixerem que ens mou la veritat i la nostra consciència es mantindrà en pau davant de Déu. Perquè si la nostra consciència ens acusa, pensem que Déu és més gran que la consciència, i que ell ho sap tot. Estimats, si la consciència no ens acusa, podem acostar-nos a Déu amb tota confiança, i obtindrem el que li demanem, perquè complim el que ens mana i fem allò que és del seu grat. El seu manament és que creguem en el seu Fill Jesucrist i que ens estimem els uns als altres tal com ens ho té manat. Si complim els seus manaments, ell està en nosaltres i nosaltres en ell. I, per l'Esperit que ens ha donat, coneixem que ell està en nosaltres.

Al·leluia

Jn 15,4,5b

*Estigueu en mi, i jo en vosaltres, diu el Senyor.
Qui està en mi dóna molt de fruit.*

Evangeli

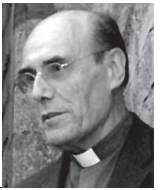
Jn 15,1-8

Qui està en mi i jo en ell dóna molt de fruit

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Jo sóc el cep veritable, i el meu Pare és el vinyater. La sarment que no dóna fruit en mi, el Pare la talla, i la que dóna fruit, l'esporga i la neteja perquè encara en doni més. Vosaltres ja sou nets gràcies al missatge que us he anunciat. Estigueu en mi i jo en vosaltres, Així com la sarment, si no està en cep, no pot donar fruit, tampoc vosaltres no podeu donar fruit si no esteu en mi. Jo sóc el cep i vosaltres les sarments. Qui està en mi i jo en ell dóna molt de fruit, perquè sense mi, no podríeu fer res. Si algú se separa de mi, és llançat fora, com ho fan amb les sarments, i s'asseca. Les sarments, un cop seques, les recullen, les tiren al foc i cremen. Si us quedeu en mi, i el que jo us he dit queda en vosaltres, podreu demanar tot el que desitgeu, i ho tindreu. La glòria del meu Pare és que vosaltres doneu molt de fruit i sigueu deixebles meus.»

La confirmació en la iniciació cristiana

Pere Tena
bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Una pinzellada d'història...

L'íntima relació entre el baptisme en el nom de Jesús i la comunicació de l'Esperit Sant, va portar des del començament a fer dels dos moments un sol acte ritual, sobretot quan la iniciació cristiana es feia en la Vetlla Pasqual i portava els nous cristians a participar tot seguit a l'Eucaristia. Aquesta unitat de celebració era la que portava a no parlar normalment de dos «sagraments», sinó simplement del baptisme; ja se sabia que el batejat era confirmat amb el do de l'Esperit després d'haver estat submergit tres vegades en l'aigua, per al perdó dels pecats, en representació de la mort, la sepultura i la resurrecció de Crist.

Tanmateix, la relació entre els apòstols i el do de l'Esperit Sant portava també a la pràctica de no imposar les mans per al do de l'Esperit quan els qui batejaven no eren els mateixos apòstols. Aquest sembla ésser el cas de Samaria: els batejats per Felip no reberen el do de l'Esperit Sant fins que Pere i Joan, vinguts de Jerusalem, no els imposaren les mans. Hi havia, doncs, la consciència de dos moments en el procés de confirmació a la imatge de Crist: el del baptisme (inserció en el trànsit pasqual de Crist) i el de la confirmació del baptisme (recepció del do de l'Esperit Sant). En el ritual de la Tradició Apostòlica (any 215) la iniciació dels cristians segueix aquest itinerari: baptisme per part dels preveres, consignació amb el Crisma per part del bisbe.

L'acció personal del successor dels apòstols és significativa en aquest procés, perquè destaca que el confirmat és un membre «de ple dret» de l'Església santa de Déu, ben equipat per realitzar les accions de l'Església: participar en la celebració de l'Eucaristia, contraure matrimoni com a cristià, rebre l'ordenació per al ministeri, exercir com a padrí en la iniciació cristiana, entrar en una comunitat de vida consagrada...

I els seus problemes

L'Església d'Orient no va accentuar tant la relació entre la confirmació i el bisbe que d'això se'n seguís que, en absència del bisbe, el batejat no fos confirmat. La seva pràctica fou la de continuar ungint els qui acabaven d'ésser batejats, per donar-los «el segell del do de l'Esperit Sant». Ho feien, però, amb el crisma —myron— consagrat pel bisbe; d'aquesta manera mantien la suficient relació entre la iniciació cristiana i el ministeri episcopal. Aquesta és encara avui la pràctica oriental: els infants són batejats i confirmats en una mateixa celebració.

L'Església d'Occident va mantenir, en principi, la pràctica de reservar la confirmació per al ministeri episcopal. La conseqüència, però, fou que no pocs batejats quedaven, per raons diverses, sense confirmar: dificultats en l'accessibilitat al bisbe, poca valoració del do de l'Esperit en una visió unilateral de la iniciació

cristiana... La confirmació, lentament, va anar quedant durant segles en un segon pla d'atenció pastoral, fins a ser considerada gairebé com un «sagrament opcional». Això va donar pas, en el segle passat, a una concepció del sagrament més centrada en l'opció personal que en el do mateix de l'Esperit Sant. Segons aquesta manera de pensar, la confirmació seria el moment de la llibertat en l'opció cristiana, enfront del sagrament del baptisme i de l'Eucaristia, celebrats sense l'opció prèvia del subjecte. Aquesta idea es repeteix encara en algunes catequesis, i en manifestos fets pels confirmats mateixos.

Però hom pot adonar-se tot seguit que, per aquest camí, ens hem allunyat perillosament del sentit de la iniciació cristiana, i hem estraftat sobretot el significat de la confirmació, tot i volent valorar-la. La iniciació cristiana és l'obra de Déu en nosaltres, i no la resposta de Déu a una decisió nostra meritòria. Som nosaltres els qui estem cridats a respondre al do de Déu durant tota la nostra vida. No som nosaltres els qui «ens bategem» o «ens confirmem»; és Crist el qui ens incorpora a ell i ens dóna el seu Esperit. «La participació del Cos i de la sang de Crist ens traspasa a això que sumim, i fa que portem pertot arreu, en la nostra carn i en el nostre esperit, aquell mateix Crist amb qui hem mort, hem estat sepultats i hem ressuscitat» (sant Lleó el Gran). Quan fem de la confirmació un moment més decisiu que l'Eucaristia estem desequilibrant la fe cristiana.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ❑ **Nascut probablement a Lleida cap a l'any 260**
- ❑ **Centurió romà convertit al cristianisme**
- ❑ **Al seu torn va convertir 70 militars més**
- ❑ **Va morir martiritzat a Badalona l'any 303**

Com passa amb molts altres sants dels primers segles del cristianisme hi ha molt poques dades històriques sobre la vida de sant Anastasi i en podem trobar versions diferents. La més coneguda entre nosaltres és la que el fa fill de Lleida. Segons la tradició va ser educat en el paganisme i d'adolescent va ser enviat a Roma per ingressar a l'exèrcit, on va acabar sent centurió.

Durant les persecucions contra els cristians sant Anastasi va quedar profundament commogut pel martiri i la fe dels cristians, fins al punt que es va convertir al cristianisme. Un cop batejat, el sant lleidatà va predicar als seus companys militars, que lluny de rebutjar-lo el van escoltar i també es van acabar convertint tots, en total una setantena. Aquesta conversió en massa, evidentment, no va passar desaperce-

buda, de manera que sant Anastasi i els seus companys van haver de fugir i van tornar a Lleida, on van aconseguir nombrosos miracles i conversions.

L'any 303, però, va esclatar la persecució de Dioclecià, i el sant lleidatà, juntament amb els seus companys, va ser arrestat. Comença llavors un seguit d'interrogatoris i tortures per diferents ciutats (Saragossa, Tarragona i finalment Badalona) per tal que abdiquin de la seva fe. Finalment, en veure que cap d'ells pensava renegar de Crist van ser degollats, sembla que a prop de l'actual carretera de la Conreria de Badalona.

Sant Anastasi

Èxit de l'estand de «Catalunya Cristiana» i Ràdio Estel per Sant Jordi

Carme Munté
Barcelona

La calidesa del sol va acompanyar ja des de bon matí la diada de Sant Jordi d'enguany. Roses i llibres començaven a omplir els carrers d'una ciutat de Barcelona que es disposava a viure un dels dies més emotius i festius de l'any. El sol, com ja s'intuïa des de bon matí, va ser un dels protagonistes d'una jornada que va portar la gent de forma massiva al carrer.

L'estand de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, a la Rambla de Catalunya, 108, davant mateix de la parròquia de Sant Ramon de Penyaforat, també va quedar instal·lat a primera hora del matí. L'espai *El primer cafè*, editat i presentat per Ignasi Miranda, va començar a emetre des del carrer i va marcar el que seria una jornada plena d'entrevistes a autors com Mn. Francesc Romeu (*Què pensa Joan Carre-*), la teresiana Victòria Molins (*Alexia*), Mn. Josep M. Ballarín (*La flor de l'esperança*) o Jaume Comellas (*La nació és la llengua*), i de visites il·lustres com les del cardenal Lluís Martínez Sistach, que va voler saludar els oients dels dels micròfons de Ràdio Estel, o del mateix president Jordi Pujol, que amb la seva presència va despertar una gran expectació entre els vianants i que va tenir paraules emotives de record pel ja difunt bisbe Joan Carrera.

Mn. Jaume Aymar, director de «Catalunya Cristiana» i Ràdio Estel, va estar present a l'estand al llarg del matí.

Un altre element clau del matí a l'estand de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel va ser la signatura de llibres i la promoció del setmanari *Catalunya Cristiana*. Mn. Francesc Romeu va signar amb gran èxit el seu darrer llibre, com també ho van fer Cecília Aranés (*Cosas de la vida*), Mn. Antoni M. Oriol Tataret (*Nació i magisteri pontifici*) o el mateix Ignasi Miranda (*Pregàries de tu a tu*). Van ser moltes les

persones interessades a adquirir un d'aquests llibres.

La programació del matí es va centrar gairebé de forma exclusiva en la cultura, en les novetats literàries, fins i tot en l'estat de salut tant del llibre escrit en català com del llibre més pròpiament religiós. La tarda ja va estar més centrada en la rosa, l'altre element clau de la jornada, i en el seu símbol d'amor universal. Mol-

tes roses d'amor i de donació als altres són les que van portar els convidats al programa *Projectes*, que es va emetre en directe des de les quatre i fins a les cinc de la tarda. Editat i presentat per Montserrat Esteve, l'espai va tenir com a convidats d'excepció Juana Martín, responsable de Migració de Càritas diocesana de Barcelona, i Neus Calleja, directora del Telèfon de l'Esperança de Barcelona, dues iniciatives guardonades amb la Creu de Sant Jordi 2009. Altres iniciatives que van passar per *Projectes* deixant la seva aroma d'amor i solidaritat van ser les de Bombers Humanitaris, que treballen a favor de les víctimes de Txernòbil, i les de l'ONG Sonrisas de Bombay. Jaume Sallente, fundador d'aquesta ONG, acaba de presentar el seu llibre *Somriures de Bombai* i va transmetre les seves experiències més profundes a tots els oients de Ràdio Estel.

Més enllà, doncs, dels grans discursos polítics, de les llistes dels llibres més venuts, de les llargues cues cercant la signatura dels autors estrella, la diada de Sant Jordi va ser una vegada més una gran festa al servei de la cultura i de l'amor. Sant Jordi no és un dia festiu, però pràcticament és com si ho fos, és la gran festa de tots els ciutadans que envaeixen el carrer. En aquest magma de la gran ciutat, *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel van fer-hi com cada any la seva contribució.

Moltes persones van voler adquirir algunes de les propostes literàries.

Cecília Aranés va signar el seu llibre «Cosas de la vida».

El cardenal Lluís Martínez Sistach, després d'haver presidit la missa a la Generalitat, va visitar l'estand.

Des dels micròfons, el cardenal va saludar tots els oients de Ràdio Estel.

La de Jordi Pujol va ser una de les visites il·lustres al llarg de la jornada.

Mn. Francesc Romeu va signar el seu llibre «Què pensa Joan Carrera».

Montserrat Esteve («Projectes») va entrevistar la directora del Telèfon de l'Esperança de Barcelona.

«L'antropologia cristiana salva la societat del risc d'un pensament únic»

C.M. / Barcelona

L'acte més matiner de la diada de Sant Jordi va ser com cada any, a les nou del matí, la missa presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach a la petita capella del Palau de la Generalitat. Personalitats de l'àmbit polític, social, cultural i religiós català van omplir la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat per assistir a la tradicional eucaristia i per escoltar l'homília de l'arquebisbe de Barcelona, que, com en cada oportunitat que té per adreçar-se a les principals autoritats polítiques del país, va posar especial èmfasi a recordar les arrels cristianes de Catalunya. «El naixement, la història i la cultura de Catalunya estan íntimament amarats de cristianisme», va recordar el cardenal, «el cristianisme», va afegir, «ha estat un element molt important en la conformació de la identitat de Catalunya en aquests més de mil anys de la seva història».

«Les festes dels nostres patrons», va prosseguir el cardenal, «ens fan prendre més consciència de la nostra identitat amb una cultura i una llengua que han afaïçonat el nostre poble català més que mil·lenari, fonamentat sobre «un fenomen cultural que pot afaïçonar els individus de les races més diverses», com afirma el canonge Carles Cardó».

L'arquebisbe de Barcelona també va aprofundir sobre el servei que els cristians podem oferir al nostre país: «Els cristians oferim a la nostra esti-

mada societat una antropologia que es fonamenta en el valor transcendent de la persona i salva la societat del risc d'un pensament únic, que tot ho aplan i uniformitza. Són els valors fonamentals com el do de la vida humana, des de la seva concepció fins a la seva mort natural, el do de la família valorada i recolzada, sense que es vegi suplantada o ofuscada per altres formes o institucions diverses; el do del dret de tota persona a unes condicions de vida dignes, sempre però especialment en aquesta realitat de la crisi econòmica per tal que tots participem de l'austeritat de vida i intensifiquem la solidaritat envers els que en pateixen més les conseqüències; la valoració del dret dels pares en l'educació dels seus fills i la necessitat que la regulació de l'ensenyament sigui fruit d'un ampli consens.»

Al llarg de l'homília, el cardenal Lluís Martínez Sistach també va posar en relleu la grandesa de l'activitat política i, citant l'encíclica *Déu és amor* de Benet XVI, va dir que «l'ordre just de la societat i de l'Estat és una tasca principal de la política». En aquest sentit, va afegir el cardenal, «la justícia no es conforma només a donar a cadascú allò que és seu, sinó que també tendeix a crear entre els ciutadans unes condicions d'igualtat en les oportunitats i, per això mateix, cerca d'afavorir els pobres i marginats».

Després de la celebració eucarística, el cardenal de Barcelona va fer la tradicional benedicció de roses.

Barcelona

diòcesis

Josep Perarnau, doctor «honoris causa» per la Universitat de Barcelona

■ L'eminent medievalista va fer un nou al·legat per a la canonització del beat Ramon Llull

Carme Munté
Barcelona

La Universitat de Barcelona i la Facultat de Teologia de Catalunya van estrènyer encara més els llaços d'amistat i de col·laboració mútua de la mà del Dr. Josep Perarnau i Espelt, sacerdot i reconegut investigador medievalista. Va ser el dimarts 28 d'abril durant la solemne investidura com a doctor *honoris causa* de la Universitat de Barcelona del Dr. Perarnau, a petició de la Facultat de Filologia. Presidit pel rector de la UB, Dídac Ramírez, l'acte va comptar amb l'assistència d'una nodrida representació eclesiàstica. Encapçalats pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, aquell matí al paranimf de la Universitat de Barcelona també hi havia el bisbe de Solsona, Mons. Jaume Trasserra, el bisbe emèrit Pere Tena, els rectors del Seminari Major Interdiocesà i del Seminari Conciliar de Barcelona, el provincial dels Claretians, el degà i el vicedegà de la Facultat de Teologia de Catalunya i el degà de la Facultat de Filosofia de la URL, entre d'altres. La seva presència evidenciava la importància d'aquest reconeixement des del món científic i acadèmic a la contribució com a investigador medievalista del Dr. Perarnau, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya.

«Josep Perarnau i Espelt (Avinyó, Bages, 1928) és el medievalista més prolífic i destacat dels que treballen en el terreny de la documentació i de l'estudi de la producció intel·lectual a l'antiga Corona d'Aragó.» Així va iniciar el seu discurs la catedràtica Lola Badia, que com a padrina del doctor Perarnau va ser també l'encarregada de destacar-ne els mèrits. Va dir que el tret més destacat de la tasca de Perarnau és el seu treball sobre els originals dispersos en totes les biblioteques grans, petites i mitjanes d'Occident. I que són quatre els autors medievals catalans que han cridat la seva atenció: Arnau de Vilanova, Ramon Llull, sant Vicent Ferrer i Francesc Eiximenis. Lola Badia va destacar la predilecció del Dr. Perarnau pels «autors problemàtics» o que en el seu moment van ser titllats d'heretges com el mateix Ramon Llull, i va destacar que Perarnau és un dels lul·listes més importants del tombant del segle XX al XXI. Amb tot, va dir, l'autor sobre el qual Perarnau ha treballat més és Arnau de Vilanova, «no perquè superi en nombre els treballs dedicats a Llull, que tots dos estan sobre la quarantena, sinó perquè ha obert una línia de recerca nova sobre un intel·lectual del pas del segle XIII al XIV que va destacar com a teòric de la medicina, professor universitari i metge de papes i reis».

La laboriositat de Perarnau estimula la

El rector de la UB va donar la benvinguda al Dr. Perarnau.

El cardenal va presidir l'àmplia representació eclesiàstica.

dels que l'envolten i això segurament explica la capacitat que ha tingut de posar en marxa empreses editorials diverses destinades a difondre els resultats de la recerca sobre les fonts històriques i els textos antics de la cultura catalana. En aquest sentit, la professora Lola Badia va destacar el fet que l'any 1982 el Dr. Perarnau fundés l'Arxiu de Textos Catalans Antics, amb 27 volums ja publicats. «Un arxiu», va dir Badia, «que no solament publica textos i estudis sobre autors catalans anteriors al segle XIX, sinó que compila cada any un cos de notícies bibliogràfiques i de ressenyes de totes les publicacions d'interès medievalístic del món amb una mínima relació amb la cultura catalana, cosa que la situa entre les millors empreses del seu gènere».

La militància pro Ramon Llull que la catedràtica Lola Badia havia destacat com a tret distintiu de Perarnau, la va corroborar després ell mateix al llarg del seu

«Esperem que, a mesura que hom vagi coneixent el pensament autèntic de Llull i no li n'atribueixi d'altre, també caiguin les barreres posades per Benet XIV»

discurs. El Dr. Perarnau va començar fent broma sobre el fet que fos un capellà el qui en aquell moment pujava en una trona («senyal inequívoc que s'està congruïent un xàfec en forma de sermó, però tal com diu algú avui no toca»); es va emocionar profundament en recordar els seus pares així com la llarga rècula de grans eclesiàstics que, des del segle XVIII, l'han precedit en la feina en l'immens camp de les fonts escrites de la gran història cultural de Catalunya; va fer ressonar en el solemne paranimf de la Universitat de

Barcelona constants referències teològiques, i molt especialment es va situar clarament com un militant a favor de Ramon Llull.

Tant és així que al llarg del seu discurs va desemmascarar l'antil·lulisme i molt especialment les acusacions que va fer en el seu moment l'inquisidor Nicolau Eimeric contra Ramon Llull. En aquest sentit, cal destacar que el Dr. Perarnau ha contribuït amb la seva recerca a demostrar que Nicolau Eimeric es dedicava de forma sistemàtica a falsificar els textos i la doctrina de Llull. Les sis falsificacions detectades pel Dr. Perarnau, sumades a les tres que ja el 1385 havia trobat Bernat Ermengol, i les altres que el 1938 també va descobrir Amédée Pagès, sumen un total de dotze falsificacions ben documentades, «amb la sospita i pràcticament certa», va dir el Dr. Perarnau, «que encara n'hi hagués una altra de major, la de si realment havia existit o també era una mentida (...) la cèlebre pretesa butlla papal, *Conservationi puritatis catholicae fidei*, segons la qual haurien estat no pas cent, ans dues-centes les tesis rebutjades del mestre Ramon Llull».

Per tot plegat, el discurs del Dr. Perarnau va esdevenir també un nou al·legat a favor de la canonització de Ramon Llull, un procés que el papa Benet XIV va aturar fins que hi hagués una revisió doctrinal de les seves obres: «Esperem que, a mesura que hom vagi coneixent el pensament autèntic de Llull i no li n'atribueixi d'altre, també caiguin les barreres posades per Benet XIV i fins i tot crec que hom desitjaria que la caiguda de barreres fos obra d'un altre Benet, el XVI: el seu coneixement de la teologia medieval i el detall que la seva tesi de magisteri sigui sobre sant Bonaventura permeten de desitjar-ho.» Una altra referència en aquest sentit la va formular de nou cap al final de la seva intervenció, moment en què també va revelar la seva darrera troballa. El dia 5 de març, va explicar el mateix Dr. Perarnau, en repassar la descripció d'un dels manuscrits medievals d'obres de Ramon Llull, conservats a la Biblioteca Ambrosiana de Milà, es

va trobar amb un petit detall fins aleshores inusual. Damunt de la R inicial de Raimundus hi havia dibuixada amb tinta vermella una petita corona que, segons Perarnau, podria manifestar la veneració religiosa que ja aleshores el copista sentia envers l'autor d'aquell text que estava a punt de copiar. «I desitgem», va dir el Dr. Josep Perarnau gairebé com a conclusió, «que la troballa d'aquella corona esquematitzada sigui presagi d'una altra corona, aquesta vegada plena, entorn del cap del beat Ramon».

BARCELONA

«Ramon Llull va fer el primer pas cap als ordinadors»

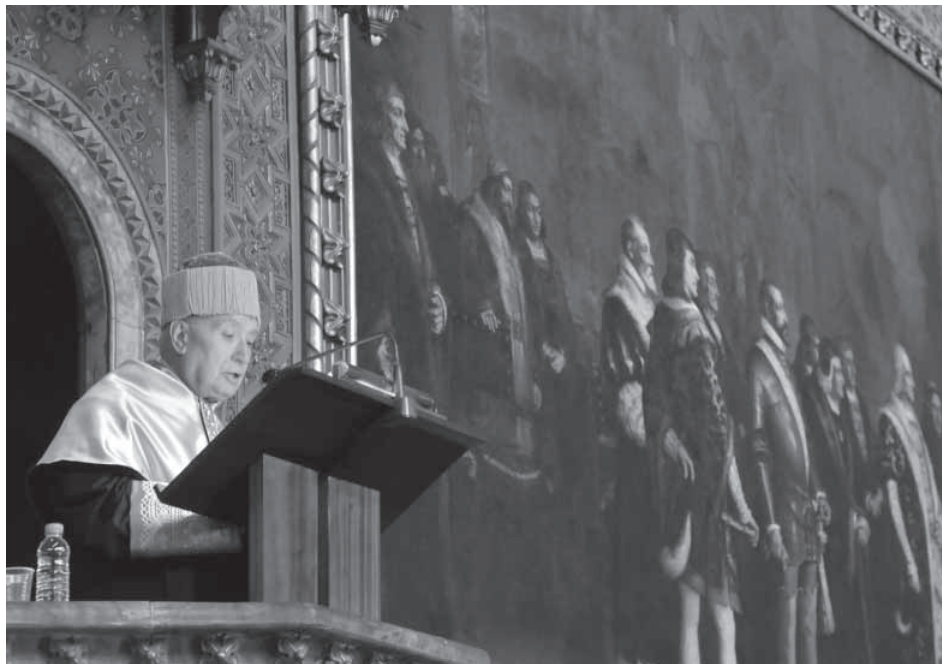
■ Josep Perarnau i Espelt, doctor «honoris causa» per la Universitat de Barcelona

Carme Munté

Des dels orígens de la Facultat de Teologia de Catalunya, el Dr. Josep Perarnau i Espelt (Avinyó, Bages, 1928) es va sentir «enviat» a submergir-se en l'estudi dels autors catalans. Així aniria prenent forma la seva «fal·lera» per autors com Arnau de Vilanova, Ramon Llull, Francesc Eiximenis o sant Vicent Ferrer. I és bussejant en els seus escrits que ha passat hores i hores en biblioteques i arxius d'arreu del món a la recerca d'un manuscrit inèdit o d'una dada que l'ajudés a compondre el trencacloques sobre algun autor concret. Un dels moments que recorda amb més satisfacció, ens explica el Dr. Perarnau, va ser quan en només una setmana a Roma va descobrir fins a cinc o sis textos d'Arnau de Vilanova dels quals se'n desconeixia l'existència. El Dr. Perarnau és membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans i ha estat guardonat amb el Premi Crítica Serra d'Or de recerca, amb el Premi Nacional de Patrimoni Cultural i amb la Medalla Narcís Monturiol. El 28 d'abril li va ser conferit el grau de doctor *honoris causa* de la Universitat de Barcelona, a proposta de la Facultat de Filologia.

—Quina és l'aportació d'aquests autors catalans de l'edat mitjana a la nostra cultura?

—Objectivament, són de primeríssima categoria. Ningú més no té un Ramon Llull, un Eiximenis, un Arnau de Vilanova, un sant Vicent Ferrer... El problema és que el nostre país no coneix el que ha produït i, per tant, sempre

El Dr. Perarnau, durant el seu discurs en l'acte d'investidura.

acaba buscant productes d'importació.

—Ramon Llull continua sent un gran desconegut?

—Sí. Des de la Renaixença Ramon Llull va començar a ser conegut per les seves novel·les (romanços, en deia ell). Després se l'ha descobert com a home de lògica, és a dir, d'art, i fins i tot han reconegut que ell havia fet el primer pas cap als ordinadors a partir de les coordenades entre conceptes. Però, en canvi, Ramon Llull no és conegut en la seva totalitat. És a dir, uns n'han estudiat la literatura; uns altres n'han estudiat les seves aportacions més o menys a la ciència del seu temps, però el conjunt no ha estat estudiat. Ni els experts en art ni els

«El problema és que el nostre país no coneix el que ha produït i, per tant, sempre acaba buscant productes d'importació»

experts en literatura mai no n'han tingut en compte la vessant teològica. Evidentment, el meu discurs durant l'acte celebrat a la Universitat de Barcelona volia ser un exercici sobre aquesta vessant de

Ramon Llull que ha estat menys estudiada.

—Vostè ha dedicat part del seu treball a «desemmascarar» les falsificacions que va fer l'inquisidor Nicolau Eimeric de les obres de Ramon Llull. Quina importància va acabar tenint en el fet que Benet XIV aturés el procés de canonització de Llull?

—En l'interior de l'Església la seva influència va ser total, perquè com a inquisidor era cregut, i així ha estat fins que finalment s'ha demostrat que era un falsari. Benet XIV va aturar el procés de canonització l'any 1750, però precisament perquè últimament hi ha hagut un gran treball d'edició de les seves obres (i l'edició de les obres resulta que no coincideix amb les acusacions), el bisbat de Mallorca, que mai no ha deixat de tenir en compte aquest procés, va manifestar el seu desig davant de la Santa Seu de reobrir-lo. Sempre que s'obre o es reobre un procés com aquest hi ha una cosa fonamental, i és la revisió dels escrits. En el cas de Llull, com que la qüestió és tan complexa, tinc entès que la Santa Seu s'ha reservat la revisió dels escrits.

—El fet que la teologia quedi al marge de la universitat, com passa al nostre país, quines conseqüències comporta?

—Els cursos de doctorat els vaig fer a la Universitat de Munic, on vaig poder veure i viure què representava que la universitat englobés totes les facultats, inclosa la de Teologia. Per tant, vaig poder valorar que allò era una situació que tant de bo no s'hagués acabat aquí. I això per moltes raons. En primer lloc, perquè físicament els professors es troben entre ells i no són uns desconeguts. Per tant, ja hi ha una primera aproximació. En segon lloc, perquè les classes de Teologia quedaven «inundades» d'alumnes d'altres facultats. En aquest sentit, aquesta situació és totalment desitjable. Per allà, per sort, no ha passat la revolució francesa i la situació de la universitat a partir de l'edat mitjana ha continuat més o menys normalitzada.

OPINIÓ

Col·laboració profitosa que tots necessitem

Dr. Gaspar Mora

Vicedegà de la Facultat Teologia Catalunya

El Dr. Josep Perarnau ha repetit, en el seu parlament, que estava «aclaparat» per la concessió del doctorat *honoris causa* que li atorgava la Uni-

versitat de Barcelona, la qual «porta la personalitat i l'herència de totes les universitats del Principat de Catalunya». Després, el rector de la Universitat li contestava que «l'honorada és la nostra Universitat, quan heu tingut l'amabilitat d'acceptar el guardó que acabeu de rebre». El paranimf de la Universitat de Barcelona, «ple de litúrgia i de vida», ha dit el rector,

lluïa l'aspecte de les grans solemnitats. El cardenal de Barcelona, gran canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya, i les autoritats acadèmiques de la Facultat hem estat convidats entre els professors togats en llocs preferents, perquè és la Facultat en la qual ha desenvolupat la seva tasca el Dr. Perarnau. Omplia la sala un centenar de nous doctors de la Universitat de Barcelona que han rebut el títol de doctors de mans del rector, apadrinats pel nou doctor *honoris causa*.

La Dra. Lola Badia, catedràtica padrina del nou doctor, ha expressat els mèrits que ell ha anat acumulant en la seva llarga vida d'investigador infatigable: «El Dr. Perarnau és el medievalista més prolífic i destacat dels que treballen en el terreny de la documentació i de l'estudi de la pro-

ducció intel·lectual de l'antiga Corona d'Aragó.» Després, en el seu discurs, el Dr. Perarnau ha al·ludit de manera amable i ocurrent a la seva condició de capellà, d'estudiós i de vell. I ha retornat sobre un tema que li és estimat perquè l'ha fet patir sempre: les sospites i els abusos de la Inquisició sobre l'obra del Mestre Ramon Llull. Ha recordat que els atacs van tenir com una de les raons la defensa de la Immaculada Concepció per part de Ramon Llull, en una època en la qual la majoria de teòlegs hi estava en contra; i ha insinuat que, a més, una de les raons reals no confessades va ser l'ús de la llengua vernacle, el català, entrant en un camp que l'inquisidor no podia suportar. El Dr. Perarnau s'ha allargat en un dels arguments claus: l'anàlisi del sentit propi de la pretesa «demostra-

ció» lul·liana de les veritats de la fe.

L'acte acadèmic ha acabat tard, però l'ambient era de satisfacció i de felicitació mútua. El Dr. Perarnau és un dels representants del pensament i de la investigació teològica seriosos, que sap anar críticament a les fonts, que no té por de dialogar amb la ciència més exigent; més encara, que exigeix esperit crític i rigorós als de dintre i als de fora, als favorables i als contraris, per poder encetar un discurs enriquidor i positiu. I, per la seva part, la Universitat de Barcelona ha fet un gest de respecte i de valoració a una de les personalitats investigadores més reconegudes del nostre món català actual. La Facultat de Teologia de Catalunya se'n felicita. Avui hem viscut un moment molt positiu de la col·laboració profitosa que tots necessitem.

BARCELONA

Jornades sobre «Família i valors humans i cristians»

R.M.J. / Barcelona

La Delegació diocesana de Pastoral Familiar de l'arquebisbat de Barcelona organitza del 7 al 8 de maig unes jornades amb el lema «Família i valors humans i cristians». Aquestes jornades enllacen amb un dels objectius del Pla Pastoral de l'arquebisbat de Barcelona 2006-2009, centrat en la família, i amb la Trobada Mundial de les Famílies celebrada a Mèxic el

mes de gener i que va tractar, precisament, els valors humans i cristians. Mn. Manuel Claret, delegat de Pastoral Familiar, ha explicat a *Catalunya Cristiana* que es tracta d'una oportunitat perquè «les famílies donin aquest testimoni dels valors que viuen: amor, solidaritat, educació dels fills, formar membres responsables de la societat...». No manquen veus que ressalten les dificultats a les quals ha de fer front la família en aquests moments, a la qual cosa Mn. Claret respon que «la família sempre ho ha tingut

complicat. No només ara. No hem de fer dels problemes l'essència de la família, sinó donar una visió positiva i esperançadora. Les famílies no han de tenir por ni vergonya de mostrar el que són i comunicar-ho. La família mai no pot ser destruïda. De fet, en les estadístiques la família continua essent la institució més ben valorada».

Aquestes jornades tracten tres grans temes al voltant de la família: política, treball i mitjans de comunicació, de la mà de grans experts. Destaca la presència del

cardenal Ennio Antonelli, president del Pontifici Consell per a la Família. Segons Mn. Claret, la família cristiana té una proposta molt clara per a la societat: «Presentem una família molt humana, fonamentada en l'amor entre un home i una dona, oberts a la vida, formadors d'una societat fraterna. Volem fer present que hi ha una família que val la pena. Cal recordar-ho, és l'aportació de l'Església a la societat. El que diem, creiem que és veri-

tat. L'amor val la pena, és compromís, va més enllà de l'afectivitat.»

El 10 de maig, a les 19.30, a la basílica de Santa Maria del Mar, tindrà lloc la Missa de les Famílies, on hi haurà una celebració especial per als matrimonis que enguany celebren les noces d'argent i les noces d'or. Aquesta celebració serà presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach. Cal confirmar l'assistència al telèfon 934 538 659. «En aquesta missa donarem gràcies a Déu, especialment pels 25 i 50 anys d'aquests matrimonis que són testimoni de fidelitat i de permanència, malgrat els problemes. L'amor és com el bon vi, que demana temps per madurar, per purificar-se i per créixer», assenyala el delegat de Pastoral Familiar.

ANY MIQUEL BATLLORI

JOSEP M. BENÍTEZ I RIERA, s.i.
Professor emèrit de la Pontificia
Universitat Gregoriana de Roma

Vers una valoració de Batllori com a historiògraf de la historiografia

Em toca explicar per què considero el pare Batllori com un veritable historiògraf de la historiografia. Sé que excel·lia com a historiador de la cultura. I si algun encuriós lector vol llegir on ell es definia així, paraula per paraula, ho pot trobar en les seves respostes al qüestionari *Imago Mundi* en el llibre *31 jesuïtes es confessen*, que juntament amb el poeta i professor Valentí Gómez i Oliver vaig publicar el 2003, en català (Ed. Empúries) i en castellà (Ed. Península).

Tanmateix la solidesa de la seva obra, publicada ara tota com a *Obra completa*, gràcies a l'editor Eliseu Climent i sota la direcció d'Eulàlia Duran, penso que es fonamenta en el domini que tenia de la historiografia. En dos aspectes. Un, perquè dominava fins a tal punt tot el que s'havia escrit sobre les diverses temàtiques que ell anava estudiant que, ràpidament, focalitzava els punts nuclears. I dos, perquè seguia metòdicament les publicacions (llibres i sobretot articles de revistes especialitzades d'arreu del món) dels temes que tocava. Això feia que sempre «estigués al dia». Dominava la historiografia.

Fa anys, en un viatge que férem a Madrid, ja que ell pertanyia a la Real Academia de la Historia, vaig oir com el professor Carlos Seco Serrano li va dir en públic que «els numeraris ja l'esperàvem amb ànsia a les sessions acadèmiques anuals». I ho justificà així: «El pare Batllori és el corresponent que ens informa amb més precisió de tot el que es va publicant.» És a dir, els posava al corrent de la historiografia científica.

Ambdues qualitats: domini del que ja s'ha escrit i seguiment del que continuament s'està escrivint li permetien obrir nous aprofundiments ja sigui de recerca d'arxiu (documentació directa), ja sigui de revisió de les síntesis o interpretacions a les quals els professionals de la història són tan propensos a fer. Cal afegir que el

do natural de gaudir d'una memòria prodigiosa augmentava aquestes dues vessants perquè no li calia ni tan sols fer fitxes.

El pare Batllori tenia en alta estima Jaume Vicens i Vives. Justament lloava la iniciativa del brillant jove professor pel fet d'haver fundat la revista *Índice Histórico Español* el 1953. Deia: «Gràcies a Vicens i Vives comptem amb un bon suport de nivell historiogràfic.» Aquesta revista segueix meritoriament activa dirigida per figures de relleu, que no menciono ara per no ferir la modestia d'aquests catedràtics.

La dedicació tan atenta del pare Batllori a la historiografia és el que me'l fa veure com un historiògraf. Perquè el pare Batllori aconseguia fer historiografia de la historiografia. Raó d'aquesta valoració? Em deia: «La historiografia és la crema i nata de la història» (es referia naturalment a la crema i nata de quan encara s'havia de fer bullir la llet). Els lectors comprendran millor el que dic si comproven el butlletí que el pare Batllori publicava a la revista *Archivum Historicum Societatis Iesu* (que dirigí en dues etapes que sumen 40 anys de director). Habitualment les revistes publiquen el que s'anomena «recensions» dels llibres que van sortint al mercat. També ell ho feia, com és natural. Sóc testimoni de la quantitat de llibres que rebia de molts autors amb la «súplica» de si els faria una recensió. Però quan demostrava que dominava una temàtica i la corresponent historiografia era quan feia un butlletí on aplegava en síntesi d'informació i de judici la lectura contrastada o complementària de les obres de diversos autors sobre el mateix punt històric, però de diferents enfocaments d'escoles o metodologies diverses. Vull dir que feia d'historiògraf. En això era un mestre. Per això el valoro, sense menystenir altres valoracions, com a un historiògraf de la historiografia.

Us recordem que la rifa 2009 de l'Associació d'Amics de Catalunya Cristiana està en marxa!

Demana el teu talonari a l'oficina de l'Associació, telèfon 934 092 700

PREMIS DEL SORTEIG 2009:

1r premi: un cotxe Renault Clio 3 p. 1.2-60 Campus.

2n premi: dues places per a un viatge a Terra Santa (període del viatge durant l'any 2009).

3r premi: val per 300 euros en compres en un centre comercial de la ciutat de Barcelona.

Premi especial: 3.000 euros per als compradors d'un talonari sencer.

BASES DEL SORTEIG:

- Entraran en el sorteig tots els talonaris enviats als venedors.
- No entraran en el sorteig els talonaris emesos per l'Associació no enviats als seus venedors.
- No entraran en el sorteig els talonaris retornats abans de les 12 hores del dia del sorteig.
- No entraran en el sorteig els talonaris no retornats i no venuts o no pagats abans de les 12 hores del dia del sorteig.
- El sorteig se celebrarà d'acord amb l'ordre establert tradicionalment: 1) unitats, 2) desenes, 3) centenes, 4) unitats de miler i 5) desenes de miler. Si el número sortint no existeix, es repetirà el procés.
- No entraran en el sorteig els números no venuts abans de les 12 hores del dia del sorteig, venuts però no ingressats als dos comptes de l'Associació que són: "la Caixa" 2100 1334 91 0200076078 i Caixa Penedès 2081 0100 12 3300010800.
- El sorteig se celebrarà davant notari el dia 24 de juliol, a les 17 hores a la sala de juntes de l'Associació. S'hi pot assistir.
- Els premis caducaran als 3 mesos del dia del sorteig —de data a data.
- L'Associació d'Amics de Catalunya Cristiana publicarà els números premiats en el setmanari *Catalunya Cristiana* i es comunicaran a tots els venedors.

LLEIDA

Massiva assistència per venerar la Mare de Déu de Montserrat

■ La Confraria va esgotar els 5.000 punts de llibre editats amb motiu de la festa de la patrona de Catalunya

Jordi Curcó
Lleida

Centenars de lleidatans van anar el 27 d'abril a la catedral de Lleida, seguint un arrelat costum de pujar al cambril de la capella on es venera la imatge de la patrona de Catalunya, la Mare de Déu de Montserrat. Les portes de la catedral es van obrir ja de bon matí, quan es va celebrar la primera missa a l'altar de la Moreneta, presidida pel consiliari de la confraria de la Mare de Déu de Montserrat de Lleida, Mn. Xavier Batiste. En aquesta missa es van beneir les branques de boix, símbol montserratí que és costum que s'emportin els fidels i devots de la Verge de Montserrat, en baixar del cambril.

A partir d'aquest moment, les fileres de fidels i devots es van fer interminables durant tota la jornada. Durant el matí van anar fins a la catedral infants de diversos centres escolars, amb rams de flors per dipositar-los als peus de la patrona. També entitats culturals i ciutadanes com el Club Esportiu Huracans o la Peña del

Prop de 8.000 lleidatans van anar a la catedral de Lleida el 27 d'abril.

Barça van anar a fer la seva ofrena de flors a la patrona, i hi van deixar fins i tot les seves respectives banderes. La major afluència de fidels es va produir a partir de les sis de la tarda, quan la filera de fidels i devots donava gairebé la volta per les naus del temple. Va ser en aquest moment quan els membres de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat van veure com s'esgotaven els 5.000 punts de llibre editats com a record de la diada, amb la imatge de la Moreneta, obra de l'escultor Josep M.

Camps i Arnau l'any 1946, i el text complet del *Virolai*.

Els actes van tenir com a cloenda la solemne concelebració eucarística que per primera vegada presidia el bisbe de la diòcesi, Mons. Joan Piris, i que va ser cantada pel Petit Cor de la Catedral de Lleida, dirigit pel mestre de capella Mn. Joaquim Mesalles.

El bisbe Piris en la seva homilia va manifestar que se sentia admirat pel que estava veient, en referència a la multitudinària ofrena dels lleidatans envers la patrona de Catalunya. El bisbe de Lleida es va referir a Santa Maria de Montserrat com «el nostre punt de referència. Ella ens convida a augmentar la nostra fe, l'espe-

rança i la caritat». El bisbe Piris es va referir també a les arrels cristianes de Catalunya, «que són prou clares, però que les hem de cuidar amb la formació».

Finalitzada l'Eucaristia, el bisbe Piris i tots els concelebrants van anar fins a la capella de la patrona de Catalunya, i van pujar al seu cambril per venerar-la. La Confraria el va obsequiar amb una branca de boix i el punt de llibre.

La festa va tenir també un altre acte simbòlic, com va ser el gest de la Confraria de Campaners de Catalunya, que va organitzar a les 12 del migdia un repic de les campanes de la Seu Vella en honor de la patrona. La catedral de Lleida va tancar les portes tocades les 9 de la nit, després d'haver estat oberta ininterrompudament durant dotze hores. Enguany, però, tot-hom va haver d'accedir al temple per la porta lateral del carrer Almudí Vell, a causa de les obres de restauració que s'estan efectuant als accessos de la façana principal de la catedral, que ja ha estat restaurada en aquests darrers mesos.

El cardenal Martínez Sistach presideix la missa conventual al santuari de Montserrat

El cardenal Lluís Martínez Sistach va presidir la missa conventual al santuari de Montserrat, en la festa de la patrona principal de Catalunya.

El cardenal va iniciar la seva homilia fent referència a dues commemoracions: els 600 anys de la conversió del monestir en abadia i els 50 anys de la consagració de l'altar major de la basílica. «La Moreneta —va dir— està íntimament vinculada a la nostra vida cristiana i a la vida cultural i social dels catalans. La Mare de Déu de Montserrat ha fet història ben present i ben unida amb el nostre poble més que mil·lenari.»

Després el cardenal va comentar els textos de les lectures fetes en la celebració eucarística, fent una especial referència a sant Pau i al seu testimoni en el bimil·lenari del naixement de l'apòstol dels gentils. Tot seguit es va preguntar sobre el paper de l'Església en el món d'avui i quin servei ha de prestar a la nostra societat. Va respondre que cal que els cristians visquin una espiritualitat sòlida i profunda. «Avui necessitem cristians de pedra picada, de ferro forjat per l'acció de Crist que no ha vingut a condemnar el món sinó a salvar-lo i a donar la seva vida perquè tinguem vida abundant. Cal obrir itineraris d'iniciació cristiana en què, a través de l'escolta de la Paraula, la celebració de l'Eucaristia i l'amor fratern en comunitat, els cristians puguin practicar una fe cada cop més adulta.»

En la darrera part de la seva homilia, que va tenir tota ella un to positiu i propositiu per a l'Església i els cristians d'avui, el cardenal va dir que els cristians han estat cridats «a ser icones visibles del Déu invisible i a fer present el Crist enmig del món, i aquest és un servei molt necessari i urgent que hem de prestar als homes i dones de Catalunya».

Recordant les arrels cristianes de Catalunya, va afegir que «si bé és veritat que el context social del país és de pluralisme, és cert també que la presència i activitat dels cristians en la nostra societat és molt considerable. L'Estat és aconfessional, però la societat no, perquè els seus membres, moltíssims d'ells, es professen religiosos. I la riquesa d'una convivència social ben democràtica consisteix en el fet que els ciutadans, individualment o associats, hi aportin les seves conviccions i continguts religiosos, especialment els de la religió, que té un arrelament notori en la societat, com és la catòlica. Això està d'acord amb la sana laïcitat de l'Estat».

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionntrasrafatima.org

GIRONA

Càritas obre els tres primers pisos d'acollida

■ Bàsicament es destinen a mares amb fills sense cap suport familiar

Víctor Gay
Girona

Càritas diocesana de Girona ha engegat un programa que vol ser una aportació a superar la crisi econòmica i el seus efectes socials. Es tracta de pisos d'acollida per atendre bàsicament mares amb fills al seu càrrec i sense cap més suport familiar. De moment es disposa de tres d'aquests pisos, dos a la ciutat de Girona i el tercer a Salt. Malgrat que pugui semblar poca cosa, ja que de moment s'acullen nou mares de família amb una dotzena d'infants, es tracta d'un programa pioner amb el qual col·laboren organismes públics i, naturalment, els incansables voluntaris de Càritas. S'encarrega de la gestió del programa la germana Flora Ridaura, de les Missioneres del Cor de Maria.

«Com diu l'anunciat del programa», explica la religiosa, «tracta d'atendre la necessitat d'acollir aquelles dones que, per raons diverses, s'han trobat amb fills al seu càrrec i sense cap altre suport familiar directe. Generalment són immigrants,

Una de les noies acollides als pisos de Càritas de Girona.

però el programa resta obert a tothom, sense distinció de nacionalitat ni de creences religioses».

I continua explicant Flora Ridaura: «Treballem amb coordinació amb els serveis socials propis i els dels ajuntaments

de Girona i Salt. L'acollida inicial és de mig any i, segons evoluciona la situació de la persona acollida, es pot allargar tres mesos més. Durant aquesta etapa inicial es tracta de cercar una feina per a la dona acollida, tot i que ara mateix no és el millor moment. També coordinem un procés de formació per tal de millorar la possible incorporació al món laboral i passar a una situació, pel que fa a l'allotjament, més normal, ja sigui en un pis compartit, una cambra llogada amb dret a cuina, etc. Es tracta d'un programa que va engegar Càritas de Barcelona i que ha donat molt bons resultats.»

De moment, les dones acollides a Girona i Salt són totes immigrants. La majoria estan en situacions administratives no sempre normalitzades i, per tant, pateixen més dificultats quan es troben soles i amb càrregues familiars. En el decurs de la seva acollida també intentem regularitzar la seva situació administrativa.

Acompanya la germana Flora una de les noies acollides. El seu cognom respon a la inicial M, procedeix de Senegal, va entrar en territori espanyol per les Canàries, després d'haver pagat fins a vuit vaques a la persona que li va facilitar l'entrada regular al país. La primera etapa la va portar fins a Premià de Mar, on va compartir pis amb altres companys i companyes. S'havia de casar, i malgrat el compromís del marit en el sentit que seria l'única esposa, va resultar que era la cinquena. Aleshores va decidir marxar, quan ja esperava un fill i després d'haver fet estada a Santa Coloma de Farners, i ara es troba acollida en un dels pisos de Girona. Guanya uns diners fent les trenes característiques dels pentinats africans. Rep ensenyament de català i castellà, cosa que en facilitarà la inserció al món laboral. El curs vinent podrà matricular el seu fill en una llar d'infants municipal i confia a tenir un treball estable, serà el moment de deixar el pis d'acollida. Per ocupar el seu lloc, Càritas té una llista d'espera que, de moment, no fa més que créixer.

● RECONCILIEM-NOS! EN ELS 70 ANYS DE LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA

Celebracions clandestines a la presó Model de Barcelona durant la guerra civil (i 2)

Jesús Alturo i Perucho
Catedràtic de la
Universitat
Autònoma de
Barcelona

La festa de Corpus Christi ni tan sols no deixà de celebrar-se el 1937 durant la Guerra Civil. I, en efecte, el dia de Corpus d'aquell any no sols se celebrà una processó clandestina pels carrers de Barcelona, per on habitualment transcorria, sinó també a la mateixa Presó Model. Els catòlics empresonats, que ja se les havien enginyat per celebrar misses clandestines a les pròpies cel·les, no deixaren d'aplicar llur astúcia per a la celebració també de la festa de Corpus amb processó inclosa. És un fet conegut gràcies a diversos testimonis orals i escrits, entre els quals em permeto de reportar ara un d'inèdit de Mn. Joan Agut, rector de Santa Maria de Montmaneu. Aquest bon sacerdot, exponent típic de la clerecia rural, humil, però gens destenyida, ens ho conta en unes memòries, que espero de poder publicar aviat, i que tenen, entre altres mèrits, el de no deixar endevinar la més petita ombra de rancúnia per la persecució i l'empresonament soferts; més encara, hi arriba a reconèixer la bondat natural d'alguns dels seus propis escarcellers, amb qui alguna vegada compartia cigarretes. Heus ací el seu relat:

«Val la pena remarcar —diu en la seva peculiar ortografia— la funció que es va fer el dia del Corpus (juny de 1937) quan en tota l'Espanya Roja ningú, ni en cap lloc, podien fer cap acte de pietat. Els que portaven la iniciativa eren uns pares de Montserrat i uns altres religiosos (salesians). Al matí, en totes les cel·les, va celebrar-s'hi Comunió General, i tot el dia es veia una gran animació per tota la Galeria. A la

tarda va haver-hi processó amb el Santíssim (diguem-ne) exposat. Com es pogué fer? Es va avisar a tots els sacerdots del pla que es portava. Un sacerdot portava la Custòdia (de cartró amb paper daurat, que a posta li havien enviat de fora). La Custòdia, la portava a dintre l'americana amagada. Dos altres li feien costat, com si fossin el diaca i el subdiaca, i tots els demés anaven formats de tres en tres, i així varen voltar el pati una porció de vegades, fins que semblà que n'hi havia prou. Era molt bonic, perquè es veia que tothom resava, i anaven sense res al cap. Semblava que ens passejàvem. Però passejar-se tanta gent, amb tant ordre i sense enraonar, això preocupà a l'Oficial que teníem de guàrdia, que mai li va acudir que es pogués fer una cosa tal, i no entenent allò, per a ell misteriós, se n'anà a donar part a l'Oficial del Centre, que era l'encarregat general de la presó. Jo no ho vaig pas sentir, però algú ens va dir si el nostre Oficial va dir tot preocupat a'n el del Centre: «Sr. Gefé, vingui, que a la Galeria Sexta no sé lo que passa. Sembla que s'hagin tornat boigs. Tots volten el pati tot capbaixos, i ningú diu ni una paraula.» No ho trobo estrany, perquè el nostre Oficial, que tenia molta bondat natural, amb coses de religió no hi entenia res. Crec que no tenia instrucció ni religiosa, ni social, ni de cap classe. Ho demostrava amb el no saber ni escriure, ni llegir, doncs un presoner feia el *Parte* migdia i vespre, i l'Oficial el firmava amb el dit pulgar. Quins Oficials feien els Rojos! Però pel seu port amb nosaltres, tots n'estàvem con-

tents. Era de la Fai, llec en les coses de religió, però tenia bon cor, com se sol dir. Abans d'ésser Oficial en la Model, venia diaris pels carrers de Barcelona. Amb això està tot dit. Un dia que parlàvem ell i jo, recordo que tot cargolant el pitillo que li vaig donar, va dir-me, entre altres coses: «Ara en la Model els tontos guarden els savis.» Tenia bastanta raó, perquè, si no savis, quasi tots gent de carrera; molts doctors, molts de doctes i intel·ligents. Deixem la digressió, i tornem a la Processó del dia del Corpus. Quan va semblar, tots varen anar cap a les cel·les. A cada cel·la érem uns 12 o 15, i no n'hi cabien pas més. El que portava la Custòdia va anar a les cel·les on estàvem apinyats, i donava la Benedicció amb el Santíssim de manera que no es pogués veure des de fora; després es va cantar en veu molt baixa el *Tantum ergo*; no hi faltà també encens, i així s'acabà la funció religiosa en la Presó Model de Barcelona, Galeria Sexta, que els de la Fai (que eren al de la 1a i 2a galeria) en deien el *Monasterio*.»

Ni cal dir que la celebració secreta

d'una solemnitat tan assenyalada, que commemora justament l'Eucaristia, havia de fer vibrar els sentiments més pregons dels catòlics, tant eclesíastics com seglars, que van viure aquell emocionant episodi de religiositat íntima, tot rememorant, sens dubte, els dies de la primitiva clandestinitat de les catacumbes. I alguns d'ells expressaren aquella vivència tan espiritual, tan única, en forma de poema. Un d'aquests poetes ocasionals fou Miquel Agell i Nadal, del ram del comerç, llavors de 45 anys, casat i amb dos fills, que havia ingressat a la presó el 26 de març del mateix 1937 i en sortí en llibertat el 13 de juliol. Hi féu, doncs, una curta estada, però tingué ocasió de passar-hi la festa del Corpus. I els seus versos, senzills, però sobretot curulls d'una intensa emoció espiritual, i, per això sols, d'un altíssim valor històric i testimonial, ens transmeten, encara avui, setanta anys després d'aquella magnífica diada tan fervorosament viscuda, tota la càrrega del sentiment que els van inspirar. L'escribí a la seva cel·la el 27 de maig de 1937.

EL CORPUS A LA PRESÓ (fragment)

Quan al raig del sol ixent
el nou jorn s'espargallava,
Jesús, dòcil, obedient
a la veu d'un fill volent,
a la presó davallava.

Mans ungides l'han alçat
i sospès que ha estat enlaire
tots els ulls s'han entelat...
L'ambient s'és tot embaumat
pel seu amor, amb dolç flaire.

Brilla el sol amb esplendor
i en el pati, on el brancatge
fa de tàlem de verdor,
portarem grats el Senyor
en triomfal homenatge.

No ho priven gruixuts barrots,
ni les portes forrellades;
han calgut sols uns pocs mots
perquè entrés, per goig de tots,
a dins les cel·les tancades.

Dels pobres presos sofrents
s'ha fet Ell pres sens recança
i en acte d'amor immens
s'és donat als cors sedents
omplint-los de benaurança.

¡Processó magna entre mil!
Baixet s'ou una salmòdia
alabant el Déu humil.
Cada pit n'és el viril!
Cada cos n'és la custòdia!

TARRAGONA

Joves i adolescents caminen amb l'esperit de sant Pau

■ La missionera Isabel Correig va transmetre el testimoni del seu treball al Congo

Joan Boronat
Bonastre

La trobada d'adolescents i joves d'entre 15 i 18 anys de l'arquebisbat de Tarragona TROBA 09, organitzada per la Delegació diocesana de Pastoral de Joventut, va aterrar a Bonastre, poble del Baix Penedès, la tarda del dissabte dia 18 d'abril. Procedien de Salomó, punt de la concentració, des d'on es van posar en camí un grup de més d'un centenar de nois i noies que seguien simbòlicament els passos de sant Pau, l'apòstol que va portar la fe a les nostres terres fa dos mil anys.

Després de dues hores de ruta, plena d'activitats, el repic de campanes de Bonastre i la música del grup d'animació donava als joves la benvinguda i els anava guiant pel poble. Un cop al local del cinema parroquial, i després de la projecció d'un audiovisual, la missionera tarraconina Isabel Correig va oferir als assistents un profund testimoni de la seva vocació i del seu treball amb les ètnies rebutjades del Congo.

Amb el sopar es va donar pas al moment central de la trobada, la celebració festiva de l'Eucaristia presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol. L'església de Santa Magdalena de Bonastre era plena de gom a gom de joves i membres de la parròquia que van viure

Els joves van viure una jornada festiva i de reflexió.

una celebració molt viva, animada per una trentena de joves de la delegació, amb els seus instruments. En el decurs de la celebració, tres noies de Bonastre van rebre el sagrament de la confirmació. Elles van ser les que, al final de la cerimònia, en representació de tots els joves, van rebre l'enviament de l'arquebisbe de ser portadors de la Bona Nova i testimonis de l'alegria pasqual, a imitació de l'apòstol sant Pau.

En sortir de l'església, el grup de diables de Bonastre va saludar els joves amb una lluita encesa i carretillada, per acabar el TROBA 09 amb una xocolatada.

Pelegrinatge del Seminari Major Interdiocesà a Roma

Redacció / Barcelona

Del 14 al 19 d'abril els seminaristes del Seminari Major Interdiocesà, acompanyats pel bisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives, i tres formadors, van peregrinar als sepulcres de sant Pere i sant Pau en aquest any jubilar paulí. Van celebrar l'Eucaristia a prop del sepulcre de sant Pau, i a la Ca-pella Clementina a prop del sepulcre de sant Pere. Així mateix, van assistir a l'audiència general de Benet XVI, que els va dedicar una salutació especial, plena d'afecte.

També van visitar detingudament les quatre grans basíliques romanes: Sant Pau, Sant Pere, Santa Maria i Sant Joan del Laterà, i altres esglésies ben significatives de Roma: Santa Creu de Jerusalem, Santa Pràxedes, Sant Pere ad Vincula...

A la Cúria Romana van ser rebuts pels arquebisbes secretaris de les congregacions de la Doctrina de la Fe i del Culte Diví i els Sagraments, Mons. Lluís Ladaria i Mons. Albert Ranjith Patabendige, respectivament, que els van explicar el treball que es fa a la Cúria i a les respectives congregacions, i el sentit de comunió de l'Església de Roma que presideix en la caritat i les Esglésies particulars. Així mateix van visitar el Col·legi Espanyol de Sant Josep, les Universitats Gregoriana i Lateranenense, els Scavi de Sant Pere i les Catacumbes de Sant Calixt, on van poder celebrar l'Eucaristia. Van ser uns dies de comunió viscuda amb el Sant Pare i l'Església de Roma, que els va servir en la seva formació sacerdotal oberta i sempre fidel i amorosa amb l'Església universal.

Els seminaristes de Barcelona visiten Ars

Eduard Puig / Barcelona

Ja fa cent cinquanta anys que va morir sant Joan Maria Vianney en un poblet del centre de França anomenat Ars, situat a la regió del Roine-Alps. El Seminari Conciliar de Barcelona hi van anar durant l'octava de Pasqua, del 14 al 17 d'abril, en peregrinació amb motiu de la celebració de l'any Jubilar per aquest aniversari i aprofitant que aquest any el Sant Pare proclamarà el rector d'Ars patró dels sacerdots del món.

A Ars van poder visitar la seva parròquia, casa seva i, sobretot, aprofundir en la personalitat i carisma d'un gran sant, que va viure amb una pobresa exemplar el seu sacerdocí. Una vida entregada a complir la voluntat de Déu amb molta austeritat per a si mateix i una gran generositat envers els altres.

Entre els actes viscuts intensament destaquem les eucaristies davant de l'urna del sant pastor i el rés del Rosari fins al Monument de l'Encontre. Una visita significativa per l'herència de la seva vida i del missatge que ens ha deixat va ser la del Seminari Internacional. També vam visitar, a Lió, l'obra d'un gran beat: Antoni Chevrier, que, animat pel seu arquebisbe, va adquirir la propietat del Prado, una sala de ball de mala reputació on va formar nens i

adolescents sense recursos per tal de convertir-los en homes i cristians, ajudat per altres sacerdots i alguns laics. Va ser un servidor fidel, un apòstol i un gran exemple del que ha de ser un bon capellà.

Tots dos tenen unes característiques molt semblants. A part que tots dos són contemporanis, les dificultats i les contrarietats sempre van estar presents en les seves vides, però també tots dos van tenir una gran confiança en Déu i en la Mare de Déu per superar-les. Tot i que les seves vides van estar marcades per la creu, la van saber abraçar i estimar amb un gran amor.

Aquest pelegrinatge ens ha servit per aprofundir en la nostra vocació sacerdotal veient-la com un do que se'ns ha donat gratuïtament, i descobrint el veritable paper de la nostra vida: la donació als altres per amor a Déu seguint les passes del sant rector d'Ars i del beat Antoni Chevrier.

Pelegrinatge a Roma presidit pel cardenal LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH, arquebisbe metropolità de Barcelona, amb motiu de la cloenda de l'Any de Sant Pau

DEL 24 DE JUNY A L'1 DE JULIOL

PER A MÉS INFORMACIÓ

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona,
Tel. 934 092 700
Fax 934 092 775

La veu del metge

Malalties òrfenes (6)

Dr. Ferran L. Tognetta*

*Membre del consell consultiu de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears (22324fia@comb.es)

Les plagues

L'any 1980 es va declarar eradicada la verola. Amb aquesta victòria de la medicina preventiva, la població ha anat creient que es podien eradicar totes les plagues que han assotat la humanitat. A més, a causa de la difusió de les vacunes, els antibiòtics i la separació entre les persones i els animals transmissors de les infeccions, es va pensar que el camí per a l'eradicació estava iniciat. Malgrat tot, des d'aquestes mateixes dates sembla que s'han agreujat altres epidèmies: el còlera, la malària, la tuberculosi o la febre groga, i n'han sorgit de noves com la sida o l'obesitat.

Les epidèmies oblidades dels malalts sense veu

1. *La tuberculosi*. Va ser la principal causa de mort a Europa occidental fins a principis del segle XX. Continua causant estralls als països menys desenvolupats i està augmentant als Estats Units, Europa occidental i zones de l'antiga Unió Soviètica. Els casos registrats a la dècada dels noranta als Estats Units o a Europa occidental es van duplicar respecte de l'anterior i van passar a ser de diversos centenars de milers anualment; d'altra banda, als països en via de desenvolupament i sub-

desenvolupats van continuar sent milions les persones infectades, especialment en algunes zones del sud-est asiàtic i del sud d'Àfrica. L'any 2005 hi va haver al món més de 8.800.000 casos nous de tuberculosi, amb una prevalença de més de 14 milions de persones i gairebé 1,6 milions de morts, cosa que suposa una letalitat del 18%.

2. *La malària*. És la més prevalent de les malalties transmeses per vectors; és endèmica a 92 països, amb focus de transmissió en vuit països més i aproximadament el 41% de la població mundial es troba en risc. Extenses àrees d'Amèrica Central i del Sud, les illes del Carib, Haití i la República Dominicana, Àfrica, el subcontinent indi, el sud-est d'Àsia i Oceania es consideren àrees amb risc de malària. La malària causa entre 400 i 900 milions de casos de febre i aproximadament d'1 a 3 milions de morts anuals, cosa que representa una mort cada 30 segons. La gran majoria dels casos passa en nens menors de 5 anys. Prop del 40% de la població del planeta es troba en risc. La malària representa un seriós impacte econòmic, tant pels costos de la medicació com per les pèrdues que ocasiona en les economies dels països afectats. A més, es dona un increment del nombre de casos registrats entre els turistes i els individus de negocis

de països lliures de la malaltia, cosa que no ens ha d'estranyar, ja que es calcula que uns trenta milions de persones d'aquests països viatgen cada any a països on la malària hi és endèmica. Cada any més de 8.000 europeus contrauen la malaltia, dels quals en moren més de tres-cents. L'any 2007 hi va haver a l'Estat espanyol 319 casos de malària.

3. *El còlera*. És endèmic en gairebé un centenar de països d'arreu del món, i s'escampa per tots els continents. El contagi es produeix per la ingesta d'aigua i d'aliments contaminats, sobretot mol·luscos i peix. Les diarrees brusques ocasionen la pèrdua de pes en l'afectat; de vegades només en vint-i-quatre hores perd el 50% del pes, cosa que ocasiona mort per deshidratació. El 1991 el còlera va aparèixer a Amèrica del Sud, procedent del Perú i es va propagar des de finals de gener d'enguany per tot Sud-amèrica, Centreamèrica i Mèxic. En tot el continent, fins a finals del 1993, van contraure el còlera prop d'un milió de persones, de les quals en van morir més de nou mil.

4. *La febre groga*. És una infecció causada per un virus transmès per la picada d'un mosquit, que provoca encara unes trenta mil morts cada any. D'ençà del 1980 se n'està produint un dramàtic ressorgiment a Àfrica i al continent americà, i és endèmica a 34 països del primer continent, entre ells els 14 més pobres del planeta. Nigèria està considerada com el centre neuràlgic de la plaga, ja que n'està afectat tot el país. Igualment, al Perú va tenir lloc l'any 1995 l'epidèmia més gran mai vista al continent americà des del 1950. Se'n calculen unes 30.000 morts anuals al món.

5. *Chagas*. Una malaltia causada pel paràsit *Tripanosoma cruzi*, el vector del qual és un insecte anomenat *vinchuca*. Afecta encara uns 18 milions de persones entre Mèxic i l'Argentina, perquè és endèmica a vint-i-un països. El país amb més infectats és Bolívia, on més del 40% de la població n'és portadora.

6. *El xarampió*. Mata anualment més d'un milió de nens per culpa de vacunacions insuficients.

Tendim a associar els bacteris amb la malaltia. En realitat, són vitals per a la supervivència d'animals i plantes, ja que participen activament en el cicle de la vida mitjançant la descomposició de la matèria orgànica, la fermentació o la fixació del nitrogen.

Epidèmies, causa social o biològica?

L'any 1951, any en què l'OMS va publicar el seu primer conjunt de reglaments per prevenir la propagació internacional de malalties, es vivia aleshores una situació de relativa estabilitat epidemiològica. Els viatges internacionals es feien en vaixell i les notícies viatjaven en forma de telegrams. Des d'aleshores, la humanitat

La febre groga es transmet per la picada d'un mosquit.

FORMA DE PROPAGACIÓ DE LES PLAGUES

- 1- Malalties digestives que es transmeten per via fecal-oral a través de la contaminació, generalment de l'aigua, i la posterior ingesta d'aliments contaminats. És el cas de les febres tifoides i paratífoides, disenteria, diarrea i còlera.
- 2- Malalties que es transmeten per l'aparell respiratori per causa de l'emissió de partícules de *flugge* infectades (en tossir, esternudar, parlar) que passen de persona a persona: verola, diftèria, tuberculosi, xarampió, grip i pesta pneumònica.
- 3- Malalties de l'aparell reproductor (sida).
- 4- Contagi per mossegada o picada d'animals (puces, pols, paparres, mosquits), que transfereixen els microbis d'un humà a un altre o d'un animal (rata, en el cas de la pesta) a un ésser humà.
- 5- Les epidèmies d'idees que es propaguen a velocitat viral pels sistemes culturals, en el cas dels hàbits de dietes (obesitat i anorèxia), el tabac, drogues, la ludopatia i les activitats de risc innecessari.

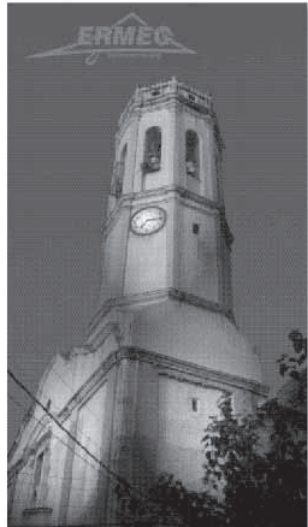
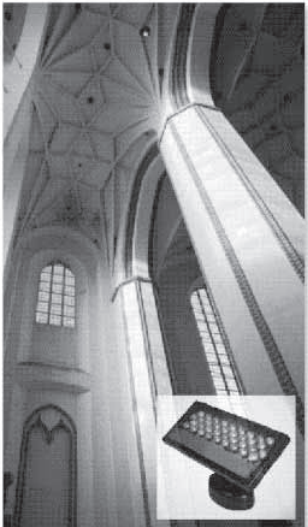
ha introduït profunds canvis en la seva relació amb el planeta. La situació de les malalties és de tot menys estable. El creixement demogràfic, la incursió en zones abans deshabitades, la ràpida urbanització, les pràctiques agrícoles intensives, el deteriorament del medi ambient i el mal ús dels antimicrobians han alterat l'equilibri del món dels microorganismes i això pot provocar l'aparició o reaparició de malalties velles i noves. Les companyies aèries transporten més de 2.000 milions de passatgers anualment, i augmenten les oportunitats dels agents infecciosos i els seus vectors que es propaguen ràpidament d'un país a un altre. D'altra banda, el progressiu abandonament de la vida rural aglutina la població en ciutats cada vegada més poblades. Així, el nombre de ciutats de més d'un milió d'habitants va passar de 92 l'any 1956 a 177 l'any 1976, i 320 l'any 1996, d'aquesta manera s'ha incrementat l'amuntegament, la precarietat en l'habitatge i els problemes en la depuració de les aigües.

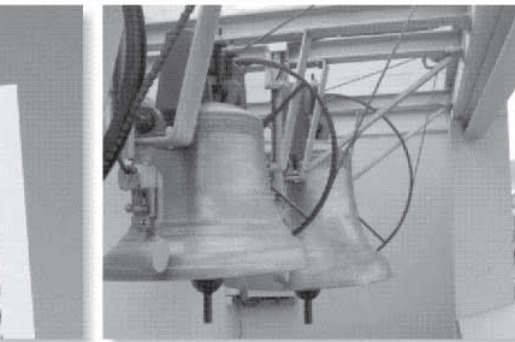
AUTOMATIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE CAMPANAS Y CAMPANARIOS

ILUMINACIÓN LED INTERIOR Y EXTERIOR

RELOJERÍA MONUMENTAL

ESCULTURAS MUSICALES

ERMEC, S.L.
C/ Francesc Teixidó, 22
P. E. Granland, Badalona Sur
08918 Badalona (SPAIN)

Tel. (+34) 902 450 160
Fax (+34) 902 433 088
ermec@ermec.org
www.ermec.org

ERMEC, S.L. - MADRID
C/ Segovia, 8, 1ª Planta
28004 Madrid (SPAIN)

blibao@ermec.com
portugal@ermec.com

cultura

Presentada «La platería de Reus y su real Colegio», obra de Mn. Antoni Martínez

■ Són tres volums que compten amb més de 300 fotografies

Joan Boronat
Tarragona

La platería de Reus y su real Colegio és el títol de la tesi doctoral exposada i defensada a la Universitat Complutense de Madrid (1998) per Mn. Antoni Martínez Subías, capellà del santuari de Nostra Senyora del Sagrat Cor de Tarragona. L'obra va obtenir la qualificació *cum laude* —la màxima qualificació acadèmica— i és considerada com una obra modèlica pel que fa a la seva estructura i mètode. És equilibrada, minuciosa, pulcra, de lectura amena i digna d'elogi quant a la transcripció i l'estudi dels documents.

Aquest important treball ara es recull a través de tres volums en els quals es presenta un estudi sistemàtic dels aspectes corporatius dels argenters reusencs, la presència dels argenters en el teixit social de Reus, la confecció documentada de 30 arbres genealògics, les biografies exhaustives dels 129 mestres matriculats al Col·legi, més 89 argenters més relacionats amb els tallers reusencs, la descripció tipològica i estilística de 183 peces d'argent corresponents als períodes pro-

Arquebisbat de Tarragona

Mons. Jaume Pujol va presidir l'acte de presentació.

tobarroc, barroc, rococó i neoclàssic, ci-sellades al llarg dels segles XVII-XIX i escampades per un extens àmbit geogràfic que abasta 54 poblacions, la reproducció fidedigna de 119 marques, reproduïdes a escala 2/1, mida i tipus de metall on van ser estampades i, finalment, un apèndix documental que inclou una acurada selecció de 154 protocols.

Queda manifest que aquesta publica-

ció pretén omplir —de forma rigorosament científica— el gran buit existent relatiu a l'estudi singularitzat dels gremis d'argenters a Catalunya. A més, ofereix pautes metodològiques des del vessant particular dels artífexs reusencs. Mn. Antoni Martínez demostra ser un bon coneixedor del tema gràcies a les seves publicacions anteriors, anys d'experiència directa en l'anàlisi tipològica i estilís-

tica de les manufactures, i treball tenaç. Són 1.400 pàgines, en tres volums i amb més de 300 fotografies.

La presentació va tenir lloc el dijous 16 d'abril a la sala Santiago Costa de la Diputació de Tarragona i va anar a càrrec del catedràtic José Manuel Cruz Valdovinos, que és qui va dirigir la tesi de Mn. Martínez Subías. L'acte va comptar amb la presència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i d'Albert Vallvé, vicepresident de la Diputació, entitat patrocinadora de l'edició de l'obra.

En la seva intervenció, el Dr. Cruz Valdovinos va destacar que *La platería de Reus y su real Colegio* és un llibre cabdal, atès que «no existeix cap estudi semblant en el marc de l'argenteria a Catalunya a l'època moderna». A més, va destacar «el treball meticulós de Mn. Martínez Subías», així com el fet que aquest sabés avançar en la seva investigació, sistemàticament, deixant-se dirigir. En una emotiva intervenció, Mn. Antoni Martínez va agrair a totes les persones que han fet possible l'edició d'aquesta obra, que suposa l'estrena com a editor d'Artur Rabassa, de Reus, lloc on es poden adquirir els volums.

La bona notícia...

Solidaritat amb els pobres del carrer

Francesc Gamissans

Per sisena vegada consecutiva, la comunitat catòlica carismàtica Emmanuel de Medellín (Colòmbia) ha celebrat la Setmana Santa d'enguany amb persones —joves, la majoria— que, a causa de diferents problemes d'addicció, han acabat al carrer, víctimes de la indigència.

«Ens hem adreçat a aquest col·lectiu perquè els joves que viuen al carrer, a diferència d'altres, presenten un quadre clínic singular, a causa de les experiències dures de dormir al ras. Aquesta situació condiciona la seva forma de vida», assegura Robinson Peña, fundador i director de la comunitat Emmanuel.

El Diumenge de Rams va tenir lloc una trobada fora de la ciutat, on cada «germà pobre» va ser apadrinat per un membre de la comunitat carismàtica que l'acompanyava. «Aquesta trobada ha estat una autèntica experiència de l'amor de Déu a través de l'amor humà, on s'articula la caritat espiritual i la caritat material», afirma Peña.

De Dilluns a Dissabte Sant, aplegats a la casa-seu de la comunitat, ubicada al centre de la ciutat, a aquests «germans pobres» se'ls va convidar a la pregària i van rebre unes lliçons senzilles de formació religiosa. No cal dir que la comunitat els va convidar a taula, tant al migdia com al vespre.

Des de fa més de set anys, la comunitat Emmanuel de Medellín organitza un servei de menjador, on uns 200 pobres reben cada dia «dinar, evangelització i amor», comenta Robinson Peña.

El paper de les monges en l'Església

Redacció
Barcelona

Recentment va tenir lloc a la Biblioteca Jaume Fuster la taula rodona *Déu en femení. A propòsit del llibre «Monges»*, organitzada per Fragmenta Editorial. Moderada pel periodista Josep Cuní, hi van intervenir les religioses Lucía Caram, Mireia Galobart i Teresa Losada, juntament amb Laia de Ahumada, autora de *Monges*, i Ignasi

Moreta, editor de Fragmenta. Després d'un any a les llibreries i amb gairebé 3.000 exemplars venuts, *Monges* és el *best-seller* d'aquesta editorial. Es tracta d'un llibre que ha contribuït a fer possible el paper de les monges en l'Església i en la societat, a reivindicar-ne l'aportació i a subratllar-ne la diversitat. Durant la taula rodona, les religioses van compartir algunes de les confidències expressades al llibre, alhora que van reivindicar el reconeixement de la dona dins de l'Església. Van repassar, entre d'altres qüestions, la decisió de fer-se monges, les dificultats patides, la vivència del Concili Vaticà II i la feina quotidiana en diversos àmbits (diàleg interreligiós, educació, atenció als immigrants...).

Agustí Codinach

Els protagonistes de la taula rodona.

ESTAMPES · ROSARIS · PESSEBRES · OLIS · TRÍPTICS · RETAULES · IMATGES
RELIGIOSES · MEDALLES · RESTAURACIONS
· MIRALLS · ICONES · ORFEBRERIA.

Estamperia San José
Fundada en 1919

Boters 7 i 9
08002 Barcelona

Tel. 933 175 685
Fax 934 127 523

e-mail: info@articulosreligiosos.com
www.articulosreligiosos.com

«Per a un cristià viatjar a Síria és tornar a les arrels»

■ Adonis Rahmouni és el director del centre de cultura i viatges Aspasia

Eduard Brufau

Nascut al Líban i fill de sirians —de pare musulmà i mare cristiana— Adonis Rahmouni fa 27 anys que viu a Catalunya. Conscient que la realitat religiosa i cultural del Pròxim Orient, i concretament de Síria, és poc coneguda a casa nostra, ha creat el centre de cultura i viatges Aspasia. A través d'exposicions, conferències i principalment viatges facilita que cada any centenars de catalans coneguin de primera mà la terra que va viure la conversió de sant Pau i on encara avui es manté una de les comunitats cristianes més antigues del món, que actualment representa el 12% de la població del país.

—Per què una agència especialitza en Síria?

—Des que vaig arribar a Barcelona com a estudiant em vaig adonar que la ignorància sobre el meu país era molt gran, però no va ser fins fa cosa de 5 o 6 anys que vaig decidir que calia fer-hi

alguna cosa. L'objectiu és que se sàpiga que Síria va ser on va néixer el primer alfabet del món, que és un dels bressols del cristianisme, que musulmans i cristians hi conviuen bé, que hi han confluït al llarg de la història més de 30 civilitzacions... Es tracta que aquestes dues societats es coneguin i s'apropin, però completament al marge de la política i dels conflictes. Paral·lelament editem la revista *Síria Magazine*, on escriuen i hi entrevistem personalitats de la cultura d'aquí que hagin estat a Síria.

—Com és la convivència religiosa a Síria?

—El que està clar és que si Déu ha enviat dos missatges, el de Jesús i el de Mahoma, no poden ser contradictoris, sinó complementaris. Per tant, si els cristians i els musulmans actu-

Adonis Rahmouni.

en realment segons la seva fe segur que es troben i no cal que ningú canviï res de la pròpia tradició. A Síria això està força clar i, tret d'alguns fanàtics, la convivència és bona. Prova d'això és que a Damasc i altres ciutats pots trobar esglésies i mesquites costat per costat. Dins del cristianisme, a més, hi ha diverses esglésies (catòliques, ortodoxes, maronites, caldeus, siríacs...).

—El cristianisme a Síria és realment divers...

—I d'una gran importància històrica! L'Església catòlica ha tingut fins a sis pontífexs siris, alguns fins i tot quan al meu país ja hi governava l'islam! El que sí que és més conegut és que sant Pau es va convertir al camí de Damasc, concretament a uns 25 km de la capital, i va ser batejat per sant Ananies a Damasc mateix. Ara que és l'any paulí seria bo anar a Síria per conèixer el país que va ser tan important per a Pau i els primers cristians. En visitar-ne les nombroses esglésies i monestirs, els llocs per on va passar l'apòstol de Tars, la comunitat cristiana actual, ens adonem que no és un país tancat ni radical. Per tots aquests motius per a un cristià viatjar a Síria és tornar a les arrels.

—Com veu el futur del cristianisme a Síria?

—Jo el veig més que garantit, perquè allà els cristians són tan siris com els musulmans, i no només això, sinó que tot Síria va ser inicialment cristiana abans de ser musulmana.

—Quines propostes de viatges hi ha coincidint amb l'Any Paulí?

—Enguany hi ha un viatge especial de pelegrinatge, coordinat amb l'Església

catòlica siríaca. La idea és fer el viatge a finals de juny per participar en les celebracions que es faran aquells dies a Síria amb motiu de l'Any de sant Pau. Els cristians catalans que vinguin, encapçalats pel cardenal arquebisbe de Barcelona, participaran en una processó a la via recta de Damasc, seguint les seves passes pels llocs on la tradició diu que va passar

l'apòstol dels pobles. En visitarem el lloc de la conversió, diversos monestirs, esglésies i la muntanya de Sednaia, on hi ha Malula —un dels pocs pobles on encara es parla l'arameu, la llengua de Jesús—.

A part veurem altres llocs de Síria, com Homs, on es guarda la relíquia del cinturó de la Mare de Déu, el monestir ortodox de Sant Jordi, Alep, l'església de Sant Simeó Estilita, Palmira... Entrar en aquestes esglésies és tota una experiència, i ningú no queda indiferent, perquè són llocs veritablement sants, on la transcendència es palpa. Tant és així que no només hi van els cristians sinó que alguns musulmans també hi van a resar.

—Són més espirituals els cristians de les Esglésies orientals?

—No m'atreveiria a dir que a Orient els cristians realment siguin més espirituals, però sí que tenen un tarannà diferent. Parlant sobre aquest tema amb l'arquebisbe catòlic de Damasc em va comentar que a Europa hi ha moltes opcions, hi ha un relaxament general i en conseqüència les esglésies no estan tan plenes. A Síria no és tan així, allà les esglésies estan sempre plenes, hi ha més sentit de comunitat, tot hom gira molt més al voltant de la parròquia. El fet que siguin minoria també ajuda molt a aquesta devoció tan forta, i Síria cuida molt la seva comunitat cristiana.

—Com es pot donar a conèixer millor a Occident la realitat religiosa, cultural i social de Síria i el Pròxim Orient?

—Hi ha un problema gros, i és que avui l'oferta d'informació és molt gran però molt poc consistent. Som de notícies immediates, per tant només si una cosa es fa de manera pedagògica, a poc a poc, es pot aconseguir que les coses canviïn.

Així les 200 o 300 persones que cada any portem a Síria, en tornar fan una tasca d'anar explicant el que han vist. També hem portat mitjans de comunicació en els nostres viatges. Cal continuïtat i paciència, i persones amb sensibilitat i compromís. Així, a poc a poc, pot anar quallant a Occident la realitat d'Orient.

ASPASIA TRAVEL

c/ Roger de Flor, 222 bis
08013 - Barcelona
Tel.: 932 070 481
a/e: info@aspasiatravel.com

I ARA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors, Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

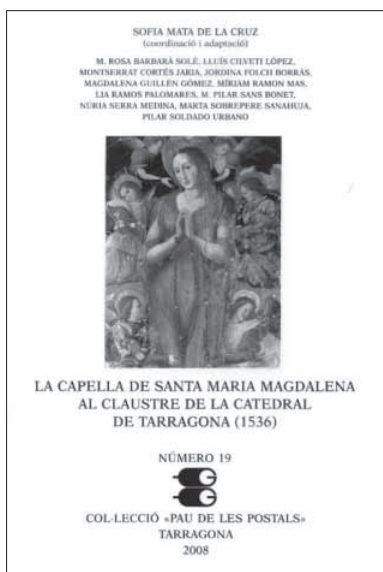
Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

VIATJAR AMB ELS AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

L'associació Amics de Catalunya Cristiana organitza al llarg de tot l'any viatges als llocs més destacats del cristianisme i especialment a Terra Santa i altres llocs del Pròxim Orient. Enguany organitza un viatge a Roma del 24 de juny al 1 de juliol, amb la presència del cardenal arquebisbe de Barcelona, durant el qual se celebrarà la cloenda de l'Any de Sant Pau.

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 — 08014 - Barcelona
Tel.: 934 092 700 — a/e: amics@amicsscc.cat

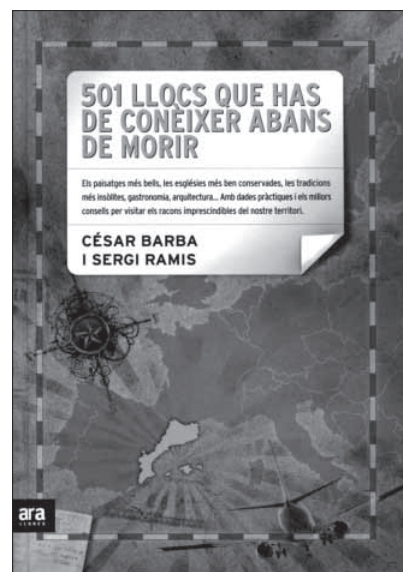
Llibres

Una capella renaixentista

Exhaustiu estudi historicoartístic sobre tots els aspectes (fundació, devoció, construcció, elements decoratius, heràldica...) que formen la petita capella claustral de la seu tarragonina dedicada a santa Maria Magdalena. Va ser construïda cap al 1536 en temps de l'arquebisbe Girolamo Doria i per encàrrec del mercader Arnau Balle. Decorada «a la romana», se'n desconeix el mestre d'obres i l'autor de la decoració escultòrica. (Ramon Ribera)

AA.DD., *La capella de Santa Maria Magdalena al claustre de la catedral de Tarragona (1536)*. Edita Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. Col·lecció Pau de les Postals, Tarragona 2008 pàg.

Propostes de viatge

Les 501 propostes que es troben en aquest llibre són el resultat de l'elecció de dos dels millors especialistes en natura i patrimoni cultural del nostre país: César Barba i Sergi Ramis. Ells ens aconsellen els paisatges més bells, les esglésies més ben conservades, les tradicions més insòlites, selecció gastronòmica, etc. A més, ens proporcionen dades pràctiques i els millors consells per visitar els racons imprescindibles del nostre territori.

César Barba i Sergi Ramis, *501 llocs que has de conèixer abans de morir*. Ara Llibres, Badalona 2008, 161 pàg.

Procés de conversió

Els plans de l'actor mexicà Eduardo Verástegui, un dels *latin lovers* més famosos de Hollywood, van fer un gir complet quan es va enfrontar al que era la seva vida: una carrera esbojarrada a la recerca dels diners i de l'èxit essencialment. Déu va posar al seu camí algunes persones que el van ajudar en el seu procés de conversió. Des de llavors, no ha deixat de treballar per oferir missatges plens de valors i de vida, com el de la pel·lícula *Bella*.

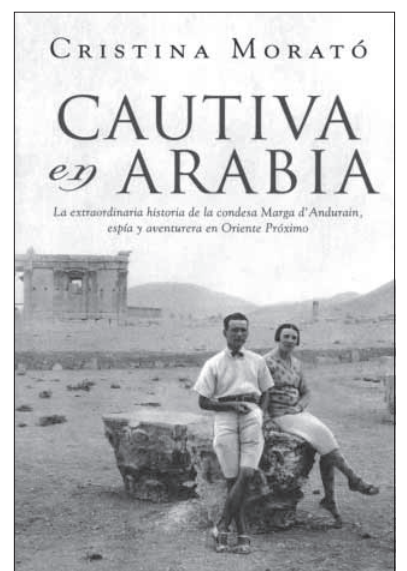
Jaume Figa i Vaello i Tim Drake, *Una bella historia*. Ediciones Palabra, Col·lecció Palabra Hoy, Madrid 2009, 126 pàg.

Esperit aventurer

La comtessa Marga d'Andurain va protagonitzar una vida digna de la millor novel·la d'aventures. Nascuda al si d'una família de la burgesia bascofrancesa, va ser coneguda com la «Mata-Hari del desert». Qui era en realitat aquesta dona tan fascinant? La periodista Cristina Morató, atreta per aquesta dama misteriosa, ha aconseguit reconstruir la vida atzarosa d'una dona, oblidada per la història, que va trobar en l'aventura la seva raó d'existir.

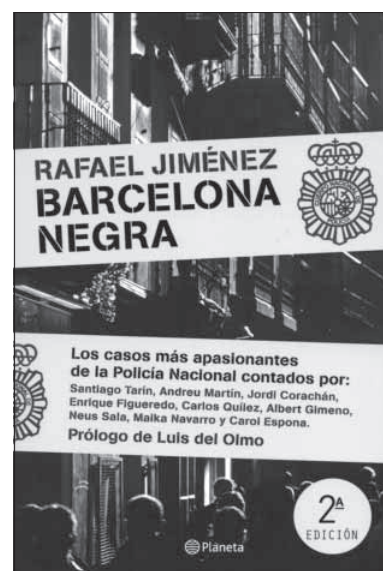
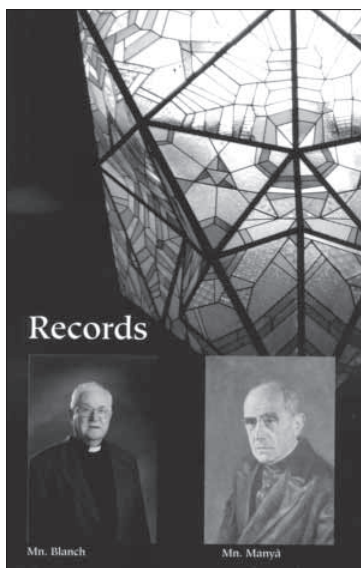
Cristina Morató, *Cautiva en Arabia*. Editorial Plaza&Janés, Barcelona 2009, 415 pàg.

Vivències eclesials

Als seus 84 anys, Mn. Joaquim Blanch Bahima ha decidit escriure, de tot cor i amb senzillesa, les seves memòries. Ell reconeix que al llarg de més de seixanta anys de servei a l'Església, ha viscut i, en ocasions, patit «canvis profunds i accelerats» de tot tipus: filosòfics, científics, eclesials... En el mateix volum es publiquen també una sèrie de dades biogràfiques de Mn. Joan B. Manyà, així com conferències, assaigs i poesies.

Joaquim Blanch Bahima, *Records*. Fundació Fe i Cultura Mossèn Manyà, Tortosa 2009, 126 pàg.

Crònica de successos

Els millors periodistes de successos de Barcelona ens expliquen els secrets dels crims més impactants comesos a la ciutat. Històries que van commoure tot Espanya i en les quals la realitat supera, i molt, la ficció. Homenatge a la tasca de la Policia Nacional, aquest llibre és una lectura imprescindible per conèixer el costat fosc de la Ciutat Comtal. Els autors donen tots els beneficis del llibre al Casal dels Infants del Raval.

AA.DD., *Barcelona negra*. Editorial Planeta, Barcelona 2009, 334 pàg.

Assaig sobre el temps

En quin sentit el temps es pot «perdre» o «donar»? És cert que «el temps ho cura tot»? Quant de temps «ens queda»? Què significa, de debò, «viure el present»? El filòsof Josep Maria Esquirol respon a aquestes i d'altres preguntes que es plantegen en aquest assaig centrat en l'experiència del temps. La seva originalitat rau, no només en la manera peculiar d'abordar aquesta temàtica, sinó en l'ús d'un llenguatge comprensible i amè.

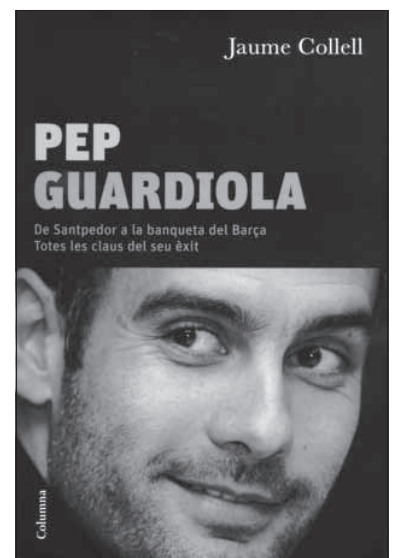
Josep Maria Esquirol, *El respirar dels dies*. Ediciones Paidós Ibérica, Col·lecció Paidós Contextos, Barcelona 2009, 171 pàg.

Mite del futbol

De petit, Pep Guardiola demanava una pilota als Reis Mags. El futbol era la seva gran passió. Amb dinou anys, va saltar a la gespa del Camp Nou i així va començar una de les carreres futbolístiques més reeixides dels darrers temps. Tossut i hàbil, obsessiu i perfeccionista, Pep sabia que arribaria a esdevenir entrenador del Barça. I el seu somni ja s'ha fet realitat. En aquest llibre, el periodista Jaume Collrell fa un recorregut per la vida d'aquest mite del futbol.

Jaume Collrell, *Pep Guardiola*. Columna Edicions, Barcelona 2009, 158 pàg.

Crítica literària

Cristóbal Sàrrias

Salman Rushdie, fantasia índia

Coneixem àmpliament les trifulgues literàries de Salman Rushdie, perquè han anat sempre acompanyades d'algun eco especial, tant en el món estètic com en el polític/religiós.

D'ençà del seu primer títol conegut, *Els fills de la mitjanit*, es va revelar com un escriptor excepcional. La riquesa de la seva imaginació i l'abundància de recursos estilístics van ser motiu d'admiració. No deixava indiferent un escriptor capaç de parlar del seu país com ho va fer ell, sobretot tenint en compte que era capaç d'abordar un afer tan polèmic com el naixement d'una nació plural i contradictòria, separada de l'imperi britànic en la «nit de la llibertat», com la van anomenar Lapierre i Collins.

Tenia aquella manera d'entrar a la zona que no deixa indiferent quan de sobte van aparèixer els seus *Versos satànics*, autèntic repte a la reverència que el poble musulmà sentia envers el profeta Mahoma, que li va suposar portar l'estigma de blasfem, condemnat a mort pels imams encapçalats per Khomeini.

Aquest aspecte d'exuberància en el que

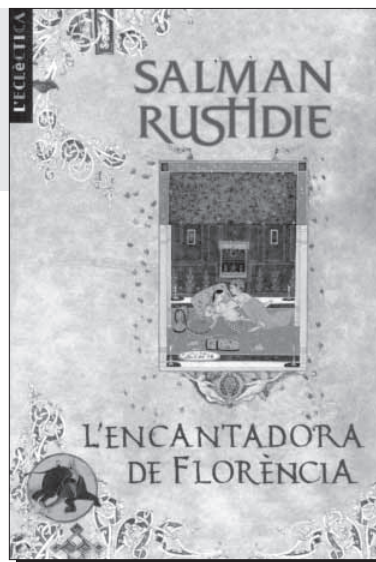
Salman RUSHDIE
L'encantadora de Florència
Bromera, Alzira 2009, 360 pàg.

és religiós —que d'alguna manera delatava el seu menyspreu per la creença de la intocabilitat de la figura del fundador de l'islam— tenia potser explicació en la seva incontenible capacitat creadora d'un món fantàstic. Era una herència de les mil i una nits que bullia en la seva imaginació d'artífex de la paraula.

L'encantadora de Florència és un exemple del que és capaç aquest home, situat davant la pantalla del seu món interior, disposat a projectar-nos tot el que li bull a la memòria: Jalaluddin Muhammad Akbar (1542-1605), el tercer emperador de Mongòlia, representa el poder militar i polític dominant al subcontinent indi als segles XVI i XVII. Senyor poderós va proclamar com a religió oficial una mescla d'hinduisme, islam i cristianisme. Aquesta religió tolerant difereix molt de la que va propiciar

la condemna dels seus *Versos satànics*, i pot considerar-se una rèplica als qui van intentar negar-li la llibertat d'expressió. I s'acumulen màgia, i sentiments i intel·ligència es mesclen com per voler mostrar que per damunt de la religió, de l'ètica, de la moral, del poder polític, l'home i la seva imaginació són capaços de forjar un món diferent del que ens toca de viure. D'alguna manera aquesta obra resulta, doncs, una al·legoria.

Un jove aventurer, Niccolò Vespucci, de sobrenom Uccello de Florència, arriba, després d'una atzarosa travessia en un vaixell pirata, on s'ha fet passar per emissari

de la reina d'Anglaterra, a Fatehpur Sikri, la cort de l'imperi mongol. El que de debò aconsegueix és ser escoltat per l'emperador Akbar a qui explica la història d'una princesa mongol, coneguda com a Angèlica, parenta de l'emperador, i d'una bellesa extraordinària...

Imagineu-vos tot el que vulgueu, i no arribareu a narrar faules com ho fa Rushdie com en una novel·la de pirates i de faustos palatins en un món renaixentista com de Florència... La imaginació està servida, i si gaudiu amb l'exuberància d'un temple indi enmig d'una selva de lianes i arbres fantasmagòrics, tindreu una extraordinària composició de lloc.

Gaudiran els amants d'un gènere que és per a paladars amants d'aliments sofisticats, i amb temps i paciència per davant.

Crítica cinematogràfica

Peio Sánchez

Director del departament
de Cinema de l'arquebisbat
de Barcelona

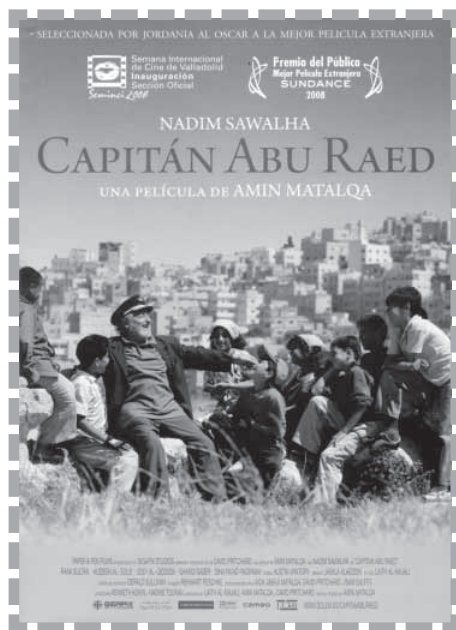
Una lectura islàmica de la benaurança dels pobres

CAPITÁN ABU RAED
DIRECTOR: Amin Matalqa.
INTÈRPRETS: Nadim Sawalha, Rana Sultan, Hussein Al-Sous.
DRAMA. 110 minuts.
Jordània, 2007.

Novament del món islàmic ens arriba bon cinema espiritual. En aquest cas es tracta de la primera pel·lícula jordana de distribució internacional. Sota l'ombra del productor David Pritchard, especialista en productes televisius d'èxit com *Los Simpson* o *Padre de familia*, se'ns ofereix aquesta faula sobre la bondat dels senzills del director novell Amin Matalqa.

Amin Matalqa se situa en la clau didàctica del cinema de directors com Jafar Panahi o Majid Majidi. Aquest tipus de filmografia recull en els nens un cert arquetipus de la bondat indefensa com vam poder veure en *El globo blanco* (1995) o *Los niños del paraíso* (1997). Aquesta opció s'entronca també en la tradició oral dels contes populars islàmics dels que *Las mil y una noches* actua com a font d'un immens teixit que se segueix prolongant al cinema.

El capità Abu Raed va rebre el premi del Públic a la millor pel·lícula estrangera al Festival de Sundance 2008 i va obrir l'última edició de la SEMINICI de Valladolid. Aquest conte oriental se'ns presenta

sota un format de baix pressupost, que, des d'una narració carregada d'ingenuïtat, presenta també una intencionada i coherent simplicitat cinematogràfica que es manifesta en una direcció d'actors força elemental i un muntatge un pèl candorós, pel fet que dissimula poc l'artifici. El que sembla una deficiència fílmica acaba sent una qualitat d'autenticitat, ja que els petits «contes» del capità són presentats amb una ficció que no es revesteix d'artificis enganyosos.

Abu Raed, un bon jan que ens recorda una mica en Gupta, el netejador indi de *La*

Terminal (2004) de Steven Spielberg, és treballador de la neteja de l'aeroport internacional d'Amman. Però quan torna al seu barri als marges de la capital, es converteix en un pilot que explica els seus viatges als nens, narracions plenes d'aventures i imaginació. Aquesta relació el convertirà en un referent per als petits, massa abandonats per unes famílies marcades per la pobresa. A poc a poc, anirem coneixent els secrets del capità que ens anirà sorprenent amb la seva bondat a prova de tota iniquitat.

La història ens col·loca davant de temes profundament humans com les exigències de la paternitat o els camins de l'amistat, però també davant de temes socials com el maltractament o el treball infantil. Malgrat tot, la intenció més profunda de la faula ens parla sobre el compromís amb els dèbils, la capacitat de sacrifici i la superació de les ferides.

A més, la mirada espiritual està definida per l'opció de simplicitat des de la qual contemplem tot el relat. Així funcionen àmpliament la dimensió simbòlica com els moments en què el protagonista puja les escales remuntant des de la humilitat de la seva condició a una altura moral que el situa en clau transcendent. O la metàfora del vol que acompanya tot l'itinerari i que no és únicament evasió de la realitat sinó recerca del que està més enllà. L'estil parabòlic ens permet enfrontar-nos a la decisió entre la bondat o l'odi, entre la cadira i el te que fa possible l'encontre o els instruments

del mal i la destrucció.

És freqüent que en el cinema d'inspiració islàmica se'ns presenti aquests arquetips de la bondat que es converteixen en àngels missatgers que ajuden els éssers humans i, en aquest cas d'una forma especial, els nens. Podem recordar el taxidermista d'*El sabor de las cerezas* (1997) d'Abbas Kiarostami que es presenta misteriosament a suïcida per animar-lo a continuar vivint.

Sens dubte aquest cinema mereix ser aprofundit per la seva aportació teològica, com ja explorava Ignasi Salvat en la seva comunicació al Congrés sobre Teologia i Cinema. En la seva simplicitat i marcat per una profunda visió antropològica recull una perspectiva del món i de l'ésser humà com a creació divina. Sense ocultar el patiment que ressalten pel·lícules com les realitzades per les germanes Makhmalbaf a *Las cinco de la tarde* (2003) de Samira o la més recent *Buda explotó por vergüenza* (2007) de Hana. També mostra una bondat insubornable i massissa com en la iraquiana *Zamán, el hombre de los juncos* (2003) d'Amer Alwan i que en darrera instància depèn de Déu com ens mostra el final d'*El color del paraíso* (1999) de Majid Majidi.

Des d'aquí pensem que aquest cinema es converteix en una excel·lent oportunitat per explorar el camí del diàleg interreligiós, així com un magnífic instrument a mans d'educadors i animadors socials. Es tracta d'una filmografia que cal divulgar i aprendre a interpretar. Probablement aquest cinema de les paràboles és una bona ocasió per assegurar-nos plegats a l'entorn d'una mica de te, com ho feia el bon capità Abu Raed.

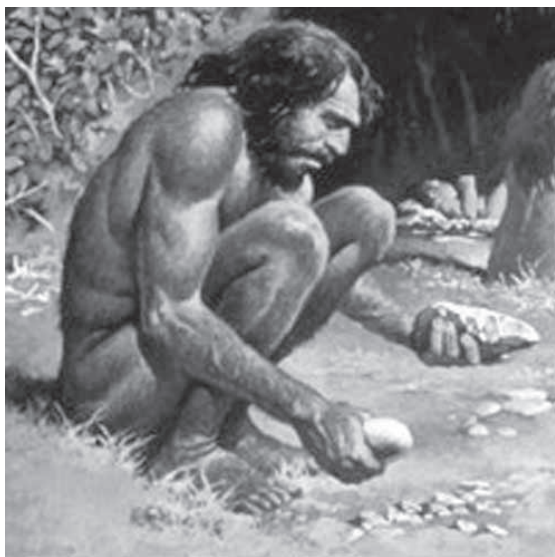
Actualitats científiques

El grup sanguini dels neandertals

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

La genètica és una ciència cada vegada més apassionant. D'ençà de la descoberta del genoma humà els genetistes treballen esforçadament per trobar-ne tots els gens funcionals. Però també ho fan amb altres espècies animals. I ara han començat a analitzar el genoma de l'home de Neandertal. Com ha estat possible això? Gràcies a la riquesa del jaciment del Sidrón, a Astúries. Allà ja han recuperat unes 1.500 restes d'ossos de neandertals que habitaven aquelles coves. Tenen una antiguitat de 43.000 anys i són importantíssims per a l'estudi d'aquest grup (ja en parlàvem en aquesta pàgina de «Ciència» el 3 de maig del 2007, quan aleshores s'havien trobat només uns mil

fragments ossis). El que s'ha obtingut de moment, ara, és que dos individus masculins eren del grup sanguini O. Com ho han pogut saber? Analitzant l'ADN nuclear d'algunes restes fòssils que ho han permès gràcies a un llarg procés de tècniques de biologia molecular, que sotmetien les mostres a una sèrie de reaccions que feien multiplicar la quantitat d'ADN que s'hi conservava, fins a identificar la seqüència d'un gen concret: el que dona el grup sanguini corresponent. Tot es va fer amb grans precaucions per evitar que les mostres es contaminessin del nostre ADN humà. El treball s'ha publicat a la revista BMC

Evolutionary Biology, amb la participació del Consell Superior d'Investigacions Científiques d'Espanya.

Es tracta del primer gen «recuperat» d'un neandertal i que pot estar relacionat amb la resistència a determinades malalties. Sabem que els individus del grup O no tenen antigens en les membranes dels glòbuls rojos, cosa que els proporciona una certa resistència a algunes malalties, com la malària, que amb els seus agents patògens infecten la cèl·lula precisament quan reconeixen aquests antigens.

El que ha fet l'estudi, Antonio Rosas, indica que no es pot saber quan hi hagué la mutació que provocà l'existència d'aquest gen, però que bé podria haver ocorregut «entre la separació de ximpanzés i humans ara fa 7 milions d'anys».

Nosaltres no podem jutjar del que ens diuen aquests experts, però sí que podem afirmar que ens alegrem de totes les troballes que es facin i siguin segures, perquè fan progressar els coneixements científics, i la ciència sempre és un bé per a la humanitat.

Cosmologies actuals i fe cristiana

Hem arribat al final de la nostra breu exposició de les *Cosmologies actuals i fe cristiana*. Preteníem només donar a conèixer un resum del que els cosmòlegs actuals han elaborat sobre l'origen i estructura de l'univers i mostrar com no està en contradicció amb la nostra fe. Moltes vegades s'ha dit que la ciència s'oposa a la religió. Creiem que seria millor dir: «Hi ha hagut (i hi ha) científics oposats a la religió», perquè això sí que, malauradament, és cert. Moguts no sabem per quin prejudici, afirmen que no hi ha lloc per a un Déu Creador i que seria anticientífic invocar-lo. Però, és clar, no tots pensen així. El que podem assegurar és que la ciència autèntica (la que correspon a la veritat objectiva) no pot, per ella mateixa, ni afirmar ni negar l'existència de Déu, que és transcendent. Per això hem dit que la ciència no en pot comprovar l'existència; seria rebaixar el Creador a objecte del món observable. Ara bé, això no vol pas dir que un científic no pugui arribar a la fe raonant d'acord amb el que la ciència li proporciona. I finalment hem vist que avui dia la ciència ens mostra com a molt més probable, per no dir segur, un origen temporal del cosmos i això (ho dèiem al capítol 55) fa que la necessitat filosòfica d'un Creador es vegi més clara que no pas si, com abans hom creia que podia suposar-se científicament, el món hagués estat sempre igual.

Resumirem ara a tall de conclusió el que hem exposat en les pàgines anteriors:

Visió de l'univers proporcionada per la cosmologia actual

1. Els astres, contra el que creien els antics, no estan fets d'elements diferents dels que hi ha a la Terra. La matèria que compon l'univers és única.
2. Les lleis físiques que regulen el moviment dels astres i la seva constitució física són les mateixes a tot l'univers.

57 Conclusió

3. El nostre sistema solar s'originà fa uns 4.600 milions d'anys a partir d'un núvol còsmic que ja contenia els elements que ara tenim a la Terra.
4. L'univers no és estable (com creia Aristòtil i també Einstein en un primer moment) sinó que s'originà fa uns 13.700 milions d'anys a partir d'un punt material que s'expandia, segons es veu ara, amb velocitat accelerada.
5. L'equació tensorial d'Einstein amb la teoria general de la relativitat, ens dona un esquema fins ara vàlid per explicar l'estructura de l'univers.
6. Però la ciència no ha pogut explicar fins ara què va passar durant el temps inicial brevíssim de 10-43 segons (temps de Planck) que seguí al primer instant de la seva existència. La «singularitat inicial» segueix sense explicació.
7. S'han ideat (però no comprovats!) diverses teories per evitar la dificultat, científicament inexplicable, d'aquesta «singularitat inicial»: estat estacionari o steady state (Bondi, Gold i Hoyle), negació del Big Bang (Alfvén, Narlikar), absència de límits temporal i espacial (Hawking), fluctuació en el buit (Tryon), univers polsant, alternant Big Bang amb Big Crunch (Lifshitz i Khalatnikov), multiplicat d'universos o multivers (Everett, Linde) i altres, però la gran majoria dels astrònoms i astrofísics manté que és simplement la teoria estàndard del Big Bang la que cal considerar vàlida i gairebé segura del tot, a causa de les dades d'observació que l'avalen (expansió de l'univers, radiació de fons...), i tot el que es digui

del primer instant cal posar-ho en el terreny de les hipòtesis.

8. El fet del finíssim ajustament que hi ha entre els valors de les constants còsmiques i físiques en general per permetre que en l'univers s'arribi a la vida ha causat admiració als mateixos científics (principi antròpic) i ha fet que, per donar-hi explicació, s'hagi ideat la teoria purament apriorística d'una pluralitat d'universos. Creiem que és més lògic creure en una Intel·ligència que els ha ajustat.

Posició religiosa d'alguns científics

Com responent al que sovint es deia que la ciència es troba en conflicte amb la religió, el sacerdot Georges Lemaître, creador de la «teoria de l'ou còsmic o àtom primitiu» (germen de la del Big Bang, capítol 23), havia dit: «M'he interessat per la veritat des del punt de vista de la salvació i des del punt de vista de la certesa científica. He cregut que tots dos camins porten a la veritat i vaig decidir seguir-los tots dos... Res del que vaig aprendre en els meus estudis científics o religiosos no em va fer modificar aquest punt de vista. No haig de superar cap conflicte. La ciència no va esquinçar la meua fe i la religió mai no em va portar a interrogar-me sobre les conclusions a les quals arribava per mètodes científics» (a l'entrevista que li féu el New York Times el 1993).

I el professor d'astronomia a la Universitat de Tel Aviv, Tsevi Mazeh, diu: «La ciència no ens pot dir per què ni per a què, ja que, en certa manera, es limita als

detalls tècnics de com funciona el món. Crec que no hi ha cap problema a afirmar que Déu hi era al principi, que Déu va posar el món en marxa i després va dictar les lleis que el regeixen... La meua religió (judaisme ortodox) no influeix en la meua feina com a astrònom, però em permet d'apreciar el Creador i la bellesa del món... Per a mi és un miracle que la ment humana pugui trobar instruments matemàtics tan bells per explicar el moviment de l'univers; em sembla un dels miracles creats per Déu» (en una entrevista que li féu Ivan Briscoe).

Marcelo Gleiser, professor de física a Dartmouth College, diu en un article publicat al Correu de la Unesco (juny 2001): «La ciència, almenys tal com l'entendem avui, no pot respondre preguntes sobre el seu propi origen: no sabem per què l'Univers funciona segons les lleis que hem descobert i no segons unes altres. Aquesta insuficiència, que és consubstancial a la tasca científica, obre la via a una nova forma de complementarietat entre la ciència i la religió; la finalitat d'aquesta no és omplir les llacunes del saber científic, sinó actuar com una força generadora de la inspiració científica.»

Per acabar podem citar aquella coneguda frase d'Einstein: «La ciència sense la religió és coixa, la religió sense la ciència, cega.» Ja sabem que la religió de l'autor de la relativitat era la del Déu de Spinoza (panteisme), però presa en el sentit cristià també es pot considerar ben vàlida aquesta afirmació. La ciència ens ha explicat meravelles de la constitució i estructura del cosmos, que sense el que ens diu la fe serien incomprensibles: una Intel·ligència transcendent n'és la Causa; i si entenem per religió una fe del tot cega i prou, prescindint del que ens diu la ciència, és cert que podem quedar orbes respecte de la comprensió de la realitat creada, sense veure-hi la bondat i província divines que s'amaguen en l'estructura de la naturalesa.

MAIG ÉS EL MES DE MARIA, MARE DEL BELL AMOR

INTERNET

- **ESCOLES CATÒLIQUES.**— A www.observatoriodelaeducacion.es es recullen les discriminacions que pateix l'escola concertada per comunitats autònomes, per nivell educatiu i per tipus de discriminació.

ALTRES BISBATS

- **TROBADES MISSIONERES DE SILOS.**— Cristians Sense Fronteres organitza del **20 al 21 de juny** un camp de treball per a joves i adults. Més informació: www.csf.es.
- **ÀFRICA.**— Fins al **28 de juny** es pot visitar al claustre del col·legi Sant Josep de Caracciolo (c/ Trinidad, 3) de la Universitat d'Alcalá l'exposició «Àfrica. El llegat africà a Iberoamèrica», de dilluns a divendres, de 9.00 a 20.00.
- **CURS DE COMUNICACIÓ SOCIAL.**— Organitzat per la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social de la CEE, la Confer i la Facultat de Comunicació de la Universitat Pontifícia de Salamanca. Serà del **6 al 10 de juliol** sobre *Diseño y desarrollo de sitios web*. Més informació: tel. 923 282 357, fax 923 282 747, a/e: mmanzanobo@upsa.es.
- **MEDJUGORJE.**— Peregrinació del **19 al 26 de juliol**. Organitza: José Luis López Sanroman, tel. 979 725 616 i 609 012 019, a/e: sanromanta@gmail.com.

BARCELONA

- **CAPELLANS OBRERS.**— El **7 de maig**, a les 19.30, presentació de *Curas obreros. 45 años de testimonios (1963-2008)*, amb la presència d'Ignacio González Faus, Jaume Botey o José Rodado, entre d'altres. Centre Cristianisme i Justícia, c/Roger de Llúria, 13 - Barcelona.
- **CONSELL DE LAICS CAPUTXINS DE CATALUNYA I BALEARS.**— El **7 de maig**, a les 21.00, taula rodona *Crisi, de què?*, amb Arcadi Oliveres (professor d'Economia, UAB), Joan Comas (vicepresident d'Acció Solidària Contra l'Atur) i Joan Majó (enginyer industrial). Riera de Sant Miquel, 1 bis - Barcelona.
- **PARRÒQUIA DE LA CONCEPCIÓ.**— El **10 de maig**, a les 19.45, el P. Ramon M. Nogué parlarà sobre *Déu, l'evolució, Darwin*. C/ Llúria, 70 - Barcelona.
- **FESTA I FIRA DE SANT PONÇ.**— L'**11 de maig**, a les 11.30, missa a la parròquia de Sant Agustí (pl. Sant Agustí, 2 - Barcelona); a les 12.30, proclamació de les pubilles; a les 17.00, actuació de la Coral Fort-Pienc, dirigida per M. Soler.
- **CAIXAFORUM.**— L'**11 de maig**, a les 19.30, conferència de Joaquim Oltra (professor d'Història, UAB) sobre *Els Estats Units: una nova administració, una nova era?*; el **12**, a les 17.00, tarda de música sobre *La mirada al passat. Felix Mendelssohn*, amb Pere Andreu Jariod (realitzador i locutor de Catalunya Música). Més informació: av. Marquès de Comillas, 6-8 - Barcelona, tel. 934 768 635, web: www.laCaixa.es/ObraSocial.
- **FUNDACIÓ PER LA PAU.**— Cicle de conferències *En clau de pau. Itineraris vitals marcats per un compromís amb la pau*. La propera xerrada serà el **12 de maig**, a les 19.00, a càrrec d'Arcadi Oliveres, president de Justícia i Pau. Serà a la sala d'actes del Col·legi de Periodistes de Barcelona,

Rambla de Catalunya, 10, principal 1a. Inscripció prèvia: tel. 933 025 129, web: www.fundacioperlapau.org.

- **PIA ALMOINA.**— El **13 de maig**, a les 19.00, s'inaugura una exposició col·lectiva que es pot visitar fins al dia 27. De dimarts a dissabte, de 10.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.00, i els diumenges, d'11.00 a 14.00. Més informació: tel. 933 152 213.

- **FÒRUM ALTAÏR.**— El **14 de maig**, a les 19.30, Nuria Curós (responsable del Departament de relacions externes de SdB) i Alfons Lavado i Dídac Escribano (de l'Agència Orixà) presentaran el llibre «Sonrisas de Bombay», una ONG dedicada als col·lectius més desfavorits de Bombai. Gran Via, 616 - Barcelona, tel. 933 427 170, fax 933 427 178, web: www.altair.es.

- **SANT JERONIM DE LA MURTRA.**— El **15 de maig**, a les 21.00, música brasilera amb Regra 3. Més informació: tel. 933 951 911, www.lamurtra.cat.

- **ESTACIÓ D'ENLLAÇ.**— El **15 de maig**, a les 21.00, cloenda del curs amb *bokatada* i concert de Miquel, a l'església de Santa Anna (c/ Rivadeneyra, 6 - Barcelona).

- **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El **16 de maig**, a les 10.00, trobada per a joves *Testimonis d'una altra justícia*, amb J. Rambla. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona, tel. 933 172 338, a/e: info@fespinal.com, web: www.fespinal.com.

- **METODOLOGIA I ESPIRITUALITAT PER A ANIMADORS BÍBLICS VI.**— L'Escola d'Animació Bíblica es troba el **16 de maig**, de 10.00 a 13.30, entorn de *Pau, apassionat per Crist i l'Evangeli*, aprofundint en I Tessaloni-

cencs i Filipencs. Equip d'animació: Quique Fernández (tel. 649 906 908, a/e: quimil66@yahoo.es) i Justino Martínez (tel. 934 278 577 i 667 003 514, a/e: juspaz@combonianos.com, web: «Palabra en camino», www.combonianos.com). Lloc: Centre d'Estudis Pastoral, c/ Rivadeneyra, 6, 3r - Barcelona.

- **ESPAI OBERT.**— El **16 de maig**, a les 11.00, Romà Fortuny (sacerdot, Dra-paire d'Emmaús) parlarà sobre *La força de la feblesa*. Via Augusta, 205 - Barcelona.

- **INSTITUT SECULAR OPERÀRIES PARROQUIALS.**— El **16 de maig**, Dia de Magdalena Aulina: a les 11.30, eucaristia presidida per Félix Lázaro, bisbe de Ponce (Puerto Rico); exposició i venda de roba i detalls per a la llar; a les 16.30, trobada d'amistat auliniana. Més informació: passatge Torras i Bages, 5-7 - Barcelona, tel. 932 039 083.

- **PALAU DE LA MÚSICA CATALANA.**— El **16 de maig**, a les 19.00, concert de la cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i el cor Madrigal. C/Palau de la Música, 4-6 - Barcelona, tel. 902 442 882, fax 932 957 208, a/e: palau@palaumusica.org, web: www.palaumusica.org.

- **CASA BETÀNIA.**— El **16 de maig**, recés dirigit pel P. Ramon M. Setó, c.m.f. Més informació: tel. 933 751 102.

- **APLEC DE LA MARE DE DÉU D'ARBOLÓ.**— Els pallaresos residents a Barcelona celebraran l'Aplec de la Mare de Déu d'Arboló a la parròquia de Santa Anna (c/ Rivadeneyra, 3 - Barcelona) el **17 de maig**, a les 17.30, amb missa i cants dels goigs.

- **ASSOCIACIÓ CIC.**— El **18 de maig**, a les 17.00, aula d'extensió universitària per a gent gran sobre *La crisi, cosa de tots*, a càrrec de Miquel Roca Junyent (advocat). Via Augusta, 205, Edif. I.C. del CIC, tel. 932 013 701, fax 932 412 577, a/e: associaciocic@terra.es, web: www.iccic.edu/acic.

- **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— Els dies **19, 21, 26 i 28 de maig, i 2 i 4 de juny**, de 19.00 a 21.00, cicle de conferències *Darwin i el cristianisme*, coordinades per Ramon N. Nogués i Antoni Matabosch. C/ València, 244, 1r - Barcelona.

- **AMICS DELS ÀNGELS.**— El **21 de maig**, a les 19.30, el grup Amics dels Àngels participarà a la Setmana de Poesia de Barcelona. Centre Cívic Pati Llimona, c/ Regomir, 3 - Barcelona.

- **MONESTIR DE LES MONGES**

ADOREM LA VIDA «AMAGADA»

40 Hores

CALENDARI DE L'ADORACIÓ CONTINUADA AL SANTÍSSIM SAGRAMENT DURANT EL TEMPS PASQUAL I FINS AL CORPUS CHRISTI (16 d'abril - 14 de juny)

SETMANA DEL 4 AL 10 DE MAIG

- **Parròquia Sant Fèlix Africà**, c/ Ramon Trias Fargas, 21 (cant. Sardenya) (M L4 Ciutadella). De les 8 del matí del dilluns 4, a les 3 de la matinada del dimarts 5.
- **Parròquia Sant Cosme i Sant Damià**, del Prat de Llobregat, barri de Sant Cosme. Dimecres 6 de maig, de 9 del matí a 14 h i de 16 a 20 h.
- **Parròquia Sant Joan Maria Vianney**. c/ Melcior de Palau, 56. Dijous 7, de 8 a 20 h.
- **Parròquia de Santa Maria del Remei**, plaça Concòrdia, 1 (M L3, les Corts). Dijous 7, de 9.30 a 19 h.
- **Oratori de la Santa Faç**, c/ Jonqueres, 15, pral. 1a. Divendres 8, de 9 a 13 h.
- **Parròquia Sant Agustí**, pl. Sant Agustí, 2, amb la col·laboració de l'Apostolat de la Divina Misericòrdia. Divendres 8, de 16 a 22 h.
- **ANFE. Església del Santíssim Sagrament**, c/ Aragó, 268. De les 23 h del divendres 8 fins a les 16 h del diumenge 10.

Alba residència d'àvies

Torre de 24 places només per a dones a Sarrià-Sant Gervasi a 10 minuts del centre de la ciutat
Estades curtes i llargues
Centre de dia, també els festius
Visiteu-nos sense compromís!
Tel. 932 039 740, Isabel
web: <http://www.albaresidencia.es>
a/e: info@albaresidencia.es

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans **persones** grans

El bé de les usuàries és el nostre motor

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356
NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net

DAVID CISCAR I MIQUEL-ALBERT SOLER, IMPULSORS DEL WEB «MISSATGE EN UNA AMPOLLA»

Vinculats al món de la ràdio des de fa més de 20 anys, David i Miquel-Albert van decidir fa un parell d'anys fer el salt al gran oceà mediàtic que és internet. Allà han dipositat el seu particular «Missatge en una ampolla» (www.missatge.org), espai de reflexió i diàleg que a través de la música i la paraula pretén connectar l'Evangeli amb la vida quotidiana. La web recull en bona part el llegat, tot i que amb una estructura i elaboració diferent, del programa que amb el mateix nom van emetre durant 10 anys a Ràdio Estel.

«Volem connectar l'Evangeli amb la vida»

Samuel Gutiérrez

—Com es va concebre la web «Missatge en una ampolla»?

—Neix a partir de la nostra experiència anterior en el món radiofònic, principalment a Ràdio Estel, amb la qual col·laborem des del 1995. En un moment donat, cap a l'any 2005, vam sentir la necessitat de posar tot el material i els recursos que havíem fet servir radiofònicament a disposició de la gent. Es tractava d'oferir un espai ampli per a la reflexió i un lloc on la gent pogués trobar temes sobre els quals rumiar una mica a la llum de la fe. Sempre hem pensat que a l'hora d'explicar els valors cristians calen fórmules que arribin a la gent. Nosaltres, com a cristians, però no pas com a experts en la matèria, ja que no som teòlegs, pensàvem que podríem aportar el nostre granet de sorra: expressar amb normalitat allò que sentim i vivim a la nostra vida quotidiana de fe i que arribi a la gent. Volem fer arribar els valors cristians i evangèlics a la gent de la manera més entenedora possible, a través de la música i de la paraula.

—És la continuació, doncs, del programa radiofònic que feieu a Ràdio Estel?

—No ben bé. Aquesta web, que va rebre el premi al Projecte Pastoral Innovador del concurs convocat per Església Plural l'any 2006, pretén anar

més enllà del que ha estat el programa radiofònic, tot i que un dels seus eixos fonamentals és un podcast, és a dir, un recull de programes d'emissió radiofònica digital que la gent es pot descarregar quan vol.

—Quin és el procés d'elaboració d'aquests podcast?

—Tot i que estan elaborats sota un prisma molt similar, amb l'objectiu de convidar a la reflexió i connectar l'Evangeli amb la vida, l'estructura dels programes del podcast són una mica diferents dels que feiem a Ràdio Estel. D'una banda, perquè tècnicament no disposem d'un estudi de gravació professional, encara que la qualitat és prou bona; i de l'altra, perquè en qüestió de continguts els temes estan molt més treballats. Realment són programes monogràfics molt intensos. Fins ara hem parlat de temes tan diversos com el Nadal, Lourdes, Vall de Núria, les vacances o els sense sostre...

—Què més oferi a la web?

—Al voltant del podcast, aprofitem per publicar articles per a la reflexió o la formació. Són recursos que posem a disposició de la gent. També tenim un apartat d'opinió i una altra secció on posem a l'abast de la gent el llibre que amb el mateix títol de la web vam publicar recentment gràcies a la col·laboració de l'ONCE.

—La vostra discapacitat visual no esdevé un handicap en un

món amb tanta imatge com és internet?

—No, de fet, ens ho fem tot nosaltres, encara que acceptem col·laboradors. És una web, però, on la imatge no és el més important. El disseny és més aviat auster, funcional, però creiem que està prou ordenat i fa la seva funció.

—D'on us ve aquesta passió per afrontar aquests reptes?

—De la necessitat de no quedar-nos les coses per a nosaltres mateixos, sinó de fer-les córrer, exterioritzar les nostres vivències, donar-les a conèixer i compartir-les. Mirem d'explicar la vida cristiana de manera planera i propera a la gent. Hi ha molta gent que se sent a gust amb aquesta manera de pensar i de fer. Volem compartir la nostra visió sobre temes molt quotidians a la llum de la fe.

—«Volem compartir la nostra visió...» Us heu adonat que això que acabeu de dir ho diuen dos invidents?

—[Riuen] De fet, el nostre primer programa radiofònic es deia *Mirant endins*. És una invitació a mirar més enllà de les imatges. Al mateix temps, creiem que és important afrontar els handicaps amb un cert humor. La nostra discapacitat et marca en sentit negatiu i en sentit positiu. Ens obliga sempre a anar més enllà i no deixar-nos vèncer tant per la immediatesa de la imatge.

José Delicado
Arquebisbe emèrit de Valladolid

La família cristiana i els drets humans

La família és una institució a tutelar per l'Estat. En la major part dels pactes i convencions internacionals es reconeix el dret de la família de ser protegida per la societat i per l'Estat (Declaració Universal, art. 16,3). «La família es configura com la cèl·lula primària i vital de la societat, de la qual depenen la salut i la fortalesa. És lògic que la societat sigui la primera a desenvolupar una cultura que la tingui com a fonament segur, com el camí comú de l'home primer i més important, ja que aquest ve al món en el si familiar i, com a conseqüència, a ell deu l'existència com a ésser humà» (Joan Pau II, *Carta a les famílies*).

Però, què passa amb les unions de fet, ocasionals o més o menys estables, amb els divorcis, amb les famílies formades per parelles del mateix sexe, amb les llibertats sense referent ètic amb la condició que respongui als gustos individuals sense pensar en deures per a la descendència, sense responsabilitats individuals, familiars o socials? Davant d'aquest panorama algú pot preguntar, si és que això nega les exigències de la família cristiana, com és obvi, quina importància té per a una societat pluralista?

Cap a mitjan segle passat, un investigador estranger, en el seu estudi sobre la situació de la família en diferents països, oferia aquesta conclusió: «La llar de l'home mitjà espanyol està, generalment, ben constituïda i és una de les més sòlides del món, ja que es basa en fonaments espirituals i morals sòlids.» Davant d'això, aplicant «la teoria crítica de la societat», el poble espanyol s'hauria de preguntar si serà un avantatge canviar la seva experiència de fidelitat cristiana per aquestes situacions insinuades de costums fomentats per mitjans de comunicació social, propagandes, ideologies basades en influències polítiques i fins i tot «legals».

F. Engels, que va coincidir amb C. Marx en l'anàlisi d'aquestes qüestions, ja a mitjan segle XIX, per la seva concepció materialista de la història i en la seva crítica religiosa, «perquè tots els principis fonamentals del cristianisme han caigut», van arribar a la conclusió que tot està condicionat per l'economia, i per això, per a Engels, que havia nascut i crescut en el si d'una família calvinista, calia tenir en compte la funció de la família en la societat, assenyalant els dos fonaments en què està basat el matrimoni clàssic: la submissió de la dona a l'home i la dels fills als pares, per mitjà de la propietat privada. Aquests dos suports cal retirar-los. Els drets de la dona són innegables, especialment en l'impuls del nostre temps i aleshores l'educació dels fills cal confiar-la a la societat, o fins i tot, a l'Estat.

La família cristiana no pot renunciar a la seva naturalesa, «comunitat de vida i amor», fins i tot en l'«amor a la carn» dels esposos, perquè així està constituït l'ésser humà, com ens recorda Benet XVI en la seva primera encíclica *Deus caritas est*: «Avui se li retreu, de vegades, al cristianisme del passat haver estat adversari de la corporeïtat... La fe cristiana, al contrari, ha considerat l'home com a un en cos i ànima, en el qual esperit i matèria es compeneten recíprocament, i adquireixen tots dos, precisament així, una nova noblesa» (DC, 5).

Pensant-ho millor

Eduard Brufau

Els professors d'història de l'art de secundària i batxillerat, i fins i tot dels primers cursos d'universitat, es troben amb una situació preocupant: la gran ignorància de cultura religiosa que tenen els alumnes. Els arriben molts estudiants que no saben qui eren Adam i Eva, que són incapaços de diferenciar l'Antic Testament i el Nou o que no saben dir quants deixebles tenia Jesús. Lluny de disminuir, aquesta manca de coneixements religiosos tan bàsics no fa més que augmentar curs rere curs.

Els mateixos docents afirmen que l'arrel d'aquesta ignorància és una laïcitat mal entesa que ha

rebutjat la cultura cristiana en confondre-la amb la doctrina. S'ha exclòs indiscriminadament de l'educació qualsevol element religiós, inclosos els culturals, i s'han convertit, així, bona part de les noves generacions en incultes. De manera que ara ens trobem per primer cop des de fa molts segles amb una franja de població que, tot i estar educada, és incapaç d'entendre la majoria d'obres d'art occidentals dels darrers dos mil anys i no saben res de la religió que ha configurat Europa durant segles. És a dir, no saben res de la seva pròpia cultura. La solució és clara i urgent; si no es vol recórrer a una formació doctrinal, almenys hi ha d'haver una educació de cultura religiosa bàsica i general per a tothom.